

දෛසනිය

පුවත් සඟරාව

2019 මාර්තු 15

**හෙවෙල ඔබ්න
කෘෂිකර්මාන්තයක්**

ජාතික වකුගඩු අරමුදලේ රුපියල් මිලියන 628ක මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන මත මහනුවර මහ රෝහලට අනුබද්ධිත ව ඉදිකරන ලද වකුගඩු රෝග සහන සන්කාරක හා සුබසාධන මධ්‍යස්ථානය ජනාධිපති මෙමිතිපාල සිරිසේන මහතා අතින් පසුගියදා (25) ජනනා අයිතියට පත් කෙරුණා.

ආරක්ෂක රාජ්‍ය අමාත්‍ය රුවන් විජයවර්ධන මහතා ජනමාධ්‍ය කැබිනට් නොවන අමාත්‍යවරයා ලෙස පසුගියදා (25) ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශයේදී වැඩ බාර ගනු ලැබුවේ මහා සංඝරත්නයේ සෙන් පිරිත් සජ්ඣායනයෙන් අනතුරුවයි.

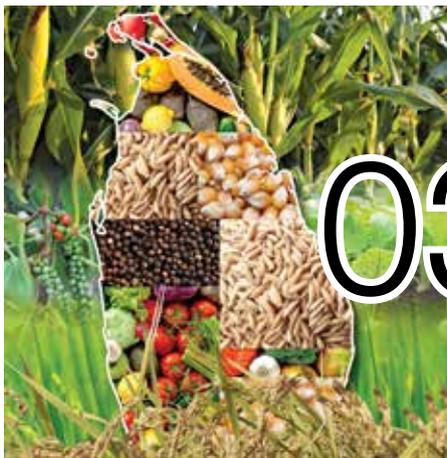
සටහන

දෛසනිය
2019 මාර්තු 15

කවරයේ කතාව

03

හෙටට ඔබ්බ
කෘෂිකර්මාන්තයක්

09

ගම දිනන 'ගම්පෙරළිය'

15

දිළිඳුකම පිටුදකින
සිනමා සිත්තම

19

වහලෙක් කතා කරයි

21

ගඟන තරණයට 'රාවණා I'

23

ඉන්දියාව - පාකිස්තානය
නොසන්සුන්

31

වරාතනේන හක්කිද
සුරැකේ

35

අවමන් නොකරනු

11

මැද රට පසුකර
උතුරට

27

නුසම ගන්න
ඉඩක් හඳේද?

40

ජය මාවතට පිවිසි
දකුණු අප්‍රිකානු සංචාරය

උපදේශක සංස්කාරක
නාලක කලුවාව
රජයේ ප්‍රවෘත්ති අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

අධීක්ෂණ සංස්කාරක
තිලකරත්න ලියනපටබැඳි

සංස්කාරක
දුමින්ද අලුත්ගෙදර

නියෝජ්‍ය සංස්කාරක
මාලා මල්කාන්ති පරණගමගේ

සහකාර සංස්කාරක සහ සෝදුපත්
ඩොනල්ඩ් සේනාධීර

නිර්මාණ සැලසුම්
දමින්ත ගුණරත්න

ජායාරූප සංස්කරණය
රූ රටා සහ කවර නිර්මාණය
සංජීව පෙන්නාවඩු

විශේෂාංග ලේඛකයෝ
ආනන්ද ජයසිංහ
නිලුපුල් ප්‍රියංකර පෙරේරා
ශ්‍යාමා සන්ධ්‍යානායකගේ
නුවන් මහේෂ්
කාංචනා සිරිවර්ධන

ප්‍රවෘත්ති නිලධාරී
නිල්මිණි ප්‍රනාන්දු

කළමනාකරණ සහාය
වන්දිකා ගුණසේකර

ජායාරූප උපදේශක
සුදත් සිල්වා

ජායාරූප ශිල්පීන්
ලක්ෂිරි සුභාෂණ අල්විස්
යමුනි රශ්මිකා
දර්ශන කරුණාරත්න
තුසිත වන්දකුමාර
එල්. ඒ. රෝහණ

බෙදුහැරීමේ කළමනාකරු
ඩී. කේ. විතානගේ

මුද්‍රණය
රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුව
ප්‍රකාශනය හා බෙදුහැරීම
රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුව

කෘෂි විජලවයට අත තබමු

මෙරට කෘෂිකර්මාන්තයට වරින් වර මුහුණපාන්නට සිදුවන ව්‍යසන හේතුවෙන් පවතින රජයට හා කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයේ ආයතනවලට එල්ල වන්නේ වෝදනාවකි. එසේ ම දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය විනාශ කිරීමට බහුජාතික සමාගම් ගෙන යන කුමන්ත්‍රණවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස යි ඇතැම් ව්‍යසන හඳුන්වනු ලබන්නේ.

එහෙත්, මෙරට කෘෂිකර්මාන්තයේ උන්නතිය වෙනුවෙන් දිනෙන් දින දියුණුවන තාක්ෂණය ද උපයෝගී කරගත යුතු යි. ගොවි ජනතාවගේ හෙට දවස යහපත් කිරීමේ වගකීම පැවරෙන්නේ පවතින රජයට හා විෂය පථයට අයත් රාජ්‍ය ආයතනවලට යි. කලින් කලට ගොවි ජනතාව මුහුණපාන ව්‍යසනවලට වන්දි මුදල් පමණක් ලබා දීම ප්‍රමාණවත් ද යන පැනය අද දවසේ විමසිය යුතු ව තිබෙනවා.

පසුගිය වසරේ මෙරටින් වාර්තා වූ සේනා දළඹුවා බඩඉරිඟු වගාකර තිබූ අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ අක්කර 6795ක් පමණ වනසා දමා තිබුණා. අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වූයේ වගා බිම් අක්කර 27100ක් පමණ කා දමා ඇති බව යි. මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ අක්කර 40,000 පමණ වනසා දැමූ සේනා දළඹුවා ගැන විවිධ මත ඉදිරිපත් වූයේ දේශපාලන අර්ථයෙන් බව පැහැදිලි කරුණක්. එහෙත් සත්‍ය කවරක් ද යන්න ගොවි ජනතාවට අවබෝධ කරදීමට කෘෂි නිලධාරීන්ට මහත් වෙහෙසක් දරන්නට යි සිදු වුණේ.

රටවල් 44ක් පුරා පැතිර ගිය දළඹු ව්‍යසනය ලංකාවෙන් වාර්තා වන විටත් සම්පූර්ණයෙන් මර්දනය කිරීමට කිසිදු රටක් සමත් වී තිබුණේ නැහැ. එහෙත් මෙරට කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවට ඇඟිලි දිගු වූයේ දළඹු මර්දනයට කිසිදු වුවමනාවක් නොතිබූ බවට යි. ඒ වන විටත් ක්‍රියාත්මක වී තිබූ කෘෂි නිලධාරීන් ආගන්තුක සේනා දළඹුවාගේ වර්ධනයන් අධ්‍යයනය කර අවශ්‍ය පියවර ගනිමින් සිටියා. එහෙත් ගොවි ජනතාවට සිදු වූ පාඩුව සම්බන්ධයෙන් වගකියන්නට රජයට සිදු වූයේ ඇයි දැයි නැවතත් සිතිය යුතු යි. ගොවි ජනතාව සහ කෘෂි නිලධාරීන් අතර ඇති සහසම්බන්ධය සහ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදෙස් පිළිපැදීම සම්බන්ධයෙන් ගැටලු ඇති බවක් පෙනෙන්නට තිබෙනවා. සේනා ව්‍යාප්තියට එය හේතුවක් වන්නට ඇතැයි ද සිතිය හැකි යි. අප කළ යුතු ව ඇත්තේ යහපත් කෘෂි ආර්ථිකයක් රට තුළ ගොඩනැගීමට නම් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවත් ගොවි ජනතාවත් එක පෙළට සිට ගැනීමට අවශ්‍ය මං පැදීම යි.

aluthgedaraduminda@gmail.com

හෙටට ඔබ්හ කෘෂිකර්මාන්තයක්

සේනා දළඹු උවදුර ශ්‍රී ලංකාවට පමණක් නොව ඉන්දියාව ඇතුළත් රටවල් හතළිස් හතරකට පමණ සිදු වූ ව්‍යසනයක්. මෙතෙක් ලෝකයේ කිසිම රටක් දළඹුවා සම්පූර්ණයෙන් විනාශ කිරීමට සමත් වෙලා නැහැ. ඊට හේතුව ලෙස කෘෂි විද්‍යාඥයන් පෙන්වා දෙන්නේ දළඹුවා සුළඟ ආධාරයෙන් එක් රැයකදී කිලෝ මීටර් සියයක් වුව පියාඹා යන බවක්.

අපේ රටේ ගොවි සංගම් වෝදනා කළේ කෘෂිකර්ම නිලධාරීන් හරි හැටි දළඹුවා පාලනය කිරීමට උපදෙස් නොදුන් බව යි. විහේන් දළඹු ව්‍යාප්තිය සීඝ්‍රයෙන් ඉහළ ගිය හේතු සම්බන්ධයෙන් විවිධ අදහස් පළ වුණේ එකිනෙකාට වෝදනා විල්ල කරගනිමින්.

කෙසේ වෙතත්, සේනා දළඹුවා සම්බන්ධයෙන් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රතිචාරය හා ඉදිරියේදී දළඹුවා මර්දනයට සුදානම් කවරක් ද යන්න විමසීම කාලෝචිත කරුණක්.

එස්. එස් වැලිගමගේ

ගන්නෝරුව උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනයේ ප්‍රධාන කෘෂි විද්‍යාඥ (කීට විද්‍යාව)

සේනා දළඹුවා (Fall Armyworm)

විද්‍යාත්මක නාමයෙන් සේනා දළඹුවා හඳුන්වන්නේ Spodoptera frugiperda යනුවෙන්. Spodoptera වර්ගයේ දළඹුවන් වර්ග හතරක් පමණ ලංකාවේදී හමුවන්නේ වසර කීපයකට පෙර සිට යි. එහෙත් frugiperda විශේෂය ලංකාවට නවකයෙක් වන අතර වැඩි වශයෙන් ජීවත් වන්නේ ඇමරිකා මහද්වීපයේ නිවර්තන

ප්‍රදේශවල යි. වැඩි වශයෙන් හානි කරන්නේ තෘණ කුලයට අයත් ශාකවලට යි. ඒවායින් බඩ ඉරිඟු සහ සෝගම් (ඉදල් ඉරිඟු) වලට වැඩි හානියක් කරනවා. ඊට අමතර ව වී, උක් වැනි ශාකවලටත් තවත් ශාක වර්ග අසූවකට පමණ හානි කරනවා.

ආගමනය

ඇමරිකාවේ පළිබෝධකයෙක් විදිහට වෙසෙන frugiperda 2016 වර්ෂය වන විට අප්‍රිකානු කලාපයේ රටවල් කිහිපයකට හානි කළ බවටයි වාර්තා වුණේ. ඉන්දියාවේ හා ශ්‍රී ලංකාවේ දළඹුවා පැතිර ඇති බව වාර්තා වුණේ 2018 වර්ෂයේදී යි. ශ්‍රී ලංකාවටත් පෙර ඉන්දියාවේ දළඹු ව්‍යාප්තිය වාර්තා වුණා. ඉන්දියාවේ දළඹුවා සිටින බව වාර්තා වූ සැනින් ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි නිලධාරීන් දළඹුවාගේ ජීවන තොරතුරු ගොනු කිරීමක් කළා. ලංකාවේදී මූලින් ම සේනා දළඹුවා හමුවුණේ අම්පාරෙන් හා අනුරාධපුරයෙන්.

ආගන්තුක දළඹුවා හමුවීමත් සමඟ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව ක්‍රියාත්මක වුණා. ගන්නෝරුව උද්‍යාන

බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනයක් එහිදී ඉටු කළේ මනා මෙහෙයක්. ඒ මොහොතේ වෙනත් දළඹුවන්ට යොදන කෘමි නාශක වර්ග 12ක් සේනා දළඹුවාට යෙදීමට නිර්දේශ කරන්නේ සේනා දළඹුවා හඳුනා ගැනීමෙන් පසුව යි. එය තාවකාලික නිර්දේශකයක්. අනතුරු ව නියම කළ කෘමි නාශක වර්ග 12 ට සේනා දළඹුවා මර්දනය කළ හැකි ද යන්න පිළිබඳ පර්යේෂණ ආරම්භ කළේ අම්පාර, මොණරාගල, අනුරාධපුර, කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කවල පිහිටා ඇති පර්යේෂණ ආයතනවලින්.

කෘමි නාශක

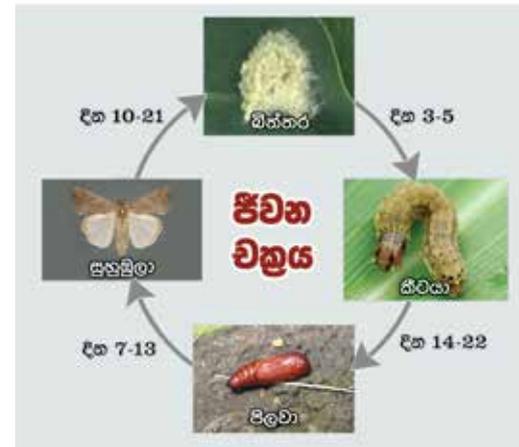
දළඹුවා හඳුනාගෙන දින දෙකකට පසු කෘමිනාශක වර්ග දොළහේ නියැදි රැස්කර කෘමි විද්‍යාඥ කණ්ඩායම් ගොවි ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ආරම්භ කළේ ගොවි ක්ෂේත්‍රවලදී යි. ඉන් පසු සේනා දළඹුවාගේ ජීවන චක්‍රය හා හැසිරීම

ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලනයට අනුගත වීමට ජෛව පාලනය, භෞතික පාලනය, දුටු වහාම විනාශ කරන අයුරු හා ආරම්භක උගුල් සවි කිරීම වැනි ක්‍රම අධ්‍යයනය කර සති දෙක තුනක කාලයක් පුරා ගොවි ජනතාව දැනුවත් කරමින් පළාත් මට්ටමින් නිලධාරීන් යොමු කර මෙහෙයුම් දියත් වුණා. කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයෙන් මුදල් වැය කර කෘමිනාශක ලබාදීමක් ද සිදු වුණේ ඉතා ඉක්මනින් සේනා දළඹුවා මර්දනය කර ගැනීමට යි.

සලඹයා

දළඹුවා රැට ගමන් කරන සලඹයෙක් විදිහටයි හඳුනාගන්න පුළුවන් වෙන්නේ. දුඹුරු වර්ණයෙන් යුත්, සෙන්ටි මීටර් 4ක් පමණ පළලැති සලඹයාට සුළඟේ ආධාරයෙන් කිලෝමීටර් 100ක් පමණ පියාඹා යාමේ හැකියාව තිබෙනවා. රාත්‍රියට පියාඹන සලඹයා බිත්තර දමන්නේ රාත්‍රියේ යි. බඩඉරිඟුවලට වැඩි කැමැත්තක්

සේනා දළඹුවාගේ ජීවන චක්‍රය

තුනක් පමණ වුවත් ඒ කාලය තුළ වාර දහයක් පමණ බිත්තර දැමීම සිදු කරනවා. බිත්තරවලින් එළියට එන කීටයා බඩඉරිඟු පත්‍ර ඉතා ඉක්මනින් සුරා කැමැකුයි දක්නට ලැබෙන්නේ. පත්‍රයේ මතුපිට සිටින කීටයා ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වන විට පත්‍ර හරහා වෙනත් ශාකවලට මාරු වීම නිරීක්ෂණය කරන්න පුළුවන්. අනතුරු ව වර්ධනය වූ දළඹුවා ශාකයේ ඉහළට ගොස් ගොබයට රිංගා ගන්නවා. වර්ධනය වූ දළඹුවන්ගෙන් එක් සතකු හෝ දෙදෙනකු පමණ යි එක් ශාකයක වාසය කරන්නේ. දෙදෙනකු එකට සිටීමක් දක්නට ලැබෙන්නේ ඉතා කලාතුරකින්. තම වර්ගයා ම ආහාරයට ගැනීම සේනා දළඹුවාගේ එක් විශේෂ ලක්ෂණයක්.

ගොබය තුළට ඇතුළුවන දළඹුවා අංකුර කොටස් සහ වර්ධනය වන බීජ කොටස් කා දැමීමයි සිදු කරන්නේ. ගොබයේ සැඟවී සිටින දළඹුවාට තිබෙන්නේ කරල තුළටත් රිංගා ගැනීමේ හැකියාවක්. දළඹුවාගේ හැව හැලීමේ අවස්ථා හයක් තිබෙනවා. එහි අවසාන අවස්ථා

කෘමිනාශකයේ නම	වෙළඳ නාමය	ක්‍රියාකාරී කාණ්ඩය	දිය කළ යුතු ප්‍රමාණය (ජලය ලීටර් 10 කට)	යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාරයකට) ආරම්භක වර්ධන අවධිය	පසු වර්ධන අවධිය
පළමු කාණ්ඩය	ස්ටිනොටරම් 25% WG	චර්ඩියන්ට්	5	ඉලම් 3	ඉලම් 150
	ස්ටිනොටරම් 25 g/L SC	සක්සස්	5	මිල 10	මිල 600
	එම්මෙස්ටින් බෙන්සොඑට් 5% SG	ප්‍රොක්ලේම්	6	ඉලම් 4	ඉලම් 160
දෙවන කාණ්ඩය	ස්ටිනොටරම් 100 g/l EC	ට්‍රොමෝන්	3A	මිල 15	මිල 900
	ෆ්ලොක්ස්ට්‍රිබ්ලිප්‍රෝල් 24% WG	බෙල්ට්	28	ඉලම් 4	ඉලම් 150
	ෆ්ලොක්ස්ට්‍රිබ්ලිප්‍රෝල් 20% WG	ටැබ්මි	28	ඉලම් 5	ඉලම් 280
තෙවන කාණ්ඩය	ස්ටිනොටරම් 200 g/l SC	කොරැප්න්	28	මිල 1.9	මිල 240
	ටෙක්නොනොසයිඩ් 200 g/l SC	මිමික්	18	මිල 15	මිල 480
	ටෙක්නොනොසයිඩ් 50g/l SC	සෝබඩක්ස්	18	මිල 20	මිල 640
	හොට්ට්‍රිප්‍රෝල් 100 g/l EC	ටිමෝන්	15	මිල 10	මිල 320
	බියට්‍රිප්‍රෝල් 100 g/l EC	හනාමෝ	15	මිල 15	මිල 480
	ලොබිප්‍රෝල් 50 g/l EC	ක්‍රැපෝ ලොබිප්‍රෝල්	15	මිල 10	මිල 320

කෘමිනාශක වර්ග දෙදහ

ඇතුළත් පත්‍රිකා මගින් ගොවි ජනතාව දැනුවත් කිරීමට යි කටයුතු කළේ. අනතුරු ව කෘමිනාශක වර්ග 12 යෙදීම ආරම්භ කළේ තෝරා ගත් ගොවි ක්ෂේත්‍රවලින්.

ඇති මේ සලඹයා රාත්‍රියේදී ශාක පත්‍රයේ බිත්තර දාන්නේ පොකුරක්. ඒ තුළ බිත්තර 100ක් 200ක් තිබෙනවා. එක් සලඹයකුගේ ආයු කාලය සති

සති දෙක තුනක් නොකඩවා කෘමිනාශක යොදා දළඹුවා මර්දනය ආරම්භ වූණේ කලින් සඳහන් කළ දිස්ත්‍රික්කවලින්. ඒ අනුව පරීක්ෂණවලට පසු තෝරාගත් කෘමිනාශක පහක් භාවිතයෙන් සේනා දළඹු මර්දනය කරන්න තීරණය කෙරුණා.

තවදුරටත් දළඹුවා මර්දනය සඳහා

කෘමිනාශකයේ නම	වෙළඳ නාමය	ක්‍රියාකාරී කාණ්ඩය	දිය කළ යුතු ප්‍රමාණය (ජලය ලීටර් 10ක)
ස්ටිනොටරම් 25%WG	චර්ඩියන්ට්	5	ඉලම් 3
ස්ටිනොටරම් 25g/l SC	සක්සස්	5	මිල 10
එම්මෙස්ටින් බෙන්සොඑට් 5%SG	ප්‍රොක්ලේම්	6	ඉලම් 4
ස්ටිනොටරම් 100g/l SC	ට්‍රොමෝන්	28	මිල 3
ස්ටිනොටරම් 20%+කොරැප්න් 20%	චර්ටැබෝ	28+4A	ඉලම් 3

කෘමිනාශක වර්ග පහ

පර්යේෂණ සාර්ථකයි

සේනා දළඹුවා අලුත් පළිබෝධකයෙක්. ඒ නිසා ව්‍යසනය වැඩි වුණා. ස්වාභාවික සතුරන්ටත් දළඹුවා හඳුනා ගැනීම ප්‍රමාද වුණා. මේ නිසා ඊළඟ කන්නයේ වගාවට යන්න කලින් ජෛව විද්‍යාත්මක පාලනය ගැන අවධානය යොමු කිරීම යි කටයුතු කළ යුත්තේ. සමහර කෘෂි විශේෂ දළඹුවාගේ බිත්තරවලට ඉතා හානිකර යි. තවත් සමහර කෘෂි විශේෂ කීටයාට හානිකර යි. ඇතැම් දිලීර වර්ග දළඹුවාට හානිකරයි. එසේ හඳුනාගත් දැ ගුණනය කර ක්ෂේත්‍රයට මුදා හැරීම කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවට පැවරෙන වගකීමක්. දැනට දිලීර වර්ග දෙකක් සොයාගෙන තිබෙනවා. දිලීර සේනා දළඹුවාගේ සිරුරේ ම තිබූ ඒවා යි. ඒ දිලීර පරීක්ෂණාගාරය තුළදී ගුණනය කර දළඹුවාට යොදා ප්‍රතික්‍රියාව කුමක්ද යන්න නිරීක්ෂණ කිරීම යි පරීක්ෂණාගාරයේ සිදු වන්නේ. එසේ ම දේශීය ව හඳුනාගත් බැක්ටීරියා විශේෂ පහක් තිබීමත් පර්යේෂණවල තවත් එක් ප්‍රතිඵලයක්.

ප්‍රසාන් ගිනාන්ත
සහකාර කෘෂිකර්ම
අධ්‍යක්ෂ (පර්යේෂණ)

සේනා දළඹු විශේෂ කිහිපයක් සිටියත් වැඩි හානියක් ඇති කරන සේනා දළඹුවා (*Spodoptera frugiperda*) ඉක්මනින් පාලනය කිරීමට ලෝකය වෛරසයක් හඳුනාගෙන තිබෙනවා. එයින් හානි කරන්නේ සේනා දළඹුවාට පමණ යි. ඒ පර්යේෂණ තවමත් සිදු වන්නේ පරීක්ෂණාගාර මට්ටමින්. ගෙන් වූ වෛරසය සේනා දළඹුවාට පමණක් ප්‍රතික්‍රියා කරන බව ලෝකය පුරා කළ පර්යේෂණවලින් ඔප්පු වී තිබෙනවා. එකී වෛරස විශාල ලෙස ගුණනය කර ක්ෂේත්‍රයට මුදා හැරීමේදී විශේෂ ක්‍රමවේද අත්හදා බලන්න අත්‍යවශ්‍ය යි. ගොවියාගේ ක්ෂේත්‍රයේදී වෛරස අත්හදා බැලීම සාර්ථක නම් මුදාහැරීම ගැටලුවක් නැහැ.

ඒ අනුව ඉදිරියේදී සේනා දළඹු ව්‍යසනයක් ඇති වුවහොත් සාර්ථක ව මර්දනය කිරීමේ හැකියාව තිබෙනවා. ගොවි ජනතාව, කෘෂි නිලධාරීන් හා මනා සම්බන්ධීකරණයකින් හා උනන්දුවෙන් ගොවි ක්ෂේත්‍රවලදී පරීක්ෂාකාරී වීමත් මගින් සේනා දළඹු ව්‍යාප්තිය අවම කර ගැනීමට ලැබෙන්නේ රුකුලක්.

ඇත්නම් දළඹුවා එහි වෙසෙන බව නිගමනයට එක් සාක්ෂියක්. ශාකයෙන් ශාකයට පරීක්ෂා කරන්නේ නම් දළඹුවා විනාශ කිරීම අපහසුවක් වන්නේ නැහැ. දළඹුවා විනාශ කිරීමට නම් බිත්තර පොකුරු විනාශ කිරීමත් කරන්න පුළුවන්.

සෙන්ටි මීටර් 5ක් පමණ විශාල වෙන දළඹුවා ශාකයෙන් බීමට බැස පස සිදුරු කර ගොස් කෝෂගත වීමකුයි දක්නට ලැබෙන්නේ. තවත් අවස්ථාවල දක්නට ලැබෙන්නේ ශාකය තුළත් කෝෂගත වීමක්. ඊට පසු සලඹයෙක් බවට පත් ව උඩු සුළගේ පියාඹා ගොස් සිදු කරන්නේ සුදුසු පරිසරයක යළි බිත්තර දැමීමක්. මේ ක්‍රියාවලිය ඉතා ඉක්මන් දළඹු ව්‍යාප්තියට ප්‍රධාන හේතුව යි.

බඩඉරිඟු වගාවලට අමතර ව වී, උක් වගා බිම් තුළ දළඹුවා දක්නට ලැබුණේ ඉතා සුළු වශයෙන්. බඩඉරිඟු වගාවේදී මෙන් සැඟවී සිටීමට වෙනත් වගාවලදී දළඹුවාට අවස්ථාවක් නැහැ. බඩඉරිඟු වගාව ගත්විට ප්‍රමාද වී වගා කිරීම ගැටලුවක්. නියම කන්නයට සාමූහික ව සියලු දෙනා බඩඉරිඟු වගා කළ යුතුය යන්න යි නිර්දේශය. බඩඉරිඟු අතර වෙනත් බෝග වගා කිරීම ඉතා යහපත්. වගාව අතර රනිල වර්ගයේ බෝග වගාව සුදුසු යි. බෝග මාරුව පිළිබඳත් සැලකිල්ලට ගත හැකි අතර කාබනික පොහොර භාවිතය ගැනත් වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම වැදගත්. නයිට්‍රජන් පොහොර වැඩි වශයෙන් නොයෙදීමටයි අවධානය යොමු කළ යුතු වන්නේ.

මර්දනය

දළඹුවන් සිටින තැන් පරීක්ෂා කොට අතින් බිත්තර කැඳලී සහ දළඹුවන් ඉවත් කිරීමයි සාර්ථක ම මර්දනය. කොහොඹ ඇට ද්‍රාවණය, අළු සහ වෙනත් ශාක සාර වර්ග, ගොම, ගව මුත්‍රා ආදිය දළඹුවන් සිටින තැන්වලට යෙදීම දළඹු මර්දනයට වඩාත් වැදගත්. දළඹුවා සිටි ශාක කොටස් ප්‍රවාහනය පිළිබඳ ආරක්ෂිත

4, 5 තුළ බඩඉරිඟු කරල ඇතුළට රිංගා සිටීමක් දැකිය හැකි යි. ඊට පෙර අවස්ථා තුනේදී ම දළඹුවා සිටින්නේ පිටත නිසා අළු හෝ කොහොඹ ද්‍රාවණය හෝ කෘෂිනාශක යෙදුවහොත් විනාශ වෙනවා. ඊට අමතර ව කුඩා කුරුල්ලන්ට හා ඉඹි කුරුමිණියන්ටත් දළඹුවා ගොදුරු වන අවස්ථා තිබෙනවා. එහෙත් ඒ සියලු තර්ජන ඇත්තේ දළඹුවාගේ මුල්

අවස්ථා තුනේ පමණ යි. බඩඉරිඟු කරලට රිංගා ගත් පසු ආරක්ෂිත යි. කෘෂිනාශක කොතරම් යෙදුවත් දළඹුවාට හානියක් නොමැති ව ශාකයට සිදුවන්නේ විශාල හානියක්.

මේ දළඹු විශේෂ වැඩියෙන් ආහාර ගන්නා අතර වැඩියෙන් මළපහ කිරීමක් කරනවා. ශාක පරීක්ෂාවකදී ලී කුඩු මෙන් දළඹු මළපහ දක්නට

උපක්‍රම භාවිත කිරීම සහ දළඹුවන් සිටි වගාවේ පොළොව සී සෑම ද කළ යුතු යි. ඒ ක්‍රමවේද අනුගමනය කිරීමෙන් දළඹු ව්‍යාප්තිය හා හානිය අවම කරගන්න පුළුවන්.

ලංකාව තුළ දළඹු ව්‍යාප්තිය වැඩි වූයේ දළඹුවා ලංකාවට නවකයෙක් වීම නිසා යි. ඒ අවස්ථාවේ දළඹු ගහනයට හිතකර උෂ්ණත්වයක් රට තුළ තිබීමත් වැඩි වශයෙන් බඩඉරිඟු වගා කර තිබූ නිසාත් දළඹුවාගේ ව්‍යාප්තිය වැඩිවීමට හේතුවක්. ස්වභාවික සතුරන්ට සේනා දළඹුවා හඳුනා ගැනීම අපහසු වීම දළඹු ගහනය වැඩි වීමට බලපෑ තවත් එක් හේතුවක්. මේ වන විට බඩඉරිඟු වගාව අඩු වී තිබීම දළඹුවා පාලනයට රුකුලක්. ජෛව පාලනයට බිත්තර පරපෝෂිතයන්, කීටයන්ට හානි කරන කෘමීන් හා දෙබරු වර්ග ස්වභාවික පරිසරයේ වෙසෙන බව සොයාගෙන තිබෙනවා. බිත්තර සහ කුඩා කීටයන් ගොදුරුකර ගන්නා මකුළු විශේෂ, කුරුමිණි වර්ග සේනා දළඹු ව්‍යාප්තියත් සමඟ වැඩි වී තිබෙනවා. ඒ නිසා ස්වභාවික ව ම දළඹු පාලනය සිදු වෙනවා. ඊට අමතර ව දෙමලිච්චා වැනි කුරුල්ලන් දළඹුවා සොයාගෙන ගොස් ආහාරයට ගැනීමකුත් දක්නට ලැබුණා.

අතීත ව්‍යසන

දළඹුවාට අමතර ව වගාවට හානි කරන වෙනත් පළිබෝධකයන් ඕනෑ තරම් පරිසරයෙන් හඳුනාගන්න පුළුවන්. දශක දෙකකට පමණ ඉහතදී අර්තාපල් වගාවේ පත්‍ර කණින්නාගේ උවදුර නිසා සිදුවූණේ විශාල වගා හානියක්. ඒ මොහොතේදීත් පිටරටකින් පැමිණි සතෙක් යැයි අනුමාන කෙරුණා.

අර්තාපල් වගාවේ පත්‍ර කණින්නාගේ ව්‍යසනය උග්‍ර වූණේ නුවරඑළිය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවල යි. පත්‍ර කණින්නාට හානි කරන කෘමියෙක් විදෙස් රටකින් ගෙන්වා එදා වගා හානිය අවම කළා. ඊළඟට පැපොල් (ගස් ලබු) වගාවේ පිටි මකුණු

අභියෝගයට සුදානම්

ආචාර්ය ත්‍රිශක්ත විරසිංහ
 අධ්‍යක්ෂ
 ප්‍රධාන කෘෂි විද්‍යාඥ (පාංශු විද්‍යාව)
 ගන්නෝරුව

සේනා දළඹුවා ගැන මාධ්‍යයත් ජනතාව දැනුවත් කළා. එය ඕනෑ-වටත් වඩා සිදුවුණා. ප්‍රචාරය වූ තරම් හානියක් වගාවට වාර්තා වෙන්නේ නැහැ. මේ වන විට දළඹුවා මර්දනය වී තිබෙනවා. ඊළඟ කන්නයේ බඩඉරිඟු වගාව හෙක්ටයාර් 10,000කට පමණ සීමා වෙනවා. මහ කන්නයේදී සාමාන්‍යයෙන් හෙක්ටයාර් 90,000ක් පමණ වගා කළත් යල කන්නයේ ඒ තරම් ප්‍රමාණයක් වගා කරන්නේ නැහැ. ඒ නිසා දළඹු උවදුරක් ඇති වුවහොත් ඊට සාර්ථක ව මුහුණදීමේ හැකියාවක් තිබෙනවා. ඒ නිසා ලබන කන්නයේදී උපරිමයෙන් දළඹු පාලනයක් ඇති කරගත යුතු යි. එසේ නොවූහොත් ඊළඟ කන්නයේදී යළිත් වරක් දළඹු උවදුරට මුහුණ පාන්නට සිදුවේවි. ඒ නිසා කෘෂි අංශ විතරක් නොවෙයි මේ රටේ වගකිව යුතු සෑම අංශයක් ම වගකීමෙන් කටයුතු කිරීම යි කළ යුත්තේ.

විදෙස් රටවල වගේ අපේ රටේ වගා බිම්වලට තනි ප්‍රදේශ නැහැ. කෘෂිනාශක යොදා ඕනෑ ම උවදුරක් පාලනය කරන්න විදෙස් රටවලවලට පුළුවන්. ඒත් අපේ රටට එහෙම බැහැ. අපි කෘෂිනාශකවල අඩු සාන්ද්‍රණයකුයි

නියම කරන්නේ. හේතුව අපේ වගාබිම් තිබෙන්නේ ජනතාව පදිංචිවී සිටින ආසන්න ස්ථානවල. ඒ නිසා ජනතාවට සිදුවන හානිය අවම කරගන්න එසේ කළ යුතු වෙනවා. ඉන්දියාව වගේ රටක් ගත් විට අධිසාන්ද්‍රණ කෘෂිනාශක යොදා වගා කරනවා. ඒ ප්‍රශ්නය නිසා අපේ වගාබිම්වලට හානි වැඩි වෙන්න පුළුවන්. එහෙත් ශාක ව්‍යාධි විද්‍යාව පිළිබඳ විශේෂඥයන් මෙන් ම කීට විද්‍යාව පිළිබඳ විශේෂඥයන් අප සතු යි. ඒ නිසා ඉදිරියේදී ඇතිවන ඕනෑම ප්‍රශ්නයකට මුහුණදෙන්න පුළුවන් කියන විශ්වාසය අපට තිබෙනවා.

අනෙක් කාරණය තමයි ගොවිජන සේවාව සඳහා සේවකයන් බඳවා ගැනීම. අසු ගණන්වල වගා නිලධාරීන් කියලා පිරිසක් සිටියා. ඔවුන් ගොවිජනතාව දැනුවත් කිරීම විධිමත් ව කළා. අද දේශපාලන අධිකාරියට ඕනෑ විදිහට සේවකයන් බඳවා ගන්න එක ගැටලුකාරී යි. මේ වගේ ප්‍රශ්න රටේ කෘෂිකර්මාන්තය ඉදිරියට ගෙනයන්න ගැටලුවක්. එහෙත් දැනට කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව සාර්ථක ව ව්‍යසන-වලට මුහුණ දී තිබෙනවා. ඉදිරියේ ඇති වන ඕනෑම ව්‍යසනයකට මුහුණ දෙන්නත් දෙපාර්තමේන්තුවට පුළුවන්.

හිසේ යටිකුරු වූ 'ග' හැඩය හා ශරීරය පුරා ඉදිමුණු බිබිලි වැනි දෑ ක්‍රමවත් රටාවකට පිහිටි සේනා දළඹුවා.

හානිය දිවයින පුරා පැතිර ගියා. ඒ මොහොතේ පිටි මකුණාට හානිකර කෘමීන් ශ්‍රී ලංකාවෙන් හඳුනා ගැනුණත්, පිටි මකුණාට පමණක් හානිකරන විශේෂිත සතෙක් විදෙස් රටකින් ගෙන්නලා ක්ෂේත්‍රයට නිදහස් කරලා පිටි මකුණු උවදුර මර්දනය කළා.

සේනා දළඹුවා ලංකාවේ ව්‍යාප්ත වන අවස්ථාව වන විට පාරිසරික තත්ත්ව දළඹුවා ජීවත්වීමට සුදුසු ආකාරයට යි නිර්මාණය වෙලා තිබුණේ. ආගන්තුක සේනා දළඹුවා පමණක් නොව වෙනත් දළඹු වර්ගත් වගා හානි සිදුකරන කාලයකයි දළඹු ගහනය වැඩි වුණේ. මීට පෙර අවස්ථාවලදී මෙන් ම සේනා දළඹුවා ක්‍රමයෙන් පාලනය කරන්න හැකියාව ලැබුණා.

කෘමිනාශක හා ජෛව පාලනය

කෘමිනාශක නොයෙදූ වගාවල ස්වභාවික ජෛව පාලනය වැඩි වී තිබෙන බවක් නිරීක්ෂණය කරන්න පුළුවන්. හැකියාවක් තිබෙනවා නම් කෘමිනාශක නොයොදා යාන්ත්‍රික ව දළඹුවා විනාශ කළ හැකි යි. එය වඩාත් යහපත් වුවහොත් ස්වභාවික

පාලනයට අවශ්‍ය විවිධ සතුන්ගේ සේවය ලබා ගන්න පුළුවන්.

පර්යේෂණ

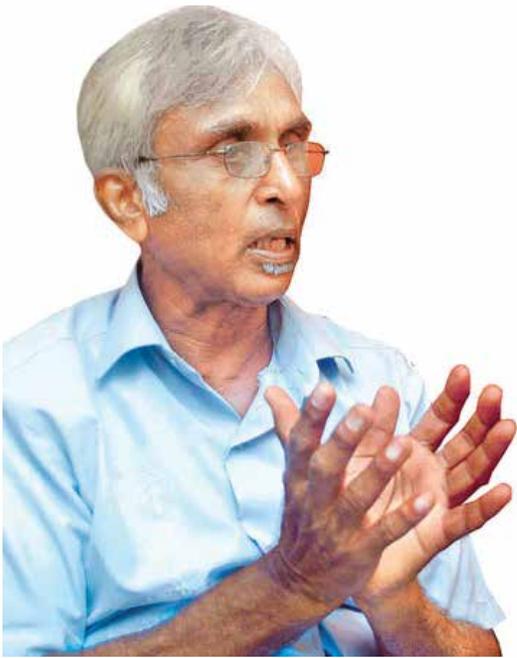
මහඉළක්පල්ලම පර්යේෂණායතනයේ බඩඉරිඟු බීජ සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණ සිදු කරනවා. එහිදී බීජ ප්‍රතිකර්ම ගැන වැඩි අවධානයක් යොමු කරමින් තිබෙන්නේ. බඩ ඉරිඟු බීජවලට යම් යම් කෘමි නාශක මිශ්‍ර කිරීමෙන් සිදුවන්නේ එහි ගුණය කාලයක් පැවතීමෙන් ශාකය ආරක්ෂා වීමක්. එසේ ම ශාක අතර පරතරය ඇති කිරීම, මිශ්‍ර බෝග වගාව, පොහොර, බෝග මාරුව, බඩඉරිඟු වර්ග ආදිය සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණ සිදු කෙරෙන්න තිබෙනවා. දළඹුවාගේ ජෛව පාලනය පිළිබඳ පර්යේෂණ මේ වන විටත් සිදු කරන්නේ ගන්නෝරුව උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ ආයතනයෙන්.

පරපෝෂිතයන්

දළඹුවාගේ කීටයන්ට සහ බිත්තරවලට හානි කරන පරපෝෂිතයන් දැනටමත් හඳුනාගෙන තිබෙනවා. කෘමිනාශක නොයෙදූ ප්‍රදේශවලින් හඳුනාගත් පරපෝෂිතයන් පර්යේෂණ ආයතනයට රැගෙන විත්

ඇති කිරීමත් පර්යේෂණවල එක් කාර්යයක්. විවිධ ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් සේනා දළඹුවාට හානි කරන බවත් සොයා ගෙන තිබෙනවා. දේශීය ව සොයා ගත් බැක්ටීරියා, වෛරස්, දිලීර වර්ගවලින් සේනා දළඹුවාට හානි කරන්න පුළුවන්. රෝගී වූ දළඹුවන් එකතු කර ජලයත් සමඟ අඹරා නිරෝගී දළඹුවන්ට යොදා පර්යේෂණ සිදු කෙරෙනවා.

විදෙස් රටවලින් ගෙන්වා ගත් වෛරස් වර්ග යොදා දළඹු මර්දනයට අවශ්‍ය පර්යේෂණ සිදු කිරීමෙන් අදහස් වන්නේ ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් යොදා කෘමි නාශකයක් නිෂ්පාදනය කිරීමක්. එමඟින් බලාපොරොත්තු වන්නේ සේනා දළඹුවාට පමණක් හානිවීමක්. එහෙත් ස්වභාවික ව සිදුවන සේනා දළඹු මර්දනය ඉතා ඉහළ බවකු යි පෙනෙන්නට තිබෙන්නේ. මේ වන විට කෘමීන්ගේ සිට කුරුල්ලන් දක්වා ඇතිකර තිබෙන්නේ සේනා දළඹුවාට තර්ජනයක්. සියලු ම කෘමිකර්ම නිලධාරීන් සහ ගොවීන් ඇතුළු සියලු දෙනා සේනා දළඹුවා ගැන මේ වන විට දැනුවත්. ඒ නිසා යළි දළඹු ව්‍යාසනයක් ඇති වීමේ ප්‍රවණතාව ඉතා අවම මට්ටමකයි තිබෙන්නේ.

කෘෂිකර්මාන්තය ගැන කතාගාටුයි

කවුඩුල්ලේ ජයතිස්ස

සභාපති, ප්‍රගතිශීලී ගොවිජන සම්මේලනය, කැඳවුම්කරු පුනරුද ව්‍යාපාරය

අද අපේ කෘෂිකර්මාන්තය ගැන කිබෙන්නේ. කතාගාටුවක්. එදා රූපවාහිනිය මේ රටේ කෘෂිකර්මාන්තය ගැන වාර්තාමය වැඩ සටහන් කළා. ගොවියන් වගේ ම ඉගෙන ගන්න ප්‍රමිතීන් එම වැඩසටහන් නැරඹුවා. බොහෝ දේ ඉගෙන ගත්තා. අපි රූපවාහිනිය ඉස්සරහා ඉඳගන්නේ ඒ වගේ දැනුමක් ගන්න.

දළඹුවාගේ ජීවන චක්‍රය උගත්, බුද්ධිමත් හැමෝ ම දන්නවා. දළඹුවාගේ මුල් අවස්ථාව සලකා. යම් රූපවාහිනි නාලිකාවක් මේ සලකා ගැන හොයලා බලලා, සලකාගත් ලක්ෂණ සජීවී ව විකාශනය කරනවා නම්, ගොවියන් මේ ගැන අවධානයෙන් ඉන්නවා. ඔවුන් අවධානයෙන් තියන්න මේ රටේ මාධ්‍යයට වගකීමක් සහ යුතුකමක් තිබෙන්න ඕනෑ. අපි සේනා දළඹුවා ගැන බලාගෙන ඉන්නකොට, අනෙක් පැත්තෙන් කීඩුවා එනවා. රූපවාහිනිය අප දැනුවත් කරනවා ද? එහෙම කරන්නේ නෑ. ඒක කමයි මගේ චෝදනාව. සාමාන්‍යයෙන් ශාකයක් වැඩෙන්න මූලද්‍රව්‍ය ගණනාවක් ඕනෑ. අපි අද කරන්නේ හැම මූලද්‍රව්‍යයක් ම

රසායනික පොහොරෙන් ලබාදීම. මේ කාරණය විද්‍යාත්මක යි. ඒ නිසා තිස් අවුරුදු යුද්ධය ඉවර කලා වගේ ආණ්ඩුවේ බලධාරීන් හෝ රජයේ නිලධාරීන් හෝ දැන් අවදි වෙන්න ඕන කාලය හරි. අපේ රටේ කෘෂිකර්මාන්තය කියන්නේ සංග්‍රාමයක්.

මේ රටේ රසායනික පොහොර ගැන දීර්ඝ කාලයක් කතා කරනවා. මේ ආණ්ඩුව ග්ලයිෆොසේට් තහනම් කළා. තහනම් කළාට පස්සේ කිහිප දෙනෙක් දඟලලා, කොහොම හරි තහනම් ඉවත් කර ගත්තා. පැවැති හා පවතින ආණ්ඩු වැඩියෙන් ම බර තියන්නේ කෘෂි රසායනිකවලට කියලා පැහැදිලි යි. අපි කියන්නේ රසායනික ගැන හිතන්න ඕනෑ අවසාන මොහොතේදී මිසක් පළමු මොහොතේ නෙමෙ යි.

ඩී. එස් සේනානායකගේ මරණෙන් පසු අපේ හරක් බාන් තිහෙන් කරන දේ එකවර කරන්න තීන්දු වුණා. ඉන් පසු හොඳ දේවල්වලට වගේ ම නරක දේවල්වලට ඇබ්බැහි කර ගන්නා තැනකට අපේ කෘෂිකර්මාන්තය ගෙනාවා. අද වෙනකොට අපට ඒවා මත ම යැපෙන්න වෙලා ඉවරයි. සාමාන්‍යයෙන් යල කන්නයේ කීඩූ උවදුරක් එනවා කියන්නේ කලාතුරකින් වෙන දෙයක්. ඒත් ගිය යල කන්නයේ කීඩූ උවදුරෙන් අක්කර එක් ලක්ෂ හැට දෙදහෙන් ලක්ෂයක්

ම විනාශ වුණා කියලා කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවත් පිළිගන්නා. එදා පොළොන්නරුවේ ගොවීන්ගේ අක්කර ලක්ෂයකට යට කරපු සල්ලි, මහන්සිය වතුරේ ගියා. එහෙම නම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් දේශපාලනයේත් මේවාට වගකියන බලධාරීන් ඉල්ලා අස්වෙන්න ඕනෑ.

අද නිලධාරීන්ට කෘෂිකර්මය පිළිබඳ අවබෝධයක් නැහැ. පර්යේෂණ සම්බන්ධ නිලධාරීන් කෘෂිකර්මය පිළිබඳ පාඨමාලාවක් කරලා ඇවිත් ඉන්නේ. එදා වගා නිලධාරී කියලා තනතුරක් තිබුණා. අද එවැනි තනතුරක් නැහැ. රටේ කෘෂිකර්මාන්තයට ආදරේ කරන කෘෂි නිලධාරීන් පිරිසකුත් ඉන්නවා.

දැන් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවට බැණ බැණ ඉඳලා හරියන්නේ නැහැ. මෙතැනදී අපි අවදි වෙන්න ඕනෑ. අපේ ජාතික වගකීම හඳුනාගන්න ඕනෑ.

අපි මාධ්‍යයට කියන්නේ නායකයාගේ දැක්ම මොකක් ද කියලා සොයා බලා ගොවීන්ට පෙන්වන්න. ටෙලි නාට්‍ය පුරවලා අපේ ඔප ටික විනාශ කරන්නේ නැති ව අප දැනුමෙන් පෝසත් කරන්න. ඒ වගකීම අපේ මාධ්‍ය ආයතන ඉටු කරනවා නම් මේ සටන අපට ජය ගන්න පුළුවන්.

ගම දිනහ 'ගම්පෙරළිය'

සිලි මල්ල දෙගුණ තෙගුණ කරමින් ඊට තවත් අංග එක්කර ගනිමින් ගම්පෙරළිය සහ එන්ටර්ප්‍රයිස් ශ්‍රී ලංකා වැඩසටහන් මේ වසරේ (2019) නව මුහුණුවරකින් හඳුන්වාදීමට කටයුතු කරන බව රජය අවධාරණය කරනවා. රුපියල් මිලියන 48,000කින් මේ වසරේ එක් එක් මැතිවරණ කොට්ඨාසයට වෙන් කිරීමට නියමිත ව ඇත්තේ රුපියල් මිලියන 300 බැගින්. නොබෝදා අරලියගහ මැදුරේ පැවැති විශේෂ සාකච්ඡාවකට එක් වෙමින් අගමැති රනිල් වික්‍රමසිංහ සහ මුදල් ඇමැති මංගල සමරවීර සඳහන් කළේ එම වැඩසටහන් මේ වසරේ ජනතාවට සමීප වන්නේ පසුගිය වසරටත් වඩා පුළුල් ව බව යි.

මෙතෙක් මුදල් සහ ජාතික ප්‍රතිපත්ති සම්පාදන අමාත්‍යාංශය මෙහෙය වූ එම කර්තව්‍යයට ස්වදේශ කටයුතු සහ මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශය එක් ව සිටීමත් විශේෂත්වයක්. ශ්‍රී

ලංකාවේ සෑම ගම්මානයකට ම විශාල සංවර්ධනයක් ඉතා කෙටි කලකදී අත්කර දීම තම අපේක්ෂාව බව යි රජයේ අවධාරණය කිරීම.

පොදු ප්‍රවාහනය හා ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියන්ගේ කල දවස සුරක්ෂිත කෙරෙන අලුත් වැඩසටහන් මේ වසරේ අලුතින් ඊට එක්වන අංග. පොදු ප්‍රවාහනය දෙසට මහජනතාව ආකර්ෂණය කර ගැනීම එහි විශේෂත්වයක්. ඊට වැඩි පහසුකම් සහිත ව සීඝ්‍රගාමී බස් සේවාවක් ඇති කිරීමට යි මෙහිදී සූදනම. දේශීය ව්‍යවසායකයන්ට එම අභියෝගයට සාර්ථක ව මුහුණදීමට දිරිදීමත් එහි අපේක්ෂාවක්. ඊට රුපියල් මිලියන 10ක් දිගුකාලීන පොලී සහන කාලයක් සහිත ව ලබා දීමෙන් රජය අපේක්ෂා කරන්නේ මේ වසරේදී පිටරටින් වැඩි පහසුකම් සහිත සුබෝපහෝගී බස් රථ 1000කට වඩා ආනයනය කිරීමට දේශීය ව්‍යවසායකයන් පෙළඹවීම යි.

වැඩිහිටි නිවාස අද සමාජයේ එතරම් වැඩි සැලකිල්ලක් යොමු නොවන්නක්. එහෙත් නිරන්තරයෙන් ඒ දෙසට තල්ලුවන ශ්‍රී ලාංකේ ය ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසි ප්‍රජාව අපහසුතාවට පත් නොවීමට වග බලා ගැනීම යි රටේ වගකීම. ඒ සඳහා යි වැඩිහිටි නිවාසවල සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ගම්පෙරළිය වැඩසටහන යටතේ එක් ආසනයකට රුපියල් මිලියනයක් වෙන් කෙරෙන්නේ.

ළදරු පාසල් රටට අනඟි මෙහෙවරක් ඉටුකරන මෙතෙක් රජයේ සැලකිල්ලට එතරම් ලක් නොවූ තවත් තක්සලාවක්. ඒ බව වටහා ගනිමින් ඒවායේ සංවර්ධන කටයුතු උදෙසා යි තවත් රුපියල් මිලියනයක් දිවයිනේ සෑම මැතිවරණ ආසනයක් සඳහා ම වෙන් ව තිබෙන්නේ.

තාරුණ්‍යය ත්‍රිරෝද රථයෙන් එපිටට පා නොතැබීම නගරබඳ මෙන්

ම ගම්බද ද දක්නට ලැබෙන තවත් එක් සමාජ අර්බුදයක්. ඊට පිළියම් සෙවීමේදී රජය තීරණය කොට තිබෙන්නේ දැනට පවතින ත්‍රිරෝද රථ වෙනුවට අලුතින් ආරක්ෂාකාරී සහ පරිසර හිතකාමී මෝටර් රථ මිලදී ගැනීමට ජනතාව පෙළඹවීම. ඊට එන්ටර්ප්‍රයිස් ශ්‍රී ලංකා වැඩසටහන යටතේ රුපියල් මිලියනයක් දක්වා ම සහන පොලී ණය පිරිනැමෙනවා. ඒ අනුව මෙහිදී පැරණි තුන්රෝද රිය බාරදී මේ නව රථ මිලට ගැනීමට ජනතාවට ඉඩ ලැබෙනවා.

එවැනි නව අංග පෙරදැරි ව පසුගිය වසරේ වෙන් කළ මුදල් දෙගුණ කරමින් මේ වසරේ දියත් කෙරෙන ගම්පෙරළිය සහ එන්ටර්ප්‍රයිස් ශ්‍රී ලංකා ව්‍යාපෘති බොහොමයක් ක්‍රියාත්මක වෙනවා.

පසුගිය වසරේ අවසන් මාස 4 තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම ආසනයකට ම ගම්පෙරළිය වැඩසටහන යටතේ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා රුපියල් කෝටි 20ක් වෙන් කෙරුණා. එය තවත් වැඩි කරමින් මේ වසරේ එක් ආසනයකට රුපියල් කෝටි 30 බැගින් වෙන් කිරීමට යි රජය කටයුතු කර තිබෙන්නේ.

පසුගිය වසරේ ගම්පෙරළිය යටතේ දියත් කෙරුණු වැඩසටහන්වලට එක් ආසනයකට වෙන් කෙරෙන මුදල රුපියල් ලක්ෂ 40ක් ලෙස දෙගුණයක් බවට පත් කොට තිබෙනවා. මංමාවත් සංවර්ධනයේ වැදගත්කම

සැලකිල්ලට ගනිමින් ග්‍රාමීය මාර්ග වැඩි දියුණු කිරීමට මේ යටතේ එක් ආසනයකට වෙන් කෙරෙන මුදල රුපියල් මිලියන 20ක්. තවදුරටත් එය ව්‍යාප්ත කරමින් මේ වසරේදී අලුතින් නාගරික පටු මංමාවත් සංවර්ධනයට එක් ආසනයකට මිලියන 2ක් වෙන් කෙරෙනවා.

බොහෝ පැරණි පාලම් සංවර්ධනය නොවීම ජනතාවගෙන් නිතර නැගෙන මැසිවිල්ලක්. ඒ අනුව මේ වසර සඳහා කුඩා පාලම් සංවර්ධනයට එක් ආසනයක් වෙනුවෙන් වෙන් කෙරෙන මුදල රුපියල් මිලියන 3ක්. ගම්බද ව මෙන් ම නාගරික ව ද කාණු පද්ධති අවහිරවීම ජනතාවට මහා ගැටලුවක්. ඊට පිළියමක් ලෙස තවත් රුපියල් ලක්ෂයක් වෙන් කරන බව යි ගම්පෙරළිය නියමුවන්ගේ අදහස. රජයේ කඩිනම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති යටතේ මින් පෙර ගොඩනැංවූව ද සුළු සුළු අඩුපාඩු තවමත් පවතින ඉදිකිරීම්වල පැවතිය හැකි යි. ඒ සඳහා විශේෂයෙන් මේ වසරේ ගම්පෙරළිය වැඩසටහන් යටතේ වෙන් කෙරෙන මුදල රුපියල් මිලියනයක්. ඒ, සතිපාරක්ෂක පහසුකම් වැඩි දියුණු කරමින් පාසල්වල ක්‍රීඩා පහසුකම් ඉහළ නැංවීමට මේ වසරේ එක් ආසනයකට ලබාදීමට නියමිත රුපියල් මිලියන 2ට අමතර ව.

වගා බිම් ආශ්‍රිත ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිවලට මේ වසරේ එක් ආසනයකට රුපියල් මිලියනයක් වෙන් කෙරෙනවා. මේ කාර්යය කෙරෙන්නේ

දැනටමත් ක්‍රියාත්මක නවතම ජල යෝජනා ක්‍රම 10,000 ව්‍යාපෘතියට අමතර ව. එහිදී මේ වසරේ වතුකරයේ එක් ආසනයකට ජල පහසුකම් ඉහළ නැංවීමට රුපියල් මිලියන 2 බැගින් වෙන් කොට තිබීමත් විශේෂත්වයක්.

ඇතැම් ආගමික ස්ථානවලට බලශක්තියට අදාළ ව මාසික ව ලැබෙන බිල්පත් ගෙවා දැමීම ගැටලුවක්. එවැනි ආගමික ස්ථානයකට රුපියල් ලක්ෂ 5 බැගින් රජය ගම්පෙරළිය යටතේ මේ වසරේ වෙන් කෙරෙන්නේ ඒ ඒ ස්ථානවල අඩක් වැඩ නිම කළ ව්‍යාපෘති වේ නම් ඒවායේ වැඩ නිමකර ගැනීමට තවත් රුපියල් ලක්ෂ 3ක් වෙන් කරමින්.

ළඟ ම පිහිටි රජයේ බැංකු ශාඛාවේ එන්ටර්ප්‍රයිස් ශ්‍රී ලංකා කවුන්ටරයෙන් මේ පිළිබඳ තොරතුරු ලබාගත හැකි අතර ගම්පෙරළිය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සම්බන්ධයෙන් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල මට්ටමින් මෙන් ම ප්‍රදේශයේ දේශපාලන නායකත්වය සමඟ සාකච්ඡා කොට ප්‍රතිලාභ නොපමාව ලබා ගැනීමට මහජනතාවට හැකියාව තිබෙනවා. එම වැඩසටහන්වල අඩුපාඩු, වංචා - දූෂණ සිදු වන්නේ නම් නොපමාව ඒ සම්බන්ධයෙන් මුදල් අමාත්‍යාංශය දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කිරීමට හැකි වීමත් ඉතා සුවිශේෂී කරුණක්.

◀ **නුවන් මහේෂ් ජයවික්‍රම**

මැද රට පසුකර උතුරට

සිංවර්ධන ක්‍රියාවලිය වේගවත් ව සිදු වීමේදී රටක යටිතල පහසුකම් ක්‍රමවත් ව වර්ධනය වීම ද අත්‍යවශ්‍ය කාරණයක් ලෙස යි හඳුනා ගැනෙන්නේ. විශේෂයෙන් ම මෙහිදී විධිමත් හා කාර්යක්ෂම ප්‍රවාහන ක්‍රමවේදයක් සකස් වීම ද ඉතා වැදගත්. මේ සඳහා අවශ්‍ය වන්නේ කාලීන අවශ්‍යතාවන්ට ගැලපෙන මහා මාර්ග පද්ධතියක් සකස් වීම යි.

මින් වසර කිහිපයකට පෙර දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය සහ කොළඹ කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය සැකසෙන්නේ පෙර කී කාලීන අවශ්‍යතාවට සරිලන මහා මාර්ග පද්ධතියක් ශ්‍රී ලාංකික ජනතාව වෙත උරුම කරදීමේ උත්කෘෂ්ඨ පරමාර්ථය ඇතිව යි. මේ අධිවේගී මාර්ග නිර්මාණය වීම නිසා ඉන් පෙර පැවති තත්ත්වයට වඩා පහසු ගමනාගමන ක්‍රියාවලියකට අවකාශය

සැලසී තිබෙනවා. එසේ ම භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයේදී සිදු වන අනවශ්‍ය ප්‍රමාදය වළක්වා ගනිමින් කඩිනමින් ආරක්ෂාකාරී ව සහ කාලය නිසි පරිදි කළමනාකරණය කර ගනිමින් ඒ කාර්යයන් කර ගැනීමට ද පසුබිම නිර්මාණය වී තිබෙනවා.

මේ ප්‍රවාහන පහසුව රට මැද ජීවත් වන ජනතාවට සහ උතුරේ ජීවත් වන ජනතාවට ද ලබාදීමේ අරමුණු ඇතිව යි උතුරු අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය හඳුනා ගැනෙන්නේ. මූලික සැලසුම්වලට අනුව ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් මෙය හඳුනාගෙන තිබෙන්නේ ප්‍රමුඛතා ව්‍යාපෘතියක් ලෙස යි. ඒ අනුව මූලික අදියරේදී එය ඇරඹෙන්නේ මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය ලෙස වන අතර එමඟින් ප්‍රධාන ගමනාන්තයන් දෙකක් වෙත යි මේ අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකෙරෙන්නේ. මෙහි පළමු අදියර

ඉදිකෙරෙන්නේ කොළඹ සිට මධ්‍යම පළාතේ අගනගරය වන මහනුවර දක්වා ඉදිවෙයි. එසේ ම එහි අනෙක් ගමනාන්තය ඓතිහාසික දඹුල්ල නගරය කරා දිවෙනවා.

විශේෂයෙන් ම මධ්‍යම ප්‍රදේශය බලා මේ අධිවේගී මාර්ගයේ ගමනාන්තය යොමු වුව ද එම මාර්ගය සැකසීමේ වාසිය සමස්ත ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට ම ලැබෙන සුවිශේෂී වරප්‍රසාදයක් ලෙස හඳුනාගත හැකි යි. ඒ අනුව මේ නව මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් සිදු කරන්නේ අදියර 04ක් යටතේ යි. කිලෝ මීටර් 37ක දුරකින් යුත් පළමු අදියරේ ඉදිකිරීම් සිදු කෙරෙන්නේ කඩවත සිට මීරිගම දක්වා යි. දෙවැනි අදියර යටතේ මීරිගම සිට කුරුණෑගල දක්වා ඉදිකරන කොටසේ දිග කිලෝ මීටර් 39.29කි. එසේ ම පොතුහැර සිට ගලගෙදර දක්වා ඉදිකරන කොටසේ

දුර ප්‍රමාණය කිලෝ මීටර් 32.5ක්. මෙහි අවසාන අදියර ලෙස කිලෝ මීටර් 60.3ක දුරක් ඉදිකෙරෙන්නේ කුරුණෑගල සිට දඹුල්ල දක්වා.

මේ වසරේ අවසානය වන විට මෙහි දෙවැනි අදියර වන මීරිගම සිට කුරුණෑගල දක්වා කොටස ඉදිකර අවසන් කළ හැකි වන බව යි එහි ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂ පී. මෝහන් සඳහන් කරන්නේ. ඒ අනුව කිලෝ මීටර්

යටතේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කෙරෙන පොතුහැර හුවමාරුව (Pothuhera System Interchang) මගින් අධිවේගී මාර්ගය හරහා ගමන් ගන්නා වාහන නුවර - කුරුණෑගල හා කොළඹ දෙසට හුවමාරු වීමට පහසුකම් සලසා දෙනවා.

මේ දෙවැනි අදියරේ මුළු ව්‍යාපෘති වියදම රුපියල් බිලියන 160.8ක් පමණ (බදු රහිත) වෙතැයි අපේක්ෂා

ක්‍රියාත්මක මේ ව්‍යාපෘති කොටසේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කෙරෙන්නේ මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින්. මේ සඳහා වන ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්තුව ලබා දී තිබෙන්නේ මාස 30ක් සඳහා යි. ඒ අනුව 2017 ජනවාරි මස ඉදිකිරීම් ආරම්භ කෙරුණු අතර එම ඉදිකිරීම් කටයුතු 2019 ජූලි මාසය වන විට අවසන් කිරීමට යි නියමිත.

39.29ක දුරකින් යුත් මෙහි යෝජිත ඉදිකිරීම් මාර්ග පටය නාගරික ප්‍රදේශ මඟ හරිමින් ප්‍රධාන වශයෙන් හිස් ඉඩම් හරහා ගමන් කෙරෙනවා. එලෙස ජනාකීර්ණ නොවන හිස් ඉඩම් මේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා තෝරා ගැනීමට හේතුව පාරිසරික හා සමාජීය බලපෑම අවම කිරීම බව ද ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂවරයා සඳහන් කරනවා.

මේ අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකෙරෙන්නේ මං තීරු 04ක් ලෙස යි. එය දෙපසට මං තීරු 02ක බැගින් ඉදි වෙනවා. එසේ ම දෙවැනි අදියර යටතේ මීරිගම සිට කුරුණෑගල දක්වා ඉදිකෙරෙන කොටසට අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන 4ක් අයත් වෙනවා. ඒ, මීරිගම, නාකලග මුව, දම්බොක්ක හා කුරුණෑගල යන අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන යි. මීට අමතර ව මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ 03 වැනි කොටස

කෙරෙනවා. එහි ඉදිකිරීම් සඳහා වන කොන්ත්‍රාත්තුව එක් පැකේජයකට කිලෝ මීටර් 10ක් පමණ වන සේ පැකේජ 04ක් යටතේ යි පිරිනමා තිබෙන්නේ. මෙහිදී ජාතික තරගකාරී මිල කැඳවීම් ක්‍රියාවලිය යටතේ දේශීය කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගෙන් මූලික හවුල් ව්‍යාපාර 04ක් යටතේ තරගකාරී මිල කැඳවීම් මගින් ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්තුව ද දේශීය උපදේශන හවුල් ව්‍යාපාරය වෙත උපදේශන කොන්ත්‍රාත්තුව ද පිරිනමා තිබෙනවා.

මේ ව්‍යාපෘතියේ සිවිල් ඉංජිනේරුමය ඉදිකිරීම් සඳහා කොන්ත්‍රාත් පිරිනැමීම රුපියල් බිලියන 137.1ක් ලෙස යි සඳහන් වන්නේ. එසේ ම උපදේශන කොන්ත්‍රාත් සඳහා රුපියල් 2,243, 400,892ක් සහ ඇමරිකන් ඩොලර් 5,861,284ක් වැය කෙරෙනවා. මහා මාර්ග හා මාර්ග සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය යටතේ

මේ දෙවැනි අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය යටතේ ඉදි කෙරෙන මුළු දුර ප්‍රමාණය තුළ හමුවන විශාල ප්‍රමාණයේ පාලම් සංඛ්‍යාව 12ක්. එසේ ම අධිවේගී මාර්ගය ඉහළින් හා පහළින් ගමන් කරන කොටස් 42ක් සහ බෝක්කු 130කින් ද එය සමන්විත යි. එමෙන් ම සම්පූර්ණයෙන් ම ගත් කල මීටර් 10,421ක් වන කොන්ක්‍රීට් කණු මත දිවෙන මාර්ග කොටස් 36කින් සමන්විත දැවැන්ත සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් ලෙස

යි මෙය ක්‍රියාවට නැංවෙන්නේ. තව ද කිලෝ මීටර් 39.29ක් වූ මේ කොටස සඳහා මහජන සුව පහසුව හා අවම පාරිසරික බලපෑමක් එල්ල වන පරිදි එනම් අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකිරීම හේතුවෙන් ජල ගැලීම් වැනි තත්ත්වයන් පාලනය වන පරිදි මෙහි ක්ෂේත්‍ර කළමනාකරණය සිදු කර තිබෙන අතර එහිදී ප්‍රදේශයේ මහජනතාවගේ අදහස් විශේෂ සැලකිල්ලකට යොමු කර තිබෙනවා.

අධිවේගී මාර්ගය
ඉදිකෙරෙන්නේ මං තීරු
04ක් ලෙස යි. එය දෙපසට
මං තීරු 02ක බැගින්
ඉදිවෙනවා. එසේ ම දෙවැනි
අදියර යටතේ මීරිගම
සිට කුරුණෑගල දක්වා
ඉදිකෙරෙන කොටසට අන්තර්
නුවමාරු මධ්‍යස්ථාන 4ක්
අයත් වෙනවා. ඒ, මීරිගම,
නාකරගමුව, දම්බොක්ක
හා කුරුණෑගල යන අන්තර්
නුවමාරු මධ්‍යස්ථාන යි

මේ මාර්ගයේ සංඥා, සලකුණු හා දිශා පුවරු ජාත්‍යන්තර සම්මත ප්‍රමිතීන්ට අනුව යොදනු ලබන අතර අන්තර් නුවමාරු මධ්‍යස්ථාන සඳහා ප්‍රමාණවත් ආලෝක සැපයුම් ස්ථාපනය කරන බව යි ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂ වී. මෝහන් පවසන්නේ. මෙහි උපරිම ධාවන වේගය පැයට කිලෝ මීටර් 100ක්. එසේ ම එම වේග සීමාව තුළ ගමනාන්තය කරා සුවපහසුවෙන් හා ඉක්මනින් ආරක්ෂාකාරී ව ගමන් කිරීමේ පහසුව ඇති කිරීමේ අරමුණු මුල්කර ගෙන එහි ඉදිකිරීම් සිදු කෙරෙනවා. එසේ ම පුද්ගලයන් මගින් ක්‍රියා කරවන හා ස්වයංක්‍රීය ව මුදල් අය කරන කවුළු සහිතව යි එහි සියලු අන්තර් නුවමාරු මධ්‍යස්ථාන ස්ථාපනය කෙරෙන්නේ.

එසේ ම පෙර සුදුසුකම් ලත් දේශීය කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගෙන් ඇති කර ගන්නා ලද හවුල් ව්‍යාපාර සමූහ හතර ම දෙවැනි අදියරේ ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්තුවට ලබා දී තිබීම ද විශේෂත්වයක්. එමගින් දේශීය කොන්ත්‍රාත් සමාගම්වල අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීමේ ප්‍රවීණත්වය ලෝකයට විදහා දක්වමින් දේශීය කොන්ත්‍රාත් සමාගම් සඳහා ජාත්‍යන්තර පිළිගැනීමක් ලබාදීමට හැකි වෙනවා. එම හවුල් ව්‍යාපාර හතරෙහි ප්‍රධාන හවුල්කරු ලෙස කටයුතු කරන්නේ ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරියේ (CIDA) මහා මාර්ග ඉදිකිරීමේ විශේෂඥතාව පිළිබඳ CS2 ශ්‍රේණියේ දැනට ලියාපදිංචිය ලත් සමාගම්.

දෙවැනි ව්‍යාපෘති අදියර සඳහා ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම 1950 අංක 09 දරන රජයේ ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ පනත (460 අධිකාරිය) අනුව මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සිදු කෙරෙනවා. ඒ, මීරිගම, අලව්ව, නාරම්මල, පොල්ගහවෙල, වීරඹුගෙදර, කුරුණෑගල හා මල්ලවපිටිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස ආවරණය වන පරිදි. එම ඉඩම් සඳහා වන්දි තක්සේරුව සිදු කෙරෙන්නේ තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුවේ තීරණය අනුව යි. එහිදී එම ඉඩමේ වෙළෙඳපොළ මිල හෝ එම අත්පත්කර ගැනීමෙන් සිදු වූ කිසියම් හානිකර බලපෑමකට ගෙවන වන්දිය තීරණය කිරීම 'ඉඩම් අත්කර ගැනීම් හා ප්‍රතිස්ථාපන කිරීම් කමිටුව' (LARC) මගින් සිදු කෙරෙනවා.

මේ ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය මගින් අත්කර ගැනීමට අපේක්ෂිත හඳුනාගත් ඉඩම් කොටස් ප්‍රමාණය 4705ක්. එමගින් බලපෑමට ලක් වන ඕනෑම පුරවැසියකුට යෝජිත වන්දිය ප්‍රමාණවත් නොවන අවස්ථාවේදී ඒ පිළිබඳ කරුණු ඉදිරිපත් කර අගතීන් අවම වන පරිදි සියලු ම පාර්ශ්වයන් එකඟ වන වන්දි මුදලක් ලබාදීමට කටයුතු කෙරෙන බව ද මෙහිදී සඳහන් කළ යුතු කරුණක්.

◀ **හිලුපුල් ප්‍රියංකර පෙරේරා**

අලුත්වෙහ දිස්ත්‍රික් මාධ්‍ය ඒකක

මඩකලපුව දිස්ත්‍රික් ප්‍රචාරණ නිලධාරී වි. ජීවානන්දන් වෙත රජයේ ප්‍රචාරණ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් නාලක කලුවැව විසින් මාධ්‍ය උපකරණ ලබා දුන් අවස්ථාව.

වසර 1948 දී සෝල්බරි කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශවලට අනුව රජයේ ප්‍රචාරණ දෙපාර්තමේන්තුව ස්ථාපනය කර තිබුණත් එහි කටයුතු විමධ්‍යගත කිරීම සිදුවන්නේ ඉන් වසර 50ක් ගත වූ පසුව යි. ඒ, 1999 වසරේදී එවකට ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යවරයා වූ මංගල සමරවීරගේ සංකල්පයකට අනුව දිස්ත්‍රික් මාධ්‍ය ඒකක පිහිටුවීමත් සමඟ.

රජය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන සංවර්ධන වැඩසටහන් පිළිබඳ ව දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමින් මහජනතාව දැනුවත් කිරීමත් රජය විසින් දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් ක්‍රියාවට නංවන සංවර්ධන වැඩසටහන් පිළිබඳ ව තොරතුරු නිවැරදි ව මහජනතාව වෙත ලබාදීමත් එවකට දිස්ත්‍රික් මාධ්‍ය ඒකක පිහිටුවීමේ ප්‍රධාන අරමුණ යි. මීට අමතර ව ප්‍රාදේශීය වශයෙන් කටයුතු කරන මාධ්‍යවේදීන්ට රජය වෙනුවෙන් අවශ්‍ය පහසුකම් සලසා දීමත් ඔවුන්ගේ කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීමත් මෙලෙස දිස්ත්‍රික් මාධ්‍ය ඒකක පිහිටුවීමේදී බලාපොරොත්තු වූ තවත් අරමුණක්.

මේ ආකාරයට දිස්ත්‍රික් මාධ්‍ය ඒකකයක් ස්ථාපනය කිරීමේදී ප්‍රචාරණ නිලධාරියාට අමතර ව කැමරා ශිල්පියෙක්, වීඩියෝ කැමරා ශිල්පියෙක් හා කාර්යාල කාර්ය සහායක වශයෙන් වූ ස්ථීර නිලධාරී මණ්ඩලයක් මෙන් ම අවශ්‍ය සියලු යටිතල පහසුකම් සහිත සමන්විත අංග සම්පූර්ණ ප්‍රාදේශීය මාධ්‍ය ඒකකයක් නිර්මාණය කිරීමට බලාපොරොත්තු වුවත් විවිධ හේතු නිසා ඒ අදහස සාර්ථක වූයේ නැහැ. මේ නිසා අලුතින් බඳවාගත් ප්‍රචාරණ නිලධාරීන් 24ක් සමඟ දිස්ත්‍රික් මාධ්‍ය ඒකක 24ක කටයුතු ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ආරම්භ වූයේ වසර 2000 පෙබරවාරි මාසයේ දී. එතැන් පටන් මේ දක්වා විවිධ අඩුපාඩුකම් හා බාධා මැද වුවත් සිය කටයුතු හැකි උපරිමයෙන් සිදු කිරීමට ඒ මාධ්‍ය ඒකකවල නිලධාරීන් කටයුතු කර තිබෙනවා.

එසේ වුවත් වර්තමානයේදී අප සිටින්නේ විද්‍යාවෙන්, තාක්ෂණයෙන් පොහොසත් සියලු දේ ඩිජිටල්කරණය වෙමින් පවතින ලෝකයක. ජනමාධ්‍යවල අවශ්‍යතාව හා සීමා අඛණ්ඩව සමාජ මාධ්‍ය සිසුයෙන් ඉදිරියට පැමිණ තිබෙන යුගයක. මේ

නිසා මාධ්‍යයට සම්බන්ධ ව කටයුතු කරන සියලු දෙනා මාධ්‍යයේ වගකීම හා කාර්යභාරය පිළිබඳ ව නැවත වරක් සිතා බැලීමේ අවශ්‍යතාවක් ද මතු වී තිබෙනවා. ඒ අභියෝගවලට සාර්ථක ව මුහුණදීමට නම් දිස්ත්‍රික් මාධ්‍ය ඒකකයක් ද අවශ්‍ය පහසුකම්වලින් සමත් විය යුතු යි. ඒ සම්බන්ධ යටිතල පහසුකම් පුළුල් විය යුතු බවට විවාදයක් ද නැහැ.

ඒ අනුව පසුගිය 2019 පෙබරවාරි මස 20 වැනි ද රුපියල් මිලියන 12 ට වැඩි වටිනාකමින් යුතු අත්‍යවශ්‍ය මාධ්‍ය උපකරණ දිවයින පුරා පිහිටි සියලු මාධ්‍ය ඒකක වෙත බෙදා දීම සිදු කෙරුණා. ඒ, මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ අතිරේක ලේකම් රමණී ගුණවර්ධන, වර්තමාන රජයේ ප්‍රචාරණ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් නාලක කලුවැව, හිටපු ප්‍රචාරණ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් නීතිඥ සුදර්ශන ගුණවර්ධන යන නිලධාරීන්ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් දෙපාර්තමේන්තු ශ්‍රවණාගාරයේදී.

◀ **ගෞරව සහිත සන්නිවේදන**

“Ari is an embodiment of love and compassion. He is an example of a living Bodhisattva “

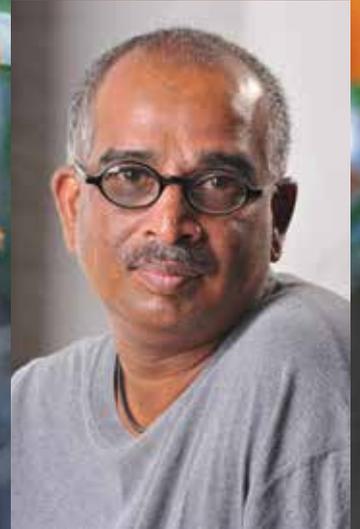
සිනමාව

His Holiness the Dalai Lama

A Vishnu Vasu Film

Handful of leaves

විෂ්ණු වාසු

දිළිඳුකම
පිටුදකින
සිනමා
සිත්තම

ලොව ප්‍රථම චිත්‍රපටය ලෙස ඉතිහාසගත වූයේ 1895 ප්‍රංශයේ ලුමියේ සොහොයුරන් විසින් නිර්මාණය කළ කෙටි චිත්‍රපටයයි. වාර්තා චිත්‍රපටය ලෙස හැඳින්වෙන ඩොකියුමන්ටරි යන්න ප්‍රචලිත වූයේ ජෝන් ගියර්සන් විසින් රොබට් ෆ්ලැහර්ට්ගේ ‘මෝනා’ නමැති චිත්‍රපටය සඳහා එම වදන භාවිත කිරීමත් සමඟයි. 1922 රොබට් ෆ්ලැහර්ට් නිර්මාණය කළ නානුක් ඔෆ් ද නෝත් ප්‍රථම නිල වාර්තා චිත්‍රපටය ලෙස පිළිගැනෙනවා.

ඉන් දශක කිහිපයකට පසු ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්තා චිත්‍රපට නිර්මාණය ආරම්භ කෙරුණා. 1948 සැප්තැම්බරයේ ආරම්භ කෙරුණු රජයේ චිත්‍රපට අංශය මගින් 1949 පෙබරවාරි මස 4 වැනි දින පැවැත්වුණු නිදහසේ ප්‍රථම සංවත්සර උළෙල අලලා සැකසුණු මිනිත්තු 20ක වාර්තා චිත්‍රපටය මෙරට නිර්මාණය වූ පළමු වාර්තා චිත්‍රපටය ලෙසින් පිළිගැනෙනවා. දීර්ඝ කාලයක්

පුරා විවිධ විෂය පථ ඔස්සේ වාර්තා චිත්‍රපට නිර්මාණය කෙරුණු අතර 80 දශකයේ රූපවාහිනියේ ආගමනයත් සමඟ වාර්තා චිත්‍රපටකරණය ද ක්‍රමයෙන් අභාවයට ගියා.

ලොව බොහෝ රටවල වාර්තා චිත්‍රපටකරණය, වෘත්තාන්ත චිත්‍රපටකරණය සේම ජනප්‍රිය කලාවක්. වර්තමානයේ මයිකල් මුවර්, මිච් කලින්, ඇලන් ලොමැක්ස්, ෆෙඩ්රික් වයිස්මන්, ශීලා නෙවින්ස්, හයිම් ගොර්, අලි කසිම්, වාල්ස් ෆර්ගසන්, ජෙහානෙ නොවිජායිම්, ඔලිවර් ස්ටොන් වැනි වාර්තා චිත්‍රපටකරුවන්ගේ නිර්මාණ සුවිශේෂ වාර්තා චිත්‍රපට ලෙස පිළිගැනෙන අතර බොහෝ විට සම්මානයට ද පාත්‍ර වෙනවා.

රජයේ චිත්‍රපට අංශය නිර්මාණය කළ වාර්තා චිත්‍රපට හැරෙන්නට මෙරට සිනමාකරුවන් ඉඳ හිට වාර්තා චිත්‍රපටකරණයේ නිරත වූවද වෘත්තීමය වශයෙන් එහි නිරත වූ

බවක් දක්නට නැහැ. එහෙත් වාර්තා වික්‍රමය තම ආත්ම ආත්ම ප්‍රකාශන මාධ්‍යය බවට පත් කරගත් ශ්‍රී ලාංකේය තරුණ අධ්‍යක්ෂවරයකු අපට හමුවෙනවා. ඔහු විෂ්ණු වාසු, ඔහුගේ කාර්යභාරය වී ඇත්තේ ලොව වටා සැරිසරමින් විවිධ විෂය ඔස්සේ වාර්තා වික්‍රමය නිර්මාණය කිරීමයි.

ඔහුගේ නවතම වාර්තා වික්‍රමයේ විශේෂ දක්මක් පසුගිය ද පැවැත්වුණා. 'හැන්ඩ්ග්‍රෑල් ඔෆ් ලීවිස්' නම් එම වික්‍රමය සර්වෝදය ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරය හා එහි නායක ඒ. ටී. ආරියරත්න මහතාගේ දශක හයක සමාජ මෙහෙවරට උපහාරයක් ලෙස නිර්මාණය වූවක්. සර්වෝදය ව්‍යාපාරය ලොව පැරණිම හා විශාලතම මහජන ව්‍යාපාරයක්. 1950 දශකයේ අගභාගයේ ගුරුවරුන් හා ශිෂ්‍යන් පිරිසකගේ සිහිනයක් ලෙස උපත ලද බිම් මට්ටමේ ව්‍යාපාරයක් වූ එය ඇත ගම්බිම්වල ජනතාවගේ දිළිඳුකම පිටුදකීම සඳහා විශාල මෙහෙවරක් සිදු කළා. සර්වෝදය ව්‍යාපාරය අගයන ලොව පුරා සිටින බොහෝ විද්වතුන් සොයා ගිය විෂ්ණු ඔවුන්ගේ මත දක්වීම් ද මේ වික්‍රමයෙන් ඉදිරිපත් කිරීමට උත්සුක වී තිබෙනවා. ඉතා සංවිධිත රූප භාවිතාවක් ඔස්සේ බොද්ධ දර්ශනයේ සිද්ධාන්තද කැටිකොට ගනිමින්, වෘත්තාන්ත වික්‍රමයක මෙන් කලාත්මකව 'හැන්ඩ්ග්‍රෑල් ඔෆ් ලීවිස්' වික්‍රමය ඉදිරිපත් කරන්නට ඔහු සමත් වී තිබෙනවා.

වත්මනෙහි විෂ්ණු වාසු ලෙස නාමකරණය වුවද ඔහුගේ සැබෑ නම සිරිසුමන ලියනගේ ක්‍රිෂ්ණරත්න යි. දශක කිහිපයකට ඉහත දෙසතිය සඟරාවේද මාධ්‍යවේදියකු ලෙස කටයුතු කළ ඔහු දන්වීම් ප්‍රචාරක ආයතන කිහිපයකම පිටපත් රචකයකු ලෙසද සේවය කළ අයෙක්. විෂ්ණු මෙරට සමාජය තුළ තහවුරු වූයේ මෙරට සංගීත ක්ෂේත්‍රයට 'සටම්' නමැති තාල වාද්‍ය භාණ්ඩය හුරු කළ පුද්ගලයා ලෙසිනුයි. ඉන්දියාව ගාන්ධර්වයන්ගේ පාරාදීසයක්. විෂ්ණු සටම් වාදනය හැදැරුවේ ඉන්දියාවේ

ප්‍රකට සටම් වාදක ගුරුකුලයකින්. වික්‍රම විනයක් රාම් නමැති මහා සංගීතඥයා යටතේ සටම් වාදනය ප්‍රගුණ කළ ඔහු එම ගුරුවරයාගේ ප්‍රියතම සිසුවාද වුණා. පසුව ලොව පුරා සංචාරයේ යෙදුණු විෂ්ණුගේ සිත වාර්තා වික්‍රමකරණයට ඇදී ගියේ මේ සංචාරවලදී යි.

ඉන්දියාවේ අධ්‍යාපනය ලද සමයේ තම ඇස ගැටුණු දළිත්වරුන් හෙවත් කුලහීනයන් පිළිබඳ වික්‍රමයක් නිර්මාණය කිරීමට ඔහු පියවර ගත්තා. 'ගාන්ධීස් විල්ඩරන්' නම් එම වාර්තා වික්‍රමයෙන් විමසා බැලුණේ ඉන්දියාවේ වෙසෙන දළිත්වරුන්ගේ දුක්බිත ජීවිතය පිළිබඳව යි. බහු වාර්ගික, බහු ආගමික හා බහු භාෂික ඉන්දියානු සමාජයේ දළිත් යනු සුවිශේෂී පිරිසක්. කුලවතුන් විසින් පංචමයන්, හරිජනයන් හා අන්ටවබල්ස් වැනි නම්වලින් හඳුන්වන මොවුන් මහත්මා ගාන්ධි හැදින්වූයේ හරිජනයන් ලෙසින්. එහි අරුත 'දෙවියන්ගේ දරුවෝ' යන්නයි.

ඉන්පසු ඔහු ශ්‍රී ලංකාවේ 30 වසරක් පුරා පැවැති බෙදුම්වාදී යුද්ධයේදී එල්. ටී. ටී. ඊ. සංවිධානය විසින් බලහත්කාරයෙන් සටන් බිමට ගෙන ගිය ළමා සොල්දාදුවන් පිළිබඳ වාර්තා වික්‍රමයක් 'බටර්ෆ්ලයි' නමින් නිර්මාණය කළා. නිවෙසින්, පාසලින් මෙන්ම මහමඟදී බලහත්කාරයෙන් රැගෙන ගොස් තුවක්කුව අතට දී සටනට යැවූ ළමා සොල්දාදුවන් පිළිබඳ අනුවේදනීය කතා පුවතක් එම වික්‍රමයට ඇතුළත්. 2009 යුද්ධය අවසන් වීමෙන් පසු යළි ගම්බිම් බලා ගිය මේ දරුවන් තම අත්දැකීම් මේ වික්‍රමයෙන් හෙළිදරව් කරනවා. විෂ්ණු වාසුගේ ඉදිරි අරමුණ දලයි ලාමාකුමා පිළිබඳ වාර්තා වික්‍රමයක් නිර්මාණය කිරීමයි.

ඔහු නිර්මාණය කළ වික්‍රමය ත්‍රිත්වය ලොව ප්‍රකට වික්‍රමයට උළෙල රැසක් නියෝජනය කර තිබෙනවා. 'ගාන්ධීගේ දරුවෝ' සැන්ඩියාගෝ වික්‍රමය උළෙලේදීත් 'බටර්ෆ්ලයි' වික්‍රමය කියෝතෝ වික්‍රමයට උළෙලේදීත් හොඳම කැමරාකරණය උදෙසා සම්මානයට පාත්‍ර වුණා. අඩු වියදමකින් නිර්මාණය වූ විශිෂ්ට වික්‍රමය ලෙසින් ඔහුගේ වික්‍රමය ලොව නන් දෙසින් අගය කිරීමට ලක් වූ අතර දරුණු ව්‍යසනයක කතා පුවතක් සාමකාමීව හා මධ්‍යස්ථ ලෙසින් ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ කදිම උදහරණයක් ලෙස හඳුන්වමින් ඔහුගේ 'බටර්ෆ්ලයි' වික්‍රමය එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ අගැයීමට ද ලක් වුණා.

ලොව පුරා විච්චිද්‍යාල රැසක සිසුන්ගේ අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා ඔහුගේ නිර්මාණ පරිශීලනය කෙරෙනවා. වාර්තා වික්‍රමකරණය අප අතරින් ගිලිහෙමින් පවතින යුගයක විෂ්ණු වාසු හුදෙකලා සටනක නිරත වෙමින් මෙරට වාර්තා වික්‍රමකරණය ජාත්‍යන්තරයට ගෙන යන්නට දරන උත්සාහය අගය කළ යුතු යි.

◀ **ප්‍රියන්තී සුරේෂ් ද සිල්වා**

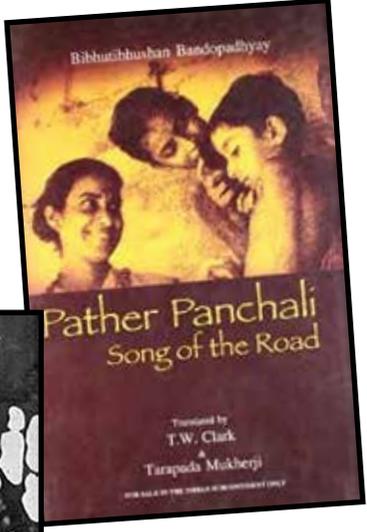
හැරවුමක වර්ත දෙකක් 'දුරගා සහ ඕපු'

ඉන්දියානු සිනමාවේ මුද්‍රාව ජාත්‍යන්තරයේ සටහන් කළ වික්‍රපටය වූයේ පාලේරි පංචාලි (මාවතේ ගීතය) නමැති බෙංගාලි සිනමාපටය යි. බෙංගාලි නවකතාකරුවකු වූ බිභූතිභූෂන් බන්ද්‍රෝපාද්‍ය 1929 වසරේදී රචනා කළ එම නවකතාව ඇසුරින් පාලේරි පංචාලි සිනමාපටය නිර්මාණය කළේ සත්‍යජිත් රායි.

අපරාජනෝ සහ ඕපු සන්සාර් නමින් තවත් සිනමා නිර්මාණ දෙකකින් යුතු තුන් ඇදුකු වික්‍රපටයක් ලෙස නිර්මාණය වූ එය ඉන්දියානු සිනමාවේ හැරවුම් ලක්ෂ්‍ය ලෙස පිළිගැනෙනවා. පාලේරි පංචාලි ප්‍රදර්ශනය වූයේ 1955 වසරේ දී. 1956 වසරේ කාන් වික්‍රපට උළෙල නියෝජනය කළ එය උළෙලේ හොඳම වික්‍රපටය ලෙසින් සම්මානයට පාත්‍ර වූ අතර පසුව ජාත්‍යන්තර සම්මාන රැසකින් පිදුම් ලැබුවා. පාලේරි පංචාලි සිනමාපටයේ ප්‍රධාන වර්ත දෙක වූයේ දුරගා සහ ඕපු යන සොහොයුරු සොහොයුරියන්

දෙපළ යි. දුරගාගේ වර්තය උමා දස්ගුප්ත විසින්ද ඕපුගේ ළමා කාලය සුබිර් බැනර්ජි විසින්ද නිරූපණය කළා. මේ වන විට පාලේරි පංචාලි වික්‍රපටයට වසර 63ක් වන අතර එහි ප්‍රධාන වර්ත දෙකක් රඟ පෑ ළමා නළු නිලී යුවළ වයෝවෘධ යි. උමා දස් ගුප්ත වික්‍රපටයේ රඟපාන විට ඇගේ වයස අවුරුදු 12 ක්.

සත්‍යජිත් රායි වික්‍රපටයක් සඳහා ළමා නිලීයක සොයන බවට ආරංචිය ගෙන ආවේ රායිගේ මෙන්ම උමා අධ්‍යාපනය ලද පාසලේ විදුහල්පතිවරයාගේද මිතුරකු වූ අශීෂ් බර්මන් නමැත්තකු විසින්. විදුහල්පතිවරයා පාසලේ දක්ෂ දරියක වූ දුරගා ඒ සඳහා නම් කළ අතර පසුව රායිද ඇය දුරගාගේ වර්තයට සුදුසු යැයි නිගමනය කළා.

බිභූතිභූෂන් බන්ද්‍රෝපාද්‍ය

මේ වන විට උමා 75 හැවිරිදි කාන්තාවකි. ගත්කතුවරියක වන ඇය වර්ත කතා රැසක් රචනා කොට තිබෙනවා. ඒ අතර 'තාගෝර් අ බයොග්‍රෆි', 'ඉලස්ට්‍රේටඩ් ලයිෆ් ඔෆ් තාගෝර්', 'ග්‍රෙන්ඩ්මිෂිප්ස් ඔෆ් ලාජනස් ඇන්ඩ් ෆ්‍රීඩම්' වැනි කෘති විශේෂ යි. පාලේරි පංචාලි වික්‍රපටය පිළිබඳ කතාබහකදී පළමු වරට වික්‍රපටය නැරඹූ අයුරු ස්මරණය කළ ඇය "මම මගේ රඟපෑම්වලට සතුටු වූණේ නැහැ. ඒත් හැමෝම එය අගය කරමින් කතා කරද්දී පුදුම සතුටක් දනුණා. දුරගා මිය යන අවස්ථාව සහ ඕපු ගම අනහැර නගරයේ පදිංචියට

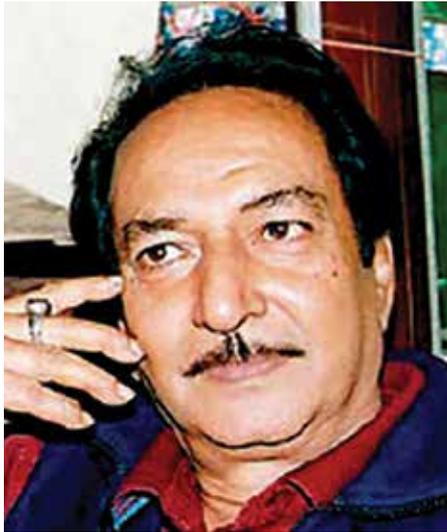
යන අවස්ථාවේදී මට ඇත්තටම ඇඬුණා.

වසර 60කට පමණ ඉහත අතීත මතක තවමත් මගේ හිතින් බැහැර වෙලා නැහැ. දුම්රිය එනකොට ඒක බලන්න ඇතට දිව ගිය හැටි, රේල් පිල්ලට කන තියාගෙන දුම්රිය ශබ්ද ඇසූ හැටි මතක් වෙනකොට අදටත් පුදුම සතුටක් දෙනෙතවා.” යනුවෙන් මාධ්‍යට පවසා තිබුණා. පාලේර පංචාලි චිත්‍රපටයෙන් පසු ඇය වෙනත් කිසිදු චිත්‍රපටයක රඟපෑවේ නැහැ. එහෙත් අදටත් දුර්ගා ලෝක සිනමාව තුළ ජීවමානයි.

දුර්ගාගේ සොහොයුරු ඕපුගේ ළමා කාලය නිරූපනය කළ සුබිර් බැනර්ජිට චිත්‍රපටයේ රඟන විට වයස අවුරුදු නවයයි. ඔහු ජීවත් වූයේ සත්‍යජීන් රායිගේ නිවෙස ආසන්නයේ. දිනක් සුබිර් බැනර්ජිගේ නිවෙසට අමුත්තෙක් පැමිණෙනවා. “මගේ පියා මා සාලයට කැඳවුවා. අප නිවෙසට පැමිණ සිටි අමුත්තා පෙන්වා ‘මෙයාට ඔයාව චිත්‍රපටයකට ගන්න ඕනෑ කියනවා යැයි පැවසුවා. අමුත්තා සත්‍යජීන් රායි. මා චිත්‍රපටයට සම්බන්ධ වෙනවාට පියාගේ එතරම් කැමැත්තක් තිබුණේ නැහැ. එවිට අමුත්තා මෙහෙම කීවා. ‘මිත්‍රයා මාවත් ඔබගේ පුතාවත් අද දවසේ කවුරුවත් දන්නේ නැහැ. මං හදන චිත්‍රපටයෙන් බෙංගාල සිනමාව වෙනස් වේවි. එවිට මුළු බෙංගාලයම ඔබගේ පුත්‍රයාවත් මාවත් හදුනා ගනිවි’. මැනිලා චිත්‍රපට උළෙලේ මා හොඳම ළමා නළුවා ලෙස සම්මානයට පාත්‍ර වුණා. අසනීපව සිටි බැවින් සම්මාන උළෙලට සහභාගි

සත්‍යජීන් රායි

සුබිර් බැනර්ජි

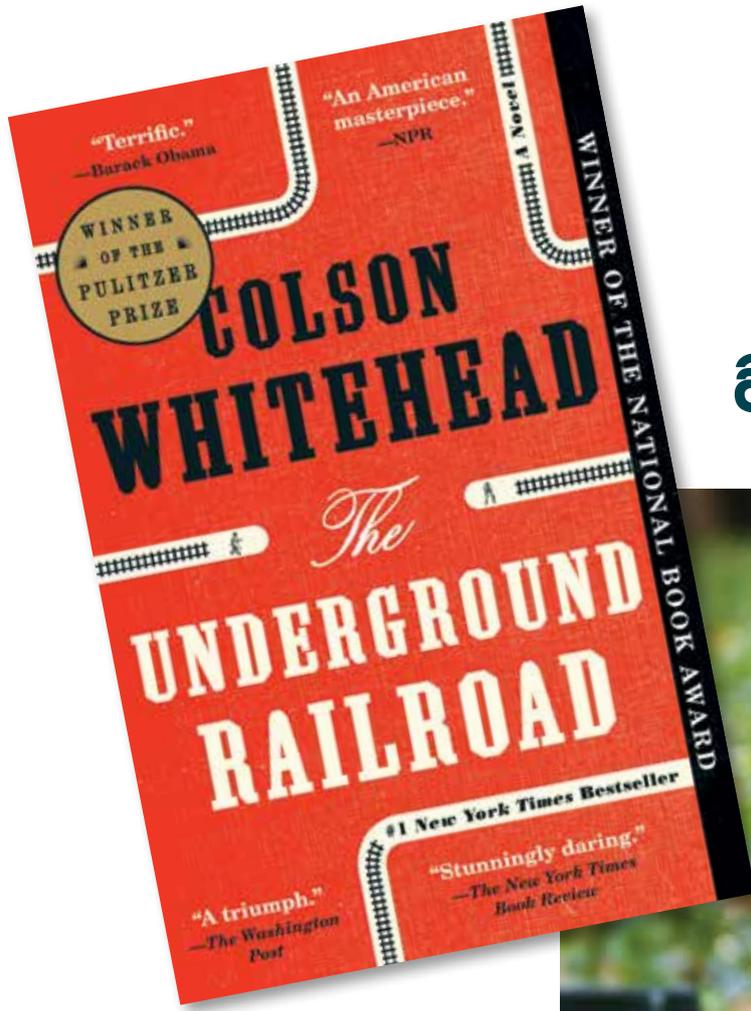
උමා ආස් ශප්ත

විය නොහැකි වුණා. බෙංගාලි රජයේ නියෝජිතයකු ලෙස ඇමතිවරයකු එයට සහභාගි වුණා. බෙංගාලි රජය ඒ වෙනුවෙන් සතුට පළ කළත් කිසි දිනෙක අපට උපහාර පිදුවේ නැහැ.”

“පාලේර පංචාලි චිත්‍රපටයට 50 වසරක් පිරීම නිමිත්තෙන් විශාල උත්සවයක් කල්කටා චිත්‍රපට උළෙලේදී පැවැත්වුණා. ඒත් මට ඒ සඳහා ආරාධනාවක් හෝ ලැබුණේ නැහැ” සුබිර් බැනර්ජි පැවසුවේ කතාහටු ස්වරයෙන් පැවසීය.

පාලේර පංචාලි චිත්‍රපටයේ රඟපෑමෙන් පසු සුබිර් බැනර්ජි ද උමා මෙන් වෙනත් කිසිදු චිත්‍රපටයක රඟපෑවේ නැහැ. කල්ගතවත්ම මේ ළමා නළුවා පිළිබඳ අවධානය ගිලිහී යන්නට වූ අතර ඔහු පිළිබඳ යළි අසන්නට ලැබුණේ 1980 දී ඉන්ඩියා ටුඩේ සඟරාව ඔහු සමඟ කළ සම්මුඛ සාකච්ඡාවක් නිසා. කලක් කම්හලක සේවය කළ ඔහු පසුව රජයේ ලිපිකරු සේවයටයි එක් වුණේ. 72 හැවිරිදි ඔහු දැන් පසු වන්නේ විශ්‍රාම සුවයෙන්.

◀ **ප්‍රියන්තන් සුරේෂ් ද සිල්වා**

වහලෙක් කතා කරයි

කළ ජාතිකයන් සුදු ජාතිකයන් බවට පත් කළ The Underground Railroad නවකතාව තුළින් Colson Whitehead ලේඛකයා බොහෝ සුදු ජාතිකයන්ට අමතක වී ගිය කළ ජාතීන්ගේ මූලික අයිතිවාසිකම් සිය සත් වැනි නවකතාවෙන් පැහැදිලි කිරීමට උත්සාහ ගෙන තිබෙනවා. මෙය 2017 වසරේදී හොඳම නවකතාව ලෙස විචාරක පැසසුමට ලක් වූ නව කතාවක්. මීට අමතර ව එම වසරේදී ම ඇමරිකානු රාජ්‍ය සාහිත්‍ය සම්මානය වන පුලිට්ස් සම්මානය ද එයට හිමි වුණා.

කාලයාගේ වැලිතලාවෙන් වැසී ගිය මිනිස් අයිතිවාසිකම් සහ වාරිත්‍ර, වාරිත්‍ර කෙරෙහි අවධානය යොමු කර පොදු කතිකාවක් මතු කිරීමට ලේඛකයා උත්සාහගෙන තිබෙන බවයි ඔහුගේ නවකතාව විමසන විට පෙනී යන්නේ. මීට වසර ගණනාවකට

පෙර අමෙරිකාවේ කපු සහ තිරිඟු වගා කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වූණේ මිනිස් ශ්‍රමිකයන්. ඒ සඳහා සේවය කිරීමට පැමිණියේ දකුණු අප්‍රිකාවෙහි (වහල්ලු) කළ ජාතිකයන්. මෙසේ වහල්ලු සංක්‍රමණය වීම තුළින් අමෙරිකාව තුළ විවිධ ප්‍රශ්න උග්‍ර වුණා. එය පාලනය කිරීම සඳහා වතු අධිකාරිවරුන් සහ වතු හිමියන්ගේ සංගමය දැඩි මර්දනකාරී ව්‍යාපාරයකුයි පටන් ගත්තේ. මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ කළ ජාතිකයන් දැඩි ලෙස කම්පනයට පත් වීම. මේ වෘත්තය ලේඛකයාගේ විශිෂ්ට ඉදිරිපත් කිරීමක්.

Colson Whitehead ජන්ම ලාභය ලැබුවේ අමෙරිකාවේ නිව්යෝර්ක් ප්‍රාන්තයේදී යි. පසු කල මව්පියන් සමඟ කුඩා දරුවා සිය නිජබිම අතහැර දමා යන්නේ කර්මාන්ත පුරයක්වන මැවෙස්ටර්වලට. ඔහු මූලික අධ්‍යාපනය ලැබුවේ TRINITY COLLEGE හිදී. පසුව උසස්

අධ්‍යාපනය ලැබීම සඳහා ඇතුළු වූණේ HARVARD විශ්වවිද්‍යාලයට. එහි විශේෂ උපාධියක් ලබාගෙන එම විශ්වවිද්‍යාලයේ ම බාහිර කටිකාවාර්යවරයකු ලෙස සේවය කිරීමට ඔහුට අවස්ථාව හිමිවුණා. පසුව විශ්වවිද්‍යාල ගුරුවරයකු ලෙස වෙනත් විශ්වවිද්‍යාලවල ද සේවය කිරීමට ඉඩකඩ ලබා ගත්තා.

විශ්වවිද්‍යාල ජීවිතයේදී ලැබූ මූලික පන්තරය සිය දැනුම සමඟ එකතු කරගෙන ඔහු සිය ප්‍රථම නවකතාව ලෙස එළි දක්වන්නේ The Vilege Voice. මේ නවකතාවට විශාල පාඨක සංඛ්‍යාවක් දක්වන්නේ කැමැත්තක්. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මේ ලේඛකයා සාහිත්‍ය ලෝකයේ හොඳ නවකතා ලියන ලේඛකයෙක් බවටයි ප්‍රවලිත වූණේ. සෑහෙන කාලයක් තුළ නවකතා කිහිපයක් ම ලියා පළ කරන මොහුගේ පෙරළිකාර නවකතාව ලෙස නම් කර ඇත්තේ අවසානයට ලියා පළ කරන ලද සම්මානයට පාත්‍ර වූ

දෙසතිය

පුවත් සඟරාව

**ඔබ ළඟට ම ගෙන්නා ගන්න.
පහත කුපනය පුරවා අප
වෙත එවන්න.**

දෙසතිය

සඟරා දායකත්වය

සඟරා ලැබිය යුතු ලිපිනය :

නම :

ලිපිනය :

මෙහේ දුරකතන අංකය -

දෙසතිය සඟරා දායකත්ව වාර්ෂික / අර්ධ වාර්ෂික ලබා ගැනීමට කැමැත්තෙහි ඒ සඳහා රු. 1.536.00/ රු. 768.00 මුදල

දින දරන චෙක්පත / මුදල් ඇණවුම එවමි.

වෙබ්සයිට් / මුදල් ඇණවුම " ප්‍රවෘත්ති අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් " නමට ලියා, වෛවන කාර්යාලය පොල්හේන්ගොඩ, උප නැවැල් කාර්යාලය, කොළඹ 05 ලෙස සඳහන් කළ යුතුය. එවිය යුතු ලිපිනය: දෙසතිය, බෙදාහැරීම් කළමනාකරු, රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ 05.

163, පොල්හේන්ගොඩ, කොළඹ 05.

The underground railroad නවකතාව. මෙහි ප්‍රධාන චරිතය වුණේ cora ගේ චරිතය. ඇය මුළු නවකතාව පුරාම දිව යන චරිතයක්. මේ චරිත තුළින් ලේඛකයා අරමුණු කරගෙන ඇත්තේ සමස්ත කළු ජාතීන්ගේ ජීවිතවලට හමා ගිය බේදවාචකය සියුම් ලෙස මනෝභාවයන් තුළින් විද්‍යාමාන කිරීමක්.

cora කුඩා කල සිය මව සමඟ දකුණු අප්‍රිකාවේ සිට අමෙරිකාවේ ජෝර්ජියා ප්‍රාන්තයට පැමිණෙන්නේ වතු වල වැඩ කිරීමට යි. ඇය තරුණියක් බවට පත් වන්නේ ද වහල් කඳවුරකදී යි. පසු කල ඇගේ මව මිය යන්නේ සර්පයකු දෂ්ට කිරීමෙන්. ඊට පසුව ඇය වහල් කඳවුරේ හුදකලා වෙනවා. එහෙත් අනිකුත් වහලුන් ඇයට මොහොතකට හෝ ඇස්වැසුමක් වුණා. මෙසේ කාලය ගත කරන අතරතුර යි ඇයට සිසිර නම් තරුණ වහලෙක් මුණගැසෙන්නේ. ඇය ඔහු සමඟ කුළුපහ වී කෙසේ හෝ වහල් කඳවුරෙන් පැන යාමටයි සූදානම් වුණේ. දිනක් මොවුන් දෙදෙනා වහල් කඳවුරෙන් පැන යන අතර මඟදී මුරහටයෙක් මුණ ගැසී ඔහු සමඟ ඇති කරගත්තේ ගැටුමක්. අවසානයේ මුරහටයා මරා දමා මොවුන් දෙදෙනා පැන යනවා.

දකුණු කැරෝලිනා ප්‍රාන්තයේ වහලුන්ට එතරම් වදවේදනා නොදෙන නිසා කුඩා නිවසක් ගෙන වතු වල වැඩ කරමින් මොවුන් දෙදෙනා ටික කලක් ගත කළේ සාමයෙන්. මොවුන් දකුණු කැරෝලිනා ප්‍රාන්තයට පැමිණී බව දැනගත් මුරහටයන් දකුණු කැරෝලිනාවේදී සිසිර අත්අඩංගුවට පත්වුණා. එහිදී ඔවුන් සිසිර මරා දැමුවේ ඇති වූ ගැටුමකින්. cora ද අත්අඩංගුවට ගෙන ජෝර්ජියා ප්‍රාන්තයට ගෙන ගොස් අඳුරු සිරකුටියක සිරකරගෙන තබා දුන්නේ දැඩි දඬුවම්. මාස ගණනකට පසු ඇය නිදහස් කර ඉඩියානා ප්‍රාන්තයේ විශාල ගොවිපොළක සේවය සඳහා යි පිටත් කළේ. එහි දිවා රැ නොබලා සේවය කිරීමට සිදුවුණ ඇයට සිය අකමැත්තෙන් හෝ මේ සිද්ධිවලට

මුහුණදෙමින් සේවය කරන්න සිදු වුණා.

හදිසියේ ම වහල් කඳවුරේ ගින්නක් ඇතිවීමෙන් වහලුන් රැකවරණයකින් තොරව විසිරී ගියා. මේ අවස්ථාවේදී ගොවිපොළෙන් පැනගත් ඇය අවාසනාවන්ත ලෙස යි මුරහටයකුට හසු වන්නේ. එහෙත් දැඩි චීර්යයකින් ඔහු තල්ලුකර දමා අසල ඇති දුම්පිය ස්ථානයට ගොස් පැන යන්නේ වෙනත් ප්‍රාන්තයකට. මේ නවකතාව දිග හැරෙන්නේ එලෙස.

ඇමරිකානු ජනාධිපති බැරැක් ඔබාමා ද ගිම්හාන සෘතු වේදී විවේක සුවය විඳීමට යන විට රැගෙන යන්නේ නවකතා පොත් 37ක්. එයින් එක නවකතාවක් මේ නවකතාව බවයි ධවල මන්දිර ලේකම් ප්‍රකාශ කර තිබුණේ.

මේ නවකතාව ටෙලි නාටක අධ්‍යක්ෂ BARRY විසින් ටෙලි කතා වෘතාන්තයක් ලෙසයි නිර්මාණය කර AMAZON රූපවාහිනියේ විකාශනය කර තිබෙන්නේ. නිව්යෝර්ක් ටයිම්ස් පුවත්පතේ විචාරකයකු වූ KAKUTANI MICHICO අදහස් ප්‍රකාශ කරමින් 'මුළු නවකතාව පුරාම නිරූපිත වන්නේ කළු ජාතීන්ගේ බේදවාචකය බවයි සඳහන් කර තිබුණේ. The guardian පුවත්පතට විචාරයක් ලියා තිබූ preston alex ගේ අදහස වූයේ මේ නවකතාව කළු ජාතීන්ගේ වේදනාව මතු කරන සුදු ජාතිකයන්ගේ නවකතාවක් වන බව යි.

මේ නවකතාවට රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලින් විශේෂ ගෞරවනීය සම්මානය පිරිනැමීමට අමතර ව Man Booker සම්මාන අවසන් වටයට නිර්දේශ වූ නවකතාවක් ලෙසත් සැලකෙනවා. මේ කරුණු සලකා බලන කල නවකතා විචාරකයන්ගේ සුබවාදී විචාර සංකල්පනාවට ගොදුරු වූ විශිෂ්ට නවකතාවක් බවයි සටහන් කළ හැක්කේ.

◀ **සරත් ආනන්ද විජේවර්ධන**

ගගන තරණයට 'රාවණා I'

ඉන්දියාව විසින් ලෝකයේ අඩුම බරින් යුත් 'කලාම්සැට් වී2' (Kalamsat-V2) වන්දිකාව අභ්‍යවකාශගත කරද්දී ශ්‍රී ලංකාව වෙනුවෙන් 'රාවණා I' (RAAVANA-1) කක්ෂගත වීමට සූදානම්. එය කක්ෂගත වීම සඳහා බාර දෙනු ලැබුවේ ජපාන ජාත්‍යන්තර අභ්‍යවකාශ මධ්‍යස්ථානයෙන් නිසා පසුගියදා ජපාන අභ්‍යවකාශ ගවේෂණ ආයතනය වෙත එය ලබා දුන්නා.

'රාවණා I' ලෙස නම් කළ මේ වන්දිකාව නිර්මාණය වන්නේ මෙරට ආතර් සී ක්ලාක් මධ්‍යස්ථානයේ අධීක්ෂණය යටතේ තරුණ නිර්මාණකරුවන් දෙදෙනෙකු විසින්. කටුබැද්ද ආතර් සී ක්ලාක් මධ්‍යස්ථානයේ හිටපු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් සනත් පනාවැන්නගේ යෝජනාවක් අනුව මේ සුවිශේෂ වන්දිකාව 'රාවණා I' ලෙස නම් කෙරුණා. ඒ රාවණාගේ ගුවන් තාක්ෂණය පිළිබඳ ලෝකයට කියා පෑමේ අරමුණෙන්.

දුලානි විතානගේ සහ තරුඳු දයාරත්න මේ දැවැන්ත පියවරට අත ගසන්නේ ජපානයේ පශ්චාද් උපාධිය හදාරමින් සිටින අතරතුර යි. දුලානි

ඝන සෙන්ටිමීටර් 1000ක විශාලත්වයෙන් යුතු වන්දිකාවේ බර කිලෝග්‍රෑම් 1.05ක් බවත් මෙවැනි වන්දිකා නිර්මාණය කිරීමට මෙන් ම කක්ෂගත කිරීමට ද වැය වන මුදල සාපේක්ෂ ව ඉතා අඩු මට්ටමක පවතින බවත් මෙහිදී විද්‍යුත් යාන්ත්‍රික ඉන්ජිනේරු දුලානි සඳහන් කළා. ජපාන ජාත්‍යන්තර අභ්‍යවකාශ මධ්‍යස්ථානයේ සිට කිලෝමීටර් 400ක් පමණ දුරින් රාවණා 1 කක්ෂගත කිරීමට ශ්‍රී නියමිත. එහි අවම ආයු කාලය අවුරුදු එක හමාරක්. එහෙත් එය අවුරුදු 5ක් දක්වා පැවතිය හැකි බවටත් විශ්වාසය පළ කරනවා.

ආතර් සී. ක්ලාක් මධ්‍යස්ථානයට එක් වන්නේ තායිලන්තයේදී විද්‍යුත් යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු තාක්ෂණය හැදෑරීමෙන් පසු යි. පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයෙන් විදුලි සහ විද්‍යුත් ඉංජිනේරු උපාධිය හැදෑරූ තරුඳු ආතර් සී ක්ලාක් මධ්‍යස්ථානයේ පර්යේෂණ ඉන්ජිනේරුවරයකු ලෙස සේවය ආරම්භ කර තිබෙනවා.

රාවණා 1 ඝනක වන්දිකාවක්. එය cube satellite ලෙස හඳුන්වන අතර ඝනක වන්දිකාවක් යනු විශාල ප්‍රමාණයේ වන්දිකාවක්. මෙය Classical Satellite වන්දිකාවක් නොවන අතර ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වන්දිකාවක් බවයි මාධ්‍ය වෙත හඳුන්වා දීමේදී අනාවරණය වුණේ.

ඝන සෙන්ටිමීටර් 1000ක විශාලත්වයෙන් යුතු වන්දිකාවේ බර කිලෝග්‍රෑම් 1.05ක් බවත් මෙවැනි වන්දිකා නිර්මාණය කිරීමට මෙන් ම කක්ෂගත කිරීමට ද වැය වන මුදල සාපේක්ෂ ව ඉතා අඩු මට්ටමක පවතින බවත් විද්‍යුත් යාන්ත්‍රික ඉන්ජිනේරු දුලානි සඳහන් කළා. ජපාන ජාත්‍යන්තර අභ්‍යවකාශ මධ්‍යස්ථානයේ සිට කිලෝමීටර් 400ක්

පමණ දුරින් රාවණා 1 කක්ෂගත කිරීමටයි නියමිත. එහි අවම ආයු කාලය අවුරුදු එක හමාරක්. එහෙත් එය අවුරුදු 5ක් දක්වා පැවතිය හැකි බවටත් විශ්වාසය පළ කරනවා.

රාවණා 1 කක්ෂගත කරනුයේ හුදෙක් පළමු වරට ලංකාව වෙනුවෙන් වන්දිකාවක් කක්ෂගත කිරීමේ ගෞරවය ලබා ගැනීමේ අභිලාෂයෙන් ම පමණක් නොවෙයි. මෙහිදී අපේක්ෂා කරන මෙහෙයුම් 05ක් අතරින් ශ්‍රී ලංකාවේ සහ ආසන්න කලාපයේ ඡායාරූප ගැනීමට යි ප්‍රමුඛත්වය හිමි වන්නේ. දෙවැනි ව ඉදිරි වන්දිකාවලදී භාවිතයට ගැනීමට නියමිත 'ලෝරා මොඩියුල්' (මෙය දත්ත ඩවුන්ලෝඩ් කිරීම සහ වන්දිකාව පාලනය කිරීම සඳහා යොදා ගැනීමට නියමිතය) නමැති මෘදුකාංගය අත්හදා බැලීමත් බලාපොරොත්තුවක්. තව ද වන්දිකා සැලසුම් කිරීමේදී දැනට භාවිත වන දෘඩාංග ක්‍රමය වෙනුවට මෘදුකාංග ක්‍රමයක් අත්හදා බලනු ලබන අතර කක්ෂගත කිරීමෙන් පසු වන්දිකාව තමන් වටා කැරකෙන වේගය අඩු කිරීම (active attitude stabilization) පිළිබඳ අත්හදා බැලීමටත් අපේක්ෂා කරනවා. මේ අතර පෘථිවියේ චුම්භක ශක්තිය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම තවත් අරමුණක්.

ජපානයේ ක්‍යුෂු තාක්ෂණික අධ්‍යයන ආයතනයේ (Kyushu Institute of Technology) සිට නිර්මාණය කළ මේ වන්දිකාව පිළිබඳ විදෙස් මාධ්‍ය සමඟ අදහස් දක්වමින්

ඉන්දියාව විසින් ලෝකයේ අඩු ම බරින් යුත් 'කලාම්සට් වී2' (Kalamsat-V2) වන්දිකාව අභ්‍යවකාශගත කරද්දී ශ්‍රී ලංකාව වෙනුවෙන් 'රාවණා I' (RAAVANA-1) කක්ෂ ගත වීමට සූදානම්. එය කක්ෂගත වීම සඳහා ඩාර දෙනු ලැබුවේ ජපාන ජාත්‍යන්තර අභ්‍යවකාශ මධ්‍යස්ථානයෙන් නිසා පසුගියදා ජපාන අභ්‍යවකාශ ගවේෂණ ආයතනය වෙත එය ලබා දුන්නා.

ඉංජිනේරු තරිඳු දයාරත්න මෙසේ පවසා තිබුණා.

'ජපාන අභ්‍යවකාශ ගවේෂණ ඒජන්සිය මඟින් අපේ වන්දිකාව ජාත්‍යන්තර අභ්‍යවකාශ මධ්‍යස්ථානයට යවනවා. කියුබ් වන්දිකා විශාල නොවන නිසා ජාත්‍යන්තර අභ්‍යවකාශ මධ්‍යස්ථානයට ආහාර සහ තවත් උපකරණ යැවීමේදී අපගේ වන්දිකාවත් එහෙට යැවීමට සූදානම් කරලා තියෙනවා. වන්දිකාව කක්ෂගත කරන්නේ ජාත්‍යන්තර අභ්‍යවකාශ මධ්‍යස්ථානයේ සිට යි'

එළඹෙන අප්‍රියෙල් මාසයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ අභිමානය රැගෙන අභ්‍යවකාශ ගත වන රාවණා 1 සැබැවින් ම රටක් වශයෙන් මෙරට තබන සුවිශේෂ පියවරක්. එය ජයග්‍රහණයක් ලෙස හැඳින්වීම සුදුසු යි. වෙනත් රටවල දැවැන්ත පර්යේෂණ කටයුතුවල නායකත්වය බොහෝ අවස්ථාවල ගනු ලබන්නේ ශ්‍රී ලාංකිකයන් බවයි නිරන්තරයෙන් වාර්තා වන්නේ. ඒ සම්බන්ධයෙන් අපට වචනයේ පරිසමාප්ත අරුතින් ම

ඇත්තේ උදම් අනන්තට අවස්ථාවක්. ඒ අද නොව හෙට දිනයේ ජීවත් වෙමින්, පෘථිවියෙන් එහා සිතන තරුණයෝ මගිමයෙන්.

'මගේ එක ම අරමුණ තමයි ශ්‍රී ලංකාවේ සිටිමින් ම ශ්‍රී ලංකාවේ ම වන්දිකාවක් නිර්මාණය කිරීම. ඒකට අවශ්‍ය දැනුම අපට තිබෙනවා. පහසුකම් නම් නැහැ' තරිඳු පවසන්නේ එලෙස.

'මගේ අනාගත ඉලක්කය තමයි අභ්‍යවකාශ ඉන්ජිනේරු තාක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් ආචාර්ය උපාධියක් ලබා ගැනීම. ඊට පස්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ අභ්‍යවකාශ තාක්ෂණය නගා සිටුවන්නයි මම කටයුතු කරන්නේ' දුලානි පවසනවා.

තවදුරටත් මේ සිතීවිලි ලංකාව තුළ ඉපදී ලංකාව තුළ ම මිය යන සිහින පමණක් නොවිය යුතු යැයි අප සටහන් කර තැබීමට කැමතියි.

නරේන්ද්‍ර මෝදි

ඉන්දියාව පාකිස්තානය නොසන්සුන්

ඉම්රාන් ඩාන්

ඉන්දියාව සහ පාකිස්තානය අතර මේ වනවිට උත්සන්න වෙමින් ඇති ගැටුම්කාරී තත්ත්වය ජාත්‍යන්තර වශයෙන් විශාල අවධානයක් දිනාගෙන තිබෙන කාරණයකි. ඔවුන් අතර යුද ගැටුමක් පවා ඇති විය හැකි ද යන සැක සංකා බොහෝ දෙනෙකු තුළ මතු වෙමින් ඇති ආකාරයක් ද පසුගිය දිනවල දක්නට ලැබුණා. ඉතිහාසය පුරාම මේ දෙරට අතර එදිරිවාදිකම් තිබුණු බව රහසක් නොවෙයි. මීට පෙර ද කිහිපවතාවක්ම ඔවුන් අතර යුද ගැටුම් ඇති වී තිබෙනවා. 1947, 1965 සහ 1999 වසරවල ඇති වූ යුද්ධ මේ අතරින් ප්‍රධාන යි.

ඉන්දියාවත් පාකිස්තානයත් අතර දැන් මතුවී තිබෙන අලුත්ම සට්ටනය පැන නැගුණේ පසුගිය පෙබරවාරි මස 14 වැනි දින කාශ්මීරයේ පුල්වාමා නැමැති ප්‍රදේශයේදී, ඉන්දියානු ආරක්‍ෂක සෙබළුන් පිරිසක් රැගෙන යමින් තිබූ වාහන පෙළකට එල්ල වූ බිහිසුණු මරාගෙන මැරෙන ප්‍රහාරය සමඟ යි. බෝම්බ අටවන ලද මෝටර් රියක් මේ හමුදා වාහනවල හප්පවා පුපුරවා හැර තිබූ අතර සෙබළුන් 40 කට අධික පිරිසක් එයින් මරණයට පත් වුණා. පසුගිය වසර 30 ක කාලය තුළ කාශ්මීරයේ දී ඉන්දියානු හමුදාවට එල්ල වූ දරුණුම ප්‍රහාරය ලෙසයි මෙය

සැලකෙන්නේ. පාකිස්තානය තුළ සිට ක්‍රියාත්මක වන ජායිෂ්-ඉ-මොහොමඩ් නැමැති මුස්ලිම් සටන්කාමී සංවිධානය මේ ප්‍රහාරය පිළිබඳ වගකීම භාර ගෙන තිබෙනවා. උණුසුම් ගැටුම්කාරී තත්ත්වයක් පැන නැගුණේ මෙම සිද්ධියත් සමඟ යි. මේ අතර ඉන්දියානු බුද්ධි අංශ පවසා තිබුණේ ළඟදීම තවත් මෙබඳු මරාගෙන මැරෙන ප්‍රහාර එල්ල කිරීමට ජයිෂ්-ඉ-මොහොමඩ් සංවිධානය සූදනම් වෙමින් සිටින බවට තොරතුරු ඇති බවයි.

කෙසේ වෙතත් ඇති වී තිබෙන මේ තත්ත්වය පිළිබඳව තේරුම්

ගැනීමේදී දැන් කාලයක සිටම කාශ්මීරය කේන්ද්‍ර කරගෙන පවතින ගැටුම් සම්බන්ධයෙන් කෙටියෙන් හෝ විමසා බැලීම වැදගත්. ඉන්දියාවේ උතුරු දෙසින් පිහිටි කාශ්මීරයේ එක් කොටසක් අයත් වන්නේ ඉන්දියාවටයි. තව කොටසක් පාකිස්තානයේ පාලනය යටතේ පවතිනවා. චීනයේ පාලනය යටතේ පවතින කුඩා කොටසකුත් තිබෙනවා. ඉහත කී මරාගෙන මැරෙන ප්‍රහාරය එල්ල වූයේ ඉන්දියාවේ පාලනය යටතේ පවතින ජම්මු කාශ්මීර ප්‍රාන්තය තුළ යි. මෙහි ජීවත් වන බහුතරය හින්දුන් නොවන අතර ඔවුන් මුස්ලිම් ජාතිකයන්. මේ පසුබිම තුළ මේ ප්‍රදේශය ඉන්දියාවෙන් මුදාගෙන පාකිස්තානය සමඟ එක් කිරීමේ වැයමක් කලෙක සිටම ක්‍රියාත්මක වෙමින් තිබෙනවා. ඉහත කී ජායිෂ්-ඉ-මොහොමඩ් වැනි මුස්ලිම් සංවිධාන සටන් කරමින් සිටින්නේ ඒ වෙනුවෙන්.

ඔවුන් දැන් කාලයක පටන්ම එම ප්‍රාන්තය තුළ ක්‍රියාත්මක වෙමින් ඉන්දියානු ආරක්‍ෂක අංශ වෙත ප්‍රහාර එල්ල කරමින් සිටිනු දැකිය හැකි යි. කෙසේ වෙතත් 14 වැනි දින එල්ල වූ ප්‍රහාරයේ දරුණුකම නිසාම එය ඉන්දියානුවන් තුළ දැඩි කම්පනයක් සහ කෝපයක් ජනිත කිරීමට හේතු වූ බව පෙනී ගියා. ඉන්දියාව වෝදනා කරමින් සිටින්නේ තම රටට එරෙහිව ක්‍රියාත්මක වන මෙවැනි සටන්කාමී සංවිධානවලට පාකිස්තානයේ සහය හිමි වන බවයි. මේ සංවිධානවලට පාකිස්තානය තුළ සිට ක්‍රියාත්මක වීමට ඉඩ දී තිබීම ගැන නිරන්තරයෙන් ඉන්දියාවේ විරෝධය පාකිස්තානය වෙත එල්ල වෙනවා. ජායිෂ්-ඉ-මොහොමඩ් වැනි සංවිධානවලට පාකිස්තාන හමුදාවේ සහ බුද්ධි අංශවල සහය හිමිවන බවත් ඉන්දියාවේ ප්‍රධාන වෝදනාවක්. පුල්වාමා ප්‍රහාරය ඇසුරෙන් දෙරට අතර දැඩි ආතතියක් ගොඩ නැගෙමින් ඇත්තේ මේ පසුබිම තුළ යි.

ප්‍රහාරය එල්ල වූයේ ඉන්දියාවේ මහ මැතිවරණය ඉතා ආසන්නව තිබියදී වීම නිසා එහි බලපෑම ඉන්දියානු දේශපාලන පක්‍ෂවලට ද තදින් දැනෙන්නක් බවට පත්ව තිබෙනවා. (මැතිවරණය පැවැත්වෙන්නේ අප්‍රේල්-මැයි මාසවල යි) විශාල ප්‍රහාරයට වගකිව

ඉන්දියාව වෝදනා කරමින් සිටින්නේ තම රටට එරෙහිව ක්‍රියාත්මක වන මෙවැනි සටන්කාමී සංවිධානවලට පාකිස්තානයේ සහය හිමි වන බවයි. මේ සංවිධානවලට පාකිස්තානය තුළ සිට ක්‍රියාත්මක වීමට ඉඩ දී තිබීම ගැන නිරන්තරයෙන් ඉන්දියාවේ විරෝධය පාකිස්තානය වෙත එල්ල වෙනවා.

යුත්තන්ට ඒ වෙනුවෙන් ලොකු වන්දියක් ගෙවීමට සිදුවනු ඇති බවට අගමැති නරේන්ද්‍ර මෝදි පසුගිය ද ප්‍රකාශයක් කර තිබුණා. ඉන්දියාව පාකිස්තානයට එරෙහිව හමුදම ය ක්‍රියාමාර්ගයක් ගනිවිද යන කාරණය ගැන පවා විශාල අවධානයක් යොමුවී තිබෙනවා. මේ අතර පාකිස්තාන අගමැති ඉම්රාන් ඩාන් මෙයට ටික දිනකට පෙර පවසා තිබුණේ ඉන්දියාව එවැනි හමුදමය ක්‍රියාමාර්ගයක් ගතහොත් පාකිස්තානය ද එයට ප්‍රතිචාර දක්වනු ඇති බවයි. එරට රූපවාහිනිය හරහා විශේෂ ප්‍රකාශයක් කළ ඉම්රාන් කියා සිටියේ ප්‍රහාරය එල්ල කළ සටන්කාමී සංවිධානයට පාකිස්තාන රජයේ සහය ලැබෙන බව ඔප්පු කළ හැකි සාක්‍ෂි කිසිවක් ඉදිරිපත් නොකර නිකරුණේ තම රටට වෝදනා එල්ල කිරීමෙන් ඉන්දියාව වැළකී සිටිය යුතු බවයි. යම් හෙයකින් ඉන්දියානු හමුදා පාකිස්තානයට එරෙහිව ප්‍රහාරයක් දියත් කළහොත් පාකිස්තානය ද නිසැකවම එයට ප්‍රතිචාර දක්වනු ඇති බව ද ඔහු එහිදී අවධාරණය කළා. රටවල් දෙකම මේ වනවිට න්‍යෂ්ටික අවිවලින් සන්නද්ධ රටවල් වීම ද බොහෝ පාර්ශ්ව තුළ නොසන්සුන්කමක් ඇති කිරීමට හේතුවක් වී තිබෙනවා. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ මහ ලේකම්

අන්තෝනියෝ ගුතරේස් ද ප්‍රකාශයක් කරමින් ඉවසීමෙන් කටයුතු කරන මෙන් දෙරටින්ම ඉල්ලීමක් කර තිබුණා.

ඉහත කී බෝම්බ ප්‍රහාරය එල්ල කළ ජායිෂ්-ඉ-මොහොමඩ් සංවිධානයට පාකිස්තාන හමුදාවේ සහ බුද්ධි අංශවල සහය ලැබෙන බවට තමන් සතුව ප්‍රබල සාක්‍ෂි ඇතැයි ඉන්දියාව ප්‍රකාශයක් කර තිබුණා. ඒ සාක්‍ෂි ඇතුළත් ලිපිගොනුවක් ඔවුන් සකස් කරමින් සිටින බවත්, එය ජාත්‍යන්තර පාර්ශ්ව වෙත ඉදිරිපත් කරමින් ඒ හරහා පාකිස්තානයට එරෙහිව ජාත්‍යන්තර විරෝධයක් ගොනු කිරීමට සූදනම් වෙමින් සිටින බවත් මාධ්‍ය හරහා අනාවරණය වුණා. මෙයට අදාළව පාකිස්තානය පවසන්නේ එවැනි සාක්‍ෂි ඇත්නම් ඒ පිළිබඳව පුළුල් පරීක්ෂණයක් සිදු කරන ලෙසයි. එවැනි පරීක්ෂණයකට සම්පූර්ණ සහය ලබා දීමට තමන් සූදනම් බව ද පාකිස්තාන බලධාරීන් ප්‍රකාශ කර තිබුණා.

මේ අතර පාකිස්තානයට එරෙහිව වෙළෙඳ ක්‍ෂේත්‍රයට අදාළව යම් යම් පියවර ගැනීමට ද ඉන්දියාව කටයුතු කර ඇති බවයි වාර්තා වූයේ. පාකිස්තානයේ සිට ඉන්දියාවට ආනයනය කරන සියලු ම භාණ්ඩ සඳහා වන තීරු බදු සියයට 200 කින් වැඩි කිරීමට ඔවුන් තීරණය කර තිබෙනවා. මේ අතර පාකිස්තානය ද ඉන්දියාවෙන් ගෙන්වන භාණ්ඩ සම්බන්ධයෙන් සීමා පැනවීම ගැන කල්පනා කරමින් සිටින බැව් පසුගිය දිනවල එරට මාධ්‍ය වාර්තා කර තිබුණා. එවැන්නක් සිදු වුවහොත් එයින් දෙරටේ ම ආර්ථිකයට යම් බලපෑමක් සිදු විය හැකි බව රහසක් නොවෙයි.

ඉදිරියේදී යුද ගැටුමක් ඇති වනු ඇතැයි යන බියෙන් කාශ්මීරයේ ජනතාව ආහාර, ඉන්ධන ආදිය රැස්කර තබා ගැනීම ආරම්භ කර ඇති බවයි වාර්තා වූයේ. මේ අතර කාශ්මීරය තුළ ඉන්දියානු හමුදා අංශ තර කර ඇති බවද වාර්තා වූණා. ඉන්දියානු ගුවන්යානා පාකිස්තාන සීමාවට ගමන් කර එහි ජයිෂ්-ඉ-මොහොමඩ් කඳවුරුවලට පහර එල්ල කර ඇති බවත්, පාකිස්තානය ද ප්‍රතිප්‍රහාර එල්ල කිරීමට පියවර ගනිමින් සිටින බවත් වාර්තා වූණා.

නිහාල් පීරිස්

“පෙරා” | “PAURA”

පෙරා

“STORIES OF DEMOCRACY”

SHORT FILM 2019 COMPETITION & FESTIVAL

සර්වජන ඡන්ද බලය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සහ ජනතා පරමාධිපත්‍යය පිළිබඳ ව අප සමාජයේ කලීකාවක් පවතින්නේ දශක ගණනාවක සිට යි. එය වරින්වර මතු වන සහ යට යන කලීකාවක් බවට පත් ව තිබෙනවා. එහෙත් මේ ගිනි පුපුර ගිනි මැලයක් සේ දැල්වී තිබිය යුතු යි. සර්වජන ඡන්ද බලය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සහ ජනතා පරමාධිපත්‍ය පිළිබඳ හැඟීමක් ජනතාව තුළ ඇති කළ විට යි

ජනතාවට තමන්ගේ අයිතිවාසිකම් රැකගත හැකි වෙන්නේ.

මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව 2017 -2020 උපායමාර්ග සැලැස්මෙහි දක්වා ඇති අන්දමින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ සමාජ කලීකාවක් ඇති කිරීම මුල් කරගනිමින් කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ජනසන්නිවේදන අධ්‍යයන අංශය හා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය එක්ව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, ජනතා පරමාධිපත්‍ය හා සර්වජන ඡන්ද බලය සම්බන්ධයෙන් ජනතාව දැනුවත් කිරීම සඳහා යි

“පොර” (Stories of Democracy) නමින් කෙටි චිත්‍රපට උළෙලක් සංවිධානය කරන්නේ.

මැතිවරණ කොමිසමේ සභාපති මහින්ද දේශප්‍රිය “පොර” කෙටි චිත්‍රපට උළෙල පිළිබඳ අදහස් දක්වා සිටියේ මේ අයුරින්.

“මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ වගකීම වන්නේ සර්වජන ඡන්ද බලය සුරැකෙන පරිදි නිදහස් හා සාධාරණ ඡන්ද විමසීම් පැවැත්වීම සහ ඒ සඳහා

“ අපට ඉන්නවා බොහොම දක්ෂ නිර්මාණාත්මක දරුවන් සහ ගුරුවරුන්. මෙය ඔවුන්ට තමන්ගේ නිර්මාණ, දක්ෂතා ඉදිරිපත් කරන්න ලැබෙන හොඳ අවස්ථාවක්. ඒ නිසා ම අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විදිහට පූර්ණ සහයෝගය ලබා දෙන්න කැමතියි ”

අවශ්‍ය ඡන්ද හිමි නාම ලේඛනය සකස් කිරීම යි. එහෙත් 17 වැනි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයේ දැක්වෙන්නේ මැතිවරණ කොමිසම අදාළ කරුණු දෙකට පමණක් සීමා නොවිය යුතු බවක්. මහජනතාව දැනුවත් කිරීම ද මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ කාර්යභාරයක්.

කුමක් ගැන ද ජනතාව දැනුවත් කරන්නේ? ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය රඳා පවතින්නේ සර්වජන ඡන්ද බලයෙන්. අපේ රටට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය වැදගත් වෙන්නේ ඇයි? ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, ජනතා පරමාධිපත්‍ය වැනි දෑ ව්‍යවස්ථාවට පමණක් සීමා වී ඇති බවයි බොහෝ දෙනෙකුගේ මත ය. එහෙත් එවැන්නක් නැහැ. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ පළමු වැනි ව්‍යවස්ථාවට අනුව අපේ රටේ නම සඳහන් වෙන්නේ ‘ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය’ ලෙස යි. එතැන ම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තිබෙනවා. නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක වන රටකට අවශ්‍ය වන්නේ සර්වජන ඡන්ද බලයක්.

වසර 8ක පමණ කාලයක සිට ජුනි 01 වැනිදාට යි ඡන්ද හිමියන්ගේ දිනය සමරන්නේ. ඒ වෙනුවෙන් පා ගමන් සංවිධානය කරනවා. දැනුම මිනුම, රචනා සහ කලා කරග, මාධ්‍යවේදීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් උපාය මාර්ග සැලැස්මට ඇතුළත්. ඒ අතරතුර තමයි නිලධාරීන්ගෙන් යෝජනාවක් ඉදිරිපත් වුණේ කෙටි චිත්‍රපට කරගාවලියක් පවත්වන්න කියලා.”

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ නව්‍ය හා නිර්මාණශීලී ප්‍රවේශයක් ලෙස ජනතාව දැනුවත් කිරීම සඳහා කෙටි චිත්‍රපට නිෂ්පාදනය කරගැනීමත් “පොර” කෙටි චිත්‍රපට උළෙලේ එක් අරමුණක්.

එහිදී කලා ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීණයන්, තරුණ නිර්මාණකරුවන්, විද්‍යාර්ථීන්, පාසල් ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් මේ වැඩසටහන මඟින් මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ පාර්ශ්වකරුවන් ලෙස සම්බන්ධ කර ගැනීම සිදු වෙනවා.

මේ සඳහා භාෂා තුනෙන් ම කෙටි චිත්‍රපට ඉදිරිපත් කළ හැකි යි. ඉදිරිපත් කරන කෙටි චිත්‍රපටවල ධාවන කාලය විනාඩි 05ට නොවැඩි විය යුතු අතර HD ඩිජිටල් තාක්ෂණය යි එහිදී භාවිත කළ යුත්තේ. රූපරාමුවල තත්වය HD (16.9) ද වීඩියෝ ආකෘතිය MP4 (DVD Data format) ද විය යුතු යි. තෝරාගන්නා කෙටි වාර්තා චිත්‍රපට, මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ ඉදිරි වැඩසටහන් සඳහා භාවිත කිරීමට ඉඩ ලබාදීමට එකඟවීම තරගකරුවන්ට පැනවෙන කොන්දේසියක්.

විවෘත සහ පාසල් වශයෙන් අංශ දෙකක් යටතේ යි තරග පැවැත්වෙන්නේ. විවෘත අංශයේ ප්‍රථම ස්ථානය සඳහා රු. 125,000ක් හා දෙවන ස්ථානය සඳහා රු. 100,000ක් තෙවැනි ස්ථානය සඳහා රු. 75,000ක් ද වශයෙන් මුදල් ත්‍යාග පිරිනැමෙනවා. පාසල් අංශය වෙනුවෙන් මුදල් ත්‍යාග පිරිනැමෙන්නේ ප්‍රථම ස්ථානය සඳහා රු. 50,000ක්, දෙවැනි ස්ථානය සඳහා රු. 30,000ක්, තෙවැනි ස්ථානය සඳහා රු. 20,000ක් වශයෙන්.

ඊට අමතරව කෙටි චිත්‍රපට ඉදිරිපත් කරන සියලු නිර්මාණකරුවන් සඳහා සහතිකපත් පිරිනැමීමටත් කටයුතු කර තිබෙනවා. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, ජනතා පරමාධිපත්‍ය හා සර්වජන ඡන්ද බලය පිළිබඳ ව පාසල් ශිෂ්‍ය, ශිෂ්‍යාවන් දැනුවත් කිරීම, කෙටි චිත්‍රපට නිෂ්පාදනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය තාක්ෂණික දැනුම ලබාදීම සඳහා සියලු පාසල් නියෝජනය වන පරිදි වැඩමුළු 22ක් පැවැත්වීමටත් නියමිත යි. එම වැඩමුළු පැවැත්වෙන්නේ මාර්තු 15 වැනි දින සිට 25 වැනි දින දක්වා.

කෙටි චිත්‍රපට භාරගන්නා අවසන් දිනය වන්නේ 2019 මැයි මස 15 වැනිදා යි. තෝරා ගන්නා කෙටි වාර්තා චිත්‍රපට ප්‍රදර්ශනය කිරීමේ උළෙල, විද්වත් කලාකරුවන් හා ත්‍යාග ප්‍රදානය ජුනි මස 08 වැනි දින ප.ව.3.00ට පැවැත්වෙන්නේ ජාතික චිත්‍රපට සංස්ථාවේ තරංගනී සිනමා ශාලාවේදී.

‘අපට ඉන්නවා බොහොම දක්ෂ නිර්මාණාත්මක දරුවන් සහ ගුරුවරුන්. මෙය ඔවුන්ට තමන්ගේ නිර්මාණ, දක්ෂතා ඉදිරිපත් කරන්න ලැබෙන හොඳ අවස්ථාවක්. ඒ නිසා ම අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විදිහට පූර්ණ සහයෝගය අප ලබා දෙන්න කැමතියි’ අධ්‍යාපන නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ වරුණ අලහකෝන් “පොර” කෙටි චිත්‍රපට උළෙල සම්බන්ධයෙන් අදහස් දැක්වූයේ එලෙස යි.

◀ කාංචනා සිරිවර්ධන

හුස්ම ගන්න ඉඩක් හැද්ද?

ඇතැම් ප්‍රශ්නවලට රටක් ලෙස අප මුහුණදෙන්නේ තනි තනි වශයෙන් වුවත් සමස්ත ලෝකයට ම එක් ව විසඳුම් සෙවීමට සිදුවන ප්‍රශ්න ද නැතුවා ම නොවේ. ඒ අතරින් ප්‍රමුඛ කරුණක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබෙන්නේ පාරිසරික ගැටලුවක් වන වායු දූෂණය ඉහළ යාම. ඒ පිළිබඳ මේ වන විට ගෝලීය ප්‍රජාව එක් ව විසඳුම් සෙවීමට ගන්නා ප්‍රයත්නය අගය කළ යුත්තේ නිදහසේ හුස්ම ගැනීමට හැකි පරිසරයක් ගොඩනැගීම අප සියලු දෙනාගේ ම වගකීමක් ද වන නිසා.

ලෝකයේ ජනතාව මියයාමට බලපාන කාරණා අනුව 23%ක් මිය යන්නේ පාරිසරික සාධක මත බවට අනාවරණය වී තිබෙනවා. 2016 වසරේ ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය අනාවරණය කළ දත්ත අනුව වසරකට වායු දූෂණය හේතුවෙන් මිය යන පිරිස මිලියන 7ක්. එහිදී පිටත වායු දූෂණය නිසා මිලියන 4.2ක් ජනතාව මිය යන අතර ගෘහස්ථ වායු දූෂණය නිසා මිලියන 3.8ක් මිය යන බව යි සෞඛ්‍ය හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශයේ

පාරිසරික හා වෘත්තීය සෞඛ්‍ය අංශයේ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය විශේෂඥ වෛද්‍ය ඉනෝකා සුරවීර මාධ්‍ය දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුවට එක්වෙමින් පෙන්වා දෙන්නේ. ඒ අනුව වායු දූෂණය නිසා හටගන්නා පෙනහලු පිළිකාවලින් 29%ක්, ආසානයෙන් 24%ක්, හෘද රෝගවලින් 25%ක් මෙන් ම දීර්ඝකාලීන පෙනහලු රෝගවලින් 43%ක් මිය යන බවත් ඇය අවධාරණය කරන්නේ මෙහි ඇති හයානක බව පැහැදිලි කරමින්.

පාරිසරික සමතුලිත බව ගිලිහී යාම නිසා ඇතිවන මේ තත්ත්වයට ස්වාභාවික හේතු මෙන් ම මානව ක්‍රියාකාරකම් ද බල පා තිබෙනවා. ඒ හේතුවෙන් දූෂාකාරක වායු ලෙස සැලකෙන සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ්, නයිට්‍රජන් ඔක්සයිඩ්, කාබන් මොනොක්සයිඩ්, මීතේන් වැනි වායු සාන්ද්‍රණ ඉහළ යාම වායු දූෂණය ලෙස යි සැලකෙන්නේ.

මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ අධ්‍යක්ෂ (දේශගුණික) ආචාර්ය සුනිමල් ජයතුංග සඳහන් කරන්නේ 1988 වසරේදී පිහිටුවා

ලෝකයේ ජනතාව මියයාමට බලපාන කාරණා අනුව 23%ක් මිය යන්නේ පාරිසරික සාධක මත බවට අනාවරණය වී තිබෙනවා. 2016 වසරේ ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය අනාවරණය කළ දත්ත අනුව වසරකට වායු දූෂණය හේතුවෙන් මිය යන පිරිස මිලියන 7ක්.

ගන්නා ලද දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ අන්තර් රාජ්‍ය මණ්ඩලය (Inter governmental Panel of climate change) විසින් වායුගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළ යාමෙන් ඇති වන දේශගුණික විපර්යාස මත දීර්ඝකාලීන ප්‍රතිවිපාක ඇති විය හැකි බවට පුරෝකථනය කර තිබෙන බව. ඒ අනුව උත්තර ධ්‍රැවයේ හා දකුණු ධ්‍රැවයේ අයිස් දියවීම නිසා මුහුදු ජල මට්ටම ඉහළ යාම ගෝලීය අවදානමක් ලෙස යි හඳුනාගෙන තිබෙන්නේ. මෙහිදී සංවර්ධිත වූ රටවල් වායු ගෝලයට හරිතාගාර වායු එකතු කරන අතර සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් ද එයට එක් වී ඇතැයි යන්න අනාවරණය වී ඇති බවත් ලංකාවේ මේ සඳහා දායකත්වය 0.1%ක් වන බවත් ඔහු සඳහන් කරනවා. මේ අනුව ඒක පුද්ගල හරිතාගාර වායු විමෝචනය ටොන් 7.8ක් ලෙස යි ගණන් බලා තිබෙන්නේ. කෙසේ වෙතත් ඇමරිකාවේ ඒක පුද්ගල හරිතාගාර වායු විමෝචනය ටොන් 22000-23000ක් අතර මට්ටමක පැවතීමෙන් පෙනී යන්නේ සංවර්ධිත රටවල ක්‍රියාකාරීත්වය දැඩි ව වායු දූෂණය ඉහළ යාමට බලපාන බව.

මේ අවදානම් තත්ත්වයට මුහුණදීමට සියලු රටවල් බැඳී සිටින බව අප අමතක නොකළ යුතු යි. කෙසේ වෙතත් ඒ සඳහා රටවල් ක්‍රියාකරන ආකාරය විමසන විට පෙනී

යන්නේ තම තමන්ගේ යුතුකම් හා වගකීම් ඉටු කිරීමට ඔවුන් දක්වන දායකත්වයේ අඩුවැඩි බව. ඒ පිළිබඳ අදහස් දක්වන ආචාර්ය සුනිමල් ජයතුංග; "1992 වසරේ බ්‍රසීලයේ රියෝ ද ජනෙයිරෝ නුවර පැවැති එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන හා පරිසර පිළිබඳ සමුළුවේදී ඇති කරගත් එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස

හාවඩ් විශ්වවිද්‍යාලයේ සිදු කළ සමීක්ෂණයකට අනුව ඒක පුද්ගල ආදායම ඩොලර් 12000ට වැඩි වීමත් සමඟ මෝටර් සයිකලයක් අත් කර ගැනීමටත් ඒක පුද්ගල ආදායම ඩොලර් 35000ට වැඩි වීමත් සමඟ මෝටර් රථයක් අත් කර ගැනීමටත් යොමුවන බව අනාවරණය වී තිබෙනවා.

පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතිය වායු දූෂණය අවම කිරීමට ඉටු කරන්නේ ප්‍රමුඛ කාර්යභාරයක්. ශ්‍රී ලංකාව එහි පාර්ශ්වකරුවකු බවට පත් වන්නේ 1993 වසරේ සිට. මේ රටවල් එක් ව පිහිටුවා ගත් කියොතෝ සන්ධානයට සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවලට බැඳීමක් තිබුණේ නැහැ. සංවර්ධිත රටවල් හරිතාගාර වායු අවම කිරීමට යි එහිදී එකඟතාවට පැමිණියේ.

මේ සන්ධානයේ 2008-2012 පළමු වැනි ධුර කාලය තුළ සංවර්ධිත රටවල් පූර්ව කාර්මික තත්ත්වය සැලකිල්ලට ගෙන 1990 වසරට සාපේක්ෂ ව හරිතාගාර වායුවලින් 5% ක් අඩු කිරීමට එකඟ වුණා. ඇමරිකාව එයට එක් වුණේ නැහැ. යුරෝපා සංගමය එයට එක් වුණා. 2012 වසරේ දෝහා නගරයේ පැවැති 18 වැනි පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සමුළුවේදී 2013-2020 දෙවන ධුර කාලය තුළ 1990 වසරට සාපේක්ෂ ව හරිතාගාර වායුවලින් 18% ක් අඩු කිරීමට එකඟ වුවත් ඇමරිකාව, කැනඩාව, රුසියාව, ජපානය සහ නවසීලන්තය යන රටවල් එයට එක් වුණේ නැහැ. මේ අතර රටවල් 144ක් මේ සඳහා එකඟත්වය පළ කළ යුතු වුවත් එය එසේ නොවූ නිසා මේ දෙවන ධුර කාලය තවමත් බල ගැන්වී නැහැ.

කෙසේ වෙතත් 2015 වසරේ එළැඹී පැරිස් ගිවිසුම අනුව තීරණය වුණේ

රටවල් තනි තනි ව භරිතාගාර වායු අවම කිරීමට කටයුතු කළ යුතු බවට. 'දේශීය ව නිර්ණය කරන ලද දයකත්වය' ලෙස යි එය හැඳින්වෙන්නේ. ඒ අනුව 2100 වසර වන විට ගෝලීය උෂ්ණත්වය 2° C කට අඩුවෙන් පවත්වා ගත යුතු බවට යි තීරණය වුණේ."

පිටත වායු දූෂණය හා අභ්‍යන්තර වායු දූෂණය නිසා සිදු වන බලපෑම කිසි විටෙකත් ගණනය කළ නොහැක්කක්. විශේෂයෙන් පොසිල ඉන්ධන දහනය නිසා පිට වන රථවාහන දුම සහ කර්මාන්තශාලාවලින් පිටවන විෂ වායු පරිසර දූෂණකාරක යි. වර්තමානයේ වාහන භාවිතය ඉහළ යාම එම තත්ත්වය තීව්‍ර කරනවා. ප්‍රවාහන අමාත්‍යාංශයේ හිටපු ලේකම්, ප්‍රවාහන, ආර්ථික හා මූල්‍ය විශ්ලේෂක ඩී. එස් ජයවීර අනාවරණය කරන ආකාරයට මේ තත්ත්වය උද්ගත වී තිබෙන්නේ සමාජ ආර්ථික කාරණා රැසක් ද හේතුවෙන්.

ඒ පිළිබඳ අදහස් දක්වන ඩී. එස් ජයවීර "2008 වසර වන විට 33%ක් වූ ශ්‍රී ලංකාවේ පෞද්ගලික ප්‍රවාහන සේවය මේ වන විට 56%ක් දක්වා වැඩි වී තිබෙනවා. පොදු ප්‍රවාහන සේවාවට දියුණු නොවීම නිසා තම ආදායමට සරිලන පරිදි ප්‍රවාහන මාධ්‍යයකට මාරු වීමට කටයුතු කිරීමයි එයට

හේතුව. භාවඩි විශ්වවිද්‍යාලයේ සිදු කළ සමීක්ෂණයකට අනුව ඒක පුද්ගල ආදායම ඩොලර් 1200ට වැඩි වීමත් සමඟ මෝටර් සයිකලයක් අත් කර ගැනීමටත් ඒක පුද්ගල ආදායම ඩොලර් 3500ට වැඩි වීමත් සමඟ මෝටර් රථයක් අත් කර ගැනීමටත් යොමුවන බව අනාවරණය වී තිබෙනවා. ඒ අනුව මාර්ග තදබදය වැඩි කරන වාහන ප්‍රමාණය වැඩිවීම නිසා වායු දූෂණය ඉහළ යාම නොවැළැක්විය හැකි කරුණක්." එසේ ම පිටත වායු දූෂණයට බලපාන කර්මාන්තශාලාවල අර්බුදයන් අවධානයට ලක්විය යුතු කාරණාවක්. බොහෝ කර්මාන්තශාලා යල් පැන ගිය තාක්ෂණික ශිල්පකූල මත මෙන් ම කාර්යක්ෂමතාවෙන් අඩු ඉන්ධන භාවිතයටත් යොමු ව තිබෙන නිසා එමඟින් පරිසරයට සිදුවන හානිය විශාල යි.

ගෘහස්ථ වායු දූෂණය නිසා සිදු වන හානියට බෙහෙවින් ගොදුරු වන්නේ කාන්තාවන් මෙන් ම දරුවන්. ඔවුන් ගෘහස්ථ පරිසරය තුළ වැඩි වශයෙන් ගැවසීම එයට හේතුව යි. පාරම්පරික ලිප්වල දර දහනය මඟින් සිදු වන වායු දූෂණය පවතින්නේ ඉහළ මට්ටමක. ලෝකයේ බිලියන 3ක් දර භාවිතා කරන අතර පැයකදී දර දහනය කිරීමෙන් සිගරට් 300ක දහන විෂක් නිකුත් වන බවත් අනාවරණය වී ඇති කාරණාවක්. ඒ අනුව මළ

දරු උපත් හා අඩු බර දරු උපත්, නොමේරු දරු උපත්, දියවැඩියාව, නිව්මෝනියාව වැනි රෝග වැළඳෙන අතර තිබෙන රෝගී තත්ත්වය තවත් වර්ධනය වීම නොවැළැක්විය හැකි යි. වායු දූෂණයේ බලපෑම නිසා ළමයින්ගේ මොළය වර්ධනය බාල වීමටත් පිළිකා වැළඳීමේ අවදානමට දරුවන් ගොදුරු වීමටත් ඇති ඉඩකඩ ද වැඩි යි.

මේ තත්ත්වය වළක්වා ගැනීමට නම් ඒ සඳහා කෙටිකාලීන මෙන් ම දිගුකාලීන පියවර ගත යුතු වෙනවා. කාර්මික තාක්ෂණ ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ රසායනාගාර තාක්ෂණඥ නිලධාරී (වායු තත්ත්ව) ආර්. එන්. ආර් ජයරත්න සඳහන් කරන ආකාරයට ශ්‍රී ලංකාවේ ගෘහස්ථ වායු දූෂණය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමිති නැහැ. එහෙත් වෙනත් රටවල මේ පිළිබඳ අවධානය වැඩි යි. නිවාස උණුසුම් කිරීමට ගල් අඟුරු දැවීම නිසා සිදු වන වායු දූෂණය වැළැක්වීමට පළමු එඩිවඩ් රජු ලන්ඩන් නගරයේ නීතිය තදින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට යි කටයුතු කළේ. ඒ, එවැනි ක්‍රියාවක් කළහොත් හිස ගසා දමන බවට තීන්දු කිරීමෙන්. එසේ ම 1943 වසරේ ලොස් ඇන්ජලීස් නුවර ප්‍රකාශ රසායන මිදුම හේතුවෙන් වමනය, කලන්තය, ශ්වසන අපහසුතා නිසා ජනතාවට මුහුණදීමට සිදුවුණේ අපහසුතා රැසකට. මෙවැනි සිද්ධි මත වායු දූෂණය පාලනය

කිරීමට ලෝකයේ දැඩි අවධානයක් යොමු වී තිබෙනවා.

මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් '2025-පිරිසුදු වාතය සඳහා වූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම' සකස් කර ඒ ඔස්සේ වායු දූෂණය අවම කිරීමට කටයුතු කර තිබෙනවා. යුරෝ ප්‍රමිතියෙන් යුත් වාහන පමණක් ආනයනය කිරීමට තීරණ ගැනීම වායු දූෂණය පිටු දැකීමට ගත් ක්‍රියාමාර්ගයක්.

ශී හඳුනාගෙන තිබෙන්නේ. දිනපතා වායු දූෂණය මැනීමට කටයුතු කිරීමත් ගත් එක් ක්‍රියාමාර්ගයක්. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විද්‍යාඥ එච්.ඩී.එස්. ප්‍රේමසිරි පවසන්නේ ලංකාවේ නගර 12ක මේ කටයුතු සිදු වන බව. මුලින් ම 1998 වසරේ කොළඹ නගරයේ වායු දූෂණය මැනීමට කටයුතු කෙරුණු අතර 2012 වසරින් පසුවයි මහනුවර, කුරුණෑගල, පුත්තලම, අනුරාධපුර වැනි නගරවල

වායු දූෂණය වැඩි වීමත් මේ වන විට හඳුනාගෙන තිබෙන කාරණයක්.

ප්‍රවාහන, ආර්ථික හා මූල්‍ය විශ්ලේෂක ඩී. එස් ජයවීර සඳහන් කරන්නේ මේ සඳහා පොදු ප්‍රවාහන සේවය ශක්තිමත් කළ යුතු බව. 2003 වසරේ ඊයම් රහිත පෙට්‍රල් භාවිතයට යොමු වීමත් 2007 වසරේ ද්විත්ව පහර ක්‍රීඩිලර් හඳුන්වා දීමත් වැදගත් පියවරක්. මෙහිදී අවධානය යොමු වූ 2024 වසර වන විට දුම්රිය විදුලියකරණය කිරීමට මේ වන විට ගිවිසුම් අත්සන් කර අවසන්. පෙට්‍රල්-ඩීසල් සැලැස්ම යටතේ යුරෝ 5 සුපර් ඩීසල් භාවිතයටත් 2021 වසර වන විට පිරිසුදු පෙට්‍රල් සහ ඩීසල් භාවිතයටත් අවධානය යොමු වී තිබෙනවා.

මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් '2025 පිරිසුදු වාතය සඳහා වූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම' සකස් කර ඒ ඔස්සේ වායු දූෂණය අවම කිරීමට කටයුතු කර තිබෙනවා. යුරෝ ප්‍රමිතියෙන් යුත් වාහන පමණක් ආනයනය කිරීමට තීරණ ගැනීම වායු දූෂණය පිටු දැකීමට ගත් ක්‍රියාමාර්ගයක්.

ශ්‍රී ලංකාවේ වාහන වායු විමෝචන ප්‍රමිති හඳුන්වා දීම, රාජ්‍ය මෙන් ම රාජ්‍ය නොවන ආයතනවල සහාය ලබා ගනිමින් ගෘහස්ථ වායු දූෂණය පාලනය, අවිධිමත් මෙන් ම නුසුදුසු හා අනුමත නොකළ ක්‍රියාකාරකම් පාලනය, දැනුවත් කිරීම මේ යටතේ ගෙන ඇති පියවර. මෙහිදී ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රයේ නීති වැඩි කිරීමට ද පියවර ගෙන ඇති අතර ජාත්‍යන්තර සහයෝගය මේ කටයුතු සඳහා ලබා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය කාරණයක් ලෙස

එය ක්‍රියාත්මක වන්නේ. ලෝකයේ ඔන්ලයින් ක්‍රමයට මේ කටයුතු සිදු වෙනවා. airvisual app මගින් එම තොරතුරු පරීක්ෂා කිරීමේ හැකියාව තිබෙනවා. ඔහු පෙන්වා දෙන ආකාරයට වායු දූෂණය වැඩි වශයෙන් සිදු වන්නේ ඊසාන දිග මෝසම් සුළං ක්‍රියාත්මක වන කාලයේදී. එසේ ම කොළඹ නගරයට වඩා මහනුවර නගරයේ වැඩි වශයෙන් වාහන ගැවසෙන නිසා සල්ෆර්ඩයොක්සයිඩ් සාන්ද්‍රණය වැඩි වීමෙන් එම නගරයේ

දිරාපත් වන කසළවල නිපදවෙන මිනේන් වායුව විෂ සහිත යි. ඒ නිසා කසළ අතර උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේදී අප විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතු වෙනවා. කර්මාන්තශාලා සහ රෝහල්වල අපද්‍රව්‍ය පිලිස්සීමේදී උෂ්ණත්වය 1200°C වැඩි වන විට සිදු වන හානිය අවම යි. අනුමත රසායන ද්‍රව්‍ය සඳහා යොමු වීම, නියමිත ප්‍රමාණයට හා ආරක්ෂිත ව එම රසායන ද්‍රව්‍ය ගබඩා කර තැබීම අවශ්‍ය යි. ඒ අනුව කසළ ජනනය අඩු කිරීම, ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය, දිරාපත්වන අපද්‍රව්‍යවලින් මිනේන් වායුව නිෂ්පාදනය කර බලශක්තිය ලෙස භාවිත කිරීම අවශ්‍ය බව යි මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ පරිසර දූෂණ පාලන හා රසායන ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අංශයේ සහකාර අධ්‍යක්ෂ සුජීවා ප්‍රනාන්දු සඳහන් කරන්නේ.

මේ අනුව වායු දූෂණය අවම කිරීම සම්බන්ධයෙන් දැනුවත්භාවයක් ජනතාවට ලබා දීම, වායු දූෂණ පාලන උපක්‍රම භාවිතයේදී නවීන තාක්ෂණික ක්‍රම වෙත යොමු වීම, වන ගහනය වැඩි කිරීම, පුනර්ජනනීය බලශක්ති වෙත යොමුවීම ආදී කාරණා කෙරෙහි යොමු වීම අතිශයින් වැදගත්.

◀ **මාලා මල්කාන්ති පරණගමේ**

වරාතැන්න හක්කිඳු සුරැකේ

නොබෝදා මහනුවර වරාතැන්න හක්කිඳු ප්‍රදේශය පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශයක් බවට නම් කිරීමට රජය විසින් පියවර ගැනුණා. ඒ, 1979 අංක 23 දරන ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරී පනතේ සඳහන් විධිවිධාන අනුව.

ලංකාවේ සෙසු දිස්ත්‍රික්ක සමග සසඳන විට මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයට හිමි වන්නේ සුවිශේෂ ස්ථානයක්. ඓතිහාසිකමය වශයෙන් පවතින වටිනාකම මෙන් ම ආගමික සහ සංස්කෘතිකමය වශයෙන් දක්නට ඇති වටිනාකම් ඊට ප්‍රධානතම හේතුව යි. ඊට අමතර ව මහනුවර වටිනාකම වැඩි කිරීමට දිස්ත්‍රික්කයේ කාලගුණික සහ දේශගුණික රටාව ද බලපා තිබෙනවා.

මධ්‍යම පළාතේ මහනුවර සහ මාතලේ දිස්ත්‍රික්ක දෙක ලංකාවේ ජීවත්වීමට සුදුසුම කාලගුණික සහ දේශගුණික රටාවන් සහිත ප්‍රදේශ ලෙසයි. වැඩි දෙනාගේ පිළිගැනීම. සුන්දර හන්තාන සහ නකල්ස් කඳු වැටිය නිසා මහනුවර නගරයට ඇති පාරිසරික වටිනාකම ද ඉතා ඉහළ යි. අද්විතීයීය භූ ලක්ෂණ, ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික ශාක හා සතුන් සහ ජල පෝෂක ප්‍රදේශ ආදිය නිසා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ පාරිසරික වටිනාකම දෙස විදේශීහි ප්‍රවලිත යි. ඒ නිසා ලංකාවේ මේ අසිරිය විඳීමට පැමිණෙන විදේශිකයෙක් මහනුවරට නොපැමිණිය හොත් එය විශාල අඩුවීමක් ලෙස යි සලකන්නේ.

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ පරිසර පද්ධතිය පිළිබඳවත් එය රැක ගැනීමේ

ඇති අවශ්‍යතාව පිළිබඳවත් නිතර නිතර කතාබහට ලක් කරනවා. විශේෂයෙන් ම හන්තාන කඳුවැටිය ආරක්ෂා කර ගැනීමට මීට වසර ගණනාවකට පෙර පැවති රජයන් තීරණය කරන ලද්දේ එම අවශ්‍යතාව සැලකිල්ලට ගනිමින්. අවිධිමත් ව කෙරෙන ඉදිකිරීම් ඇතුළු පාරිසරික විනාශ නිසා හන්තාන කඳුවැටිය නාය යෑමේ තර්ජනයකට ද ලක් වුණා. හන්තාන රැක ගැනීම සඳහා ගෙන ගිය අරගලයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අද වන විට හන්තාන ප්‍රදේශය පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශයක් ලෙස නම් කර තිබෙනවා.

හන්තාන කඳුවැටිය සහ ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයේ ඇති වටිනාකම ගැන වැඩි පිරිසක් දැනගෙන සිටියත් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ම පිහිටා ඇති

ඊට නොදෙවැනි වටිනාකමක් ඇති වරාතැන්න හක්කිඳ ප්‍රදේශය පිළිබඳ වැඩි පිරිසක් අසා නොතිබෙන්නට පුළුවන්. එහෙත් මහනුවර පමණක් නොව සියලු ලාංකිකයන්ගේ අවධානයට ලක් විය යුතු ප්‍රදේශයක් ලෙස වරාතැන්න හක්කිඳ ප්‍රදේශය හඳුන්වන්න පුළුවන්.

මහනුවර කඩවත් සතර හා ගඟවට කෝරළේ, හාරිස්පත්තුව සහ යටිනුවර යන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසවලට අයත් වරාතැන්න හක්කිඳ ප්‍රදේශය ග්‍රාම නිලධාරී වසම් හයකට අයත්වන ලෙස පිහිටා තිබෙනවා. මහවැලි ගඟ ආශ්‍රිත සංවේදී සහ සුවිශේෂී රමණීය පරිසර පද්ධතියකින් යුත් මේ ප්‍රදේශයේ ඇති ජෛව විවිධත්වය ඉතා වැදගත්. දූපත් විශාල සංඛ්‍යාවක් සහිත ව මහවැලි ගඟේ පළල ම ස්ථානයන් පටු ම ස්ථානයන් එකිනෙකට ඉතා ම ආසන්න ව පිහිටීම මෙහි සුවිශේෂත්වය යි.

ලංකාවට ආවේණික ඇටඹ සහ බදුල්ල යන අවදානමට ලක් ව ඇති ශාක මේ ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති අතර කෙටල වැනි අවදානමට ලක් වූ ජලජ ශාක ද ප්‍රදේශයේදී දැකගත හැකි යි. ගඩයා, දම් කොළ පෙතියා, ගල් පාඩියා , තල්කොස්සා සහ කඳු අහිරාව වැනි ජලජ ජීවීන් ද දැකගැනීමට අවශ්‍ය නම් ඒ සඳහා හක්කිඳ ප්‍රදේශයට පැමිණීමට සිදු වෙනවා. ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික පක්ෂීන් වන මුකලන් කොට්ටෝරුවා, සහ මයිල ගොයා යන

ලංකාවට ආවේණික ඇටඹ සහ බදුල්ල යන අවදානමට ලක් ව ඇති ශාක මේ ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති අතර කෙටල වැනි අවදානමට ලක් වූ ජලජ ශාක ද ප්‍රදේශයේදී දැකගත හැකි යි. ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික පක්ෂීන් වන මුකලන් කොට්ටෝරුවා, සහ මයිලගොයා යන පක්ෂීන් ද දැක බලා ගැනීමට හෝ පර්යේෂණ කිරීමට පැමිණෙන්නේ නම් ඒ සඳහා ද හක්කිඳට ම පැමිණිය යුතු යි.

පක්ෂීන් ද දැක බලා ගැනීමට හෝ පර්යේෂණ කිරීමට පැමිණෙන්නේ නම් ඒ සඳහා ද හක්කිඳට ම පැමිණිය යුතු යි.

හක්කිඳ ප්‍රදේශය ඓතිහාසිකමය වශයෙන් ද ඉතා වැදගත්. වසර සියයකට වඩා පැරණි ලග් ලීඳ නම් සොරොව්වක් පිහිටීම එයින් එක් වටිනාකමක්. එමෙන් ම උඩරට අමරපුර නිකායේ වරාතැන්න සීමා මාලකය ද මේ ප්‍රදේශයේ පිහිටා තිබෙනවා. මෙවැනි සුවිශේෂතා නිසා පර්යේෂකයන්, සරසවි විද්‍යාර්ථීන්, සංචාරකයන් සහ කලාකරුවන් වැනි ප්‍රදේශය ගැන දන්නා සැලකිය යුතු පිරිසක් මේ වරාතැන්න හක්කිඳ ප්‍රදේශයට පැමිණෙනවා. එසේ වුවත් එහි අසිරිය විඳගන්නටත් පර්යේෂණ සඳහාත් පැමිණෙන ඇතැම් පුද්ගලයන්ගේ ක්‍රියා කලාප නිසා මනස්කාන්ත පරිසර පද්ධතිය දිනෙන් දින පිරිහීමට පත් වෙමින් තිබෙනවා. අනවසර ගොඩ කිරීම්, මහවැලි ගඟට අප ජලය සහ අපද්‍රව්‍ය මුදා හැරීම්, රක්ෂිත අනවසරයෙන් අල්ලා ගැනීම සහ ඉදිකිරීම් සහ අවිධිමත් පරිහරණය ඒ අතරින් ප්‍රධාන වෙනවා.

වරාතැන්න හක්කිඳ ප්‍රදේශයට කාලාන්තරයක සිට සිදුවෙමින් යන මේ පාරිසරික තර්ජනය ගැන රජයේ සහ වගකිව යුත්තන්ගේ අවධානයට යොමු කළ ද බොහෝ අවස්ථාවල ඒ පිළිබඳ එතරම් අවධානයකට යොමු නොවීම අවාසනාවක්. මේ පිළිබඳ ව ඉකුත් වසරේදී ජනාධිපතිවරයාගේ අවධානයට යොමුවීමෙන් වරාතැන්න හක්කිඳ ප්‍රදේශය පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශක් ලෙස නම් කිරීමට කටයුතු කිරීම සමස්ත ලාංකිකයන්ගේ පමණක් නොව ලෝකයේ ම පරිසරවේදීන්ගේ ද ගෞරවාදරයට ලක් වන කරුණක්. ඒ, සමඟ 1947 අංක 47 දරන ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ මේ ප්‍රදේශය ද සුවිශේෂ පාරිසරික වටිනාකමක් සහිත ආරක්ෂා කර ගත යුතු ප්‍රදේශක් බවට පත් ව තිබෙනවා.

◀ මනෝජා සමරනායක

මම ක්‍රියාත්මක වෙමි

සෑ ම වසරකම පෙබරවාරි මස 04 වැනි දින ලෝක පිළිකා දිනය ලෙස නම් කර තිබෙනවා. මෙලෙස දිනයක් නම් කිරීමෙහි අරමුණ වන්නේ වළක්වා ගත හැකි පිළිකා හේතුවෙන් මියයන මිලියන ගණනක් ජීවිත සුරැකීමට රාජ්‍ය මට්ටමෙන් මෙන් ම පෞද්ගලික මට්ටමෙන් ද ක්‍රියාත්මක වී දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමයි.

ලෝක පිළිකා දිනයේ තේමාව වන්නේ 'මම ක්‍රියාත්මක වෙමි, අද මෙන්ම හෙටත් යන්න යි. එය නම් කර තිබෙන්නේ 2019 වසරේ සිට 2021 වසර දක්වා වන වසර තුන සඳහායි. ලෝක පිළිකා දිනය සැමරීම සඳහා ධනාත්මක ව හා සැලසුම් සහගත ව වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පිළිකාව මර්දනය කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතු බව ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සංගමයේ සභාපතිනිය මහාවාරිය අනුලා විජේසුන්දර පවසනවා.

පිළිකා හේතුවෙන් බොහෝ දෙනෙක් තම ජීවිත කාලය තුළ සෘජු ව හෝ වක්‍රාකාර ව ලක් වන්නේ පීඩාවකට. පිළිකා නිසා සිදු විය හැකි ව්‍යසනය අවම කොට අකාලයේ මිය යාම වළක්වා ගැනීමට හැකියාව ලැබෙන නිසා පිළිකා වළක්වා ගැනීමට පියවර ගැනීම වැදගත්.

අනාගත පරපුරට සෞඛ්‍යාරක්ෂිත දිවි පෙවෙතක් ගත කිරීම සඳහා පිළිකා අවදානම අවම කර ගැනීමට අවශ්‍ය හිතකර පාසල් පරිසරයක් බිහි කිරීමටත්, දරුවන්හට ඒ සඳහා දැනුම හා මග පෙන්වීම ලබා දීමටත් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය කටයුතු කිරීම අගය කළ යුතු කරුණක්. ලොව පුරා මහජන සෞඛ්‍ය ගැටලුවක් වී ඇති පිළිකා රෝගය ඉදිරියේදී තවදුරටත් ඉහළ යාමකුයි දක්නට ලැබෙන්නේ. 2018 වර්ෂයේ ලොව පුරා මිලියන 18.1ක් පිළිකා රෝගීන් අලුතෙන් හඳුනාගෙන තිබීම එම කරුණ තහවුරු කරනවා. මිලියන 9.6ක් පිළිකා රෝගය හේතුවෙන් මිය ගොස් ඇති බවත් 2018 වසරේ නිකුත් වූ ග්ලෝබෝකැන්

වාර්තාවේ සඳහන්. ඉදිරි අවුරුදු 20 තුළ අලුතෙන් හඳුනා ගන්නා පිළිකා රෝගීන් මිලියන 29.5ක් දක්වා වැඩි විය හැකි බවත් තවදුරටත් එම වාර්තාව පෙන්වා දී තිබෙනවා.

ඉහත කරුණු සැලකිල්ලට ගැනීමේදී පිළිකා රෝග වැළැක්වීම හා කලින් හඳුනා ගැනීම පිළිබඳ ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීමේ ප්‍රායෝගික වැඩසටහන් වැඩි වශයෙන් හා කඩිනමින් සිදු කළ යුතු බවයි පිළිකා මර්දන ඒකකයේ අධ්‍යක්ෂ වෛද්‍ය සුදත් සමරවීරගේ අදහස.

රෙජිස්ටාර් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්තවලට අනුව පසුගිය වසර කිහිපය මුළුල්ලේම ශ්‍රී ලංකාවේ සිදුවූ මරණවලින් පිළිකා රෝග හේතුවෙන් සිදුවන මරණ දෙවැනි ස්ථානයට පත්ව තිබීම අවධානයට ලක් කළ යුතු කරුණක්.

ලංකාවේ දැනට පිළිකා වර්ධනය වීමේ ප්‍රවණතාවක් දැක ගත හැකි වුවත් මෙය ලංකාවට පමණක් සීමා වූ ගැටලුවක් නොවෙයි. පිළිකා මර්දනය කිරීමට අද වන විට විද්‍යාව හා තාක්ෂණයේ දියුණුවත් සමඟ විකිරණ මාර්ගයෙන් ප්‍රතිකාර ලබා දීමට හැකි වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන තිබෙන අතර ඩිම්බ කෝෂ, ගැබ්ගෙල හා ගර්භාෂ

ආශ්‍රිත ශෛල්‍යකර්ම නුවර, කරාපිටිය හා කොළඹ රෝහල් කිහිපයක සිදුවන බව පිළිකා පිළිබඳ විශේෂඥ වෛද්‍ය ඩෙහාන් ගුණසේකර පවසනවා. ඔහු තවදුරටත් ප්‍රකාශ කර සිටියේ මුඛ පිළිකාව, ගලනාල පිළිකාව, මහාන්ත්‍ර හා ගුද මාර්ග පිළිකා, පියයුරු පිළිකා, ගැබ්ගෙල පිළිකා, පුරස්ථී ග්‍රන්ථියේ පිළිකා හා තයිරොයිඩ් ග්‍රන්ථියේ පිළිකා ලෙස පිළිකා වර්ග කිහිපයක් හඳුනා ගෙන තිබෙන බව.

පියයුරු පිළිකා, ගැබ්ගෙල පිළිකා හා මුඛ පිළිකා යන වර්ග සිසුයෙන් පැතිරෙන පිළිකා වර්ග ලෙසයි හඳුනා ගෙන තිබෙන්නේ. හෘදයාබාධ, ශ්වසන රෝග, අංශනාගය ආදී බෝ නොවන රෝග මගින් ද පිළිකා ඇති කරනවා. පෙනහලු හා මුඛ කුහරයේ මෙන් ම අනෙකුත් ඉන්ද්‍රියන්ගේ ද පිළිකා ඇති කරන අතර දුම්පානය කරන්නකු අසල සිටීමෙන් දුම් නොබොන ඔබ ද අවදානමට ලක්වන බව ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සංගමයේ සභාපති මහාචාර්ය අනුලා විජේසුන්දර ප්‍රකාශ කරනවා.

අහිතකර ආහාර පුරුදු පිළිකා රැසකට හේතුවන අතර ම පොසේජස්, මීටිබෝල්ස් වැනි සකසන ලද මස් භාවිතයෙන් වැළකී සිටීම වැදගත්. රතු මස් වර්ග ආහාරයට ගැනීම හා යොදය සහිත කිරි, බටර් වැනි සංකෘප්ත මේදය අඩංගු ආහාර වර්ග සීමා කිරීමත්

පියයුරු පිළිකා, ගැබ්ගෙල පිළිකා හා මුඛ පිළිකා සිසුයෙන් පැතිරෙන පිළිකා වර්ග ලෙසයි හඳුනා ගෙන තිබෙන්නේ. හෘදයාබාධ, ශ්වසන රෝග, අංශනාගය ආදී බෝ නොවන රෝග මගින් ද පිළිකා ඇති කරනවා. පෙනහලු හා මුඛ කුහරයේ මෙන් ම අනෙකුත් ඉන්ද්‍රියන්ගේ ද පිළිකා ඇති කරන අතර දුම්පානය කරන්නකු අසල සිටීමෙන් දුම් නොබොන ඔබ ද අවදානමට ලක්විය හැකි යි.

අවශ්‍යයි. තෙල්, සීනි සහ ලුණු බහුල ආහාර භාවිතය සීමා කිරීමත් පිළිකා උවදුර මැඩ පැවැත්වීමට කළ යුතු කාර්යයකි.

විවිධ වර්ණවලින් හා රසයෙන් යුත් ස්වාභාවික එළවළු, පලතුරු හා පලා වර්ග බහුල ව ආහාරයට ගැනීමත්, හිතකර මේදය බහුල ව ඇති බැවින් නැවුම් මාළු ආහාරයට එක් කර ගැනීමත් වැදගත්. මස්වල අඩංගු මේදය හා සම ඉවත් කර ආහාරයට ගනිමින්, උසට සරිලන බරක් පවත්වා ගැනීමට හැකි වන පරිදි පිෂ්ටය සහිත ආහාර නියමිත ප්‍රමාණයෙන් ලබා ගැනීම වැදගත් බව සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන කාර්යාංශයේ අධ්‍යක්ෂ විශේෂඥ වෛද්‍ය පබා පලිභවඩන ප්‍රකාශ කළා.

පිළිකා රෝගය හේතුවෙන් සෑම පුද්ගලයකු ම දුප්පත්, පොහොසත් බේදයකින් තොර ව කුමන අයුරකින් හෝ පීඩාවට පත් විය හැකි කරුණකි. එමෙන් ම පිළිකා රෝගය හේතුවෙන්, පවුල් මට්ටමෙන් හා ප්‍රජා මට්ටමෙන් ඇති විය හැකි අහිතකර ප්‍රතිඵල අවම කිරීම සඳහා කටයුතු කිරීමේ හැකියාවන් සියලු දෙනා ම සතු වන බව ද නොරහසකි.

(ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සංගම් ශ්‍රවණාගාරයේ පැවැත්වුණු මාධ්‍ය සම්මන්ත්‍රණයක් ඇසුරින්)

◀ **ගයාශිකා කුමුදුමාලි සෙනරත්**

අවමන් හොකරනු

ලාදුරු යනු බැක්ටීරියාවකින් බෝවන නිදන්ගත රෝගයකි. ශ්වසන මාර්ගයෙන් නිකුත්වන ආසාදිත බිඳිති මඟිනුයි රෝගය ව්‍යාප්ත වන්නේ. ප්‍රතිකාර ලබා ගන්නා රෝගීන්ගෙන් අන් අයට රෝගය බෝ වන්නේ නැහැ. නිසි ප්‍රතිකාර ගැනීමෙන් රෝගය සුවකිරීමට හැකියාව ලැබෙනවා. පසුගිය වර්ෂ 10 තුළ වාර්තා වී ඇති රෝගීන් සංඛ්‍යාව 2000කි.

ශ්‍රී ලංකාවේ 2018 වසර තුළ පුද්ගලයන් 1683 දෙනෙක් අලුතින් රෝගීන් ලෙස හඳුනාගෙන තිබෙනවා. එම රෝගීන් ගෙන් 41ක් වාර්තා වන්නේ බස්නාහිර පළාතෙන්.

මේ පිළිබඳ අදහස් දක්වන විශේෂඥ වෛද්‍ය සුපුන් විජේසිංහ, 'ලාදුරු' රෝගය ඉතා ඇත කාලයේ සිට ම අප අතර පවතින බෝවන රෝගයකි. ක්‍රි. පූ. වර්ෂ 600දී තරම් ඇත කාලයේදී ලාදුරු පිළිබඳ ලියැවුණු

වාර්තා ඉන්දියාවෙන් හා චීනයෙන් ලැබී තිබෙනවා. පවුකාරයන්ට හා වැරදි කරන පුද්ගලයන්ට සෑදෙන රෝගයක් ලෙස එකල එය සැලකීම නිසා ලාදුරු රෝගීන් සමාජයේ අවමානයට ලක්වුණා. මේ රෝගීන් කෙරෙහි පිළිකුළක් ඇති වූයේ රෝගී තත්ත්වය උග්‍ර වී, රෝගීන් තුළ ඇති වූ විකෘතිතා හේතුවෙන්. අතීතයේ ලාදුරු රෝගීන්ට සමාජයෙන් ඇත්වී දූපත්වල පිහිට වූ අනාථාගාරවල ජීවත් වන්නට සිදු වුණා. අතීතයේ ලාදුරු රෝගය බෝවන ආකාරය නොදැන සිටීමත් රෝගය සුවකළ හැකි ඖෂධයක් නොතිබීමත් ගැටලුවකි. එහෙත් වර්තමාන පිළිගැනීම වන්නේ ලාදුරු ඉතා පහසුවෙන් සුව කළ හැකි රෝගයක් බව. අන් අයට බෝවීම අඩුවෙන් සිදුවෙනවා.

ලාදුරු රෝගය බෝවීමට හේතුවන බැක්ටීරියාව මූලින් ම සොයාගත්තේ නෝර්විජියානු ජාතික විද්‍යාඥයකු වූ ආමර් හැරිසන් විසින් වර්ෂ 1701

දී. ලාදුරු රෝගය සඳහා සාර්ථක ප්‍රතිකාරයක් මූලින් ම සොයාගෙන ඇත්තේ 1940 වර්ෂයේදී. 1981 වර්ෂයේ ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ නිර්දේශ සහිත ව බහු ඖෂධ ප්‍රතිකාර ක්‍රමය හඳුන්වා දෙනු ලැබුවා.

මේ පිළිබඳ ව අදහස් දක්වන සමේ රෝග පිළිබඳ විශේෂඥ වෛද්‍ය නෙළුම් වික්‍රමසිංහ 'මෙහි රෝගකාරක බැක්ටීරියාව වන්නේ මයිකොබැක්ටීරියම් ලෙප්‍රෙ. මේ රෝගය ප්‍රතිකාර නොගතහොත් බෝවිය හැකි යි. බැක්ටීරියාව ශරීරගත වීමෙන් පසු බීජෝෂණ සමය, දළ වශයෙන් සැලකෙන්නේ අවුරුදු 3ත් - 5ත් අතර වශයෙන්, ශරීරය තුළ විෂබීජය පැතිරීම සිදුවන්නේ ඉතා සෙමින්. නූතන බහු ඖෂධ ප්‍රතිකාරය මඟින් රෝගය පහසුවෙන් සුව කළ හැකි යි. මුල් අවස්ථාවේදී ම රෝගය හඳුනාගෙන නියමිත ඖෂධ භාවිත කිරීමෙන් විකෘතිතාවලින් තොරව රෝගය සුව කරගන්නත් පුළුවන්.

ප්‍රතිකාර කිරීමෙන් අනතුරුව රෝගීන්ට සාමාන්‍ය ජීවන රටාවට අනුව ජීවත් වෙන්න පුළුවන්.

ලාදුරු රෝගය බෝ වන්නේ, ප්‍රතිකාර නොගන්නා බෝවන වර්ගයේ ලාදුරු රෝගියකුගේ කැස්ස හෝ කිවිසුම් මගින් වාතයට එකතුවන කුඩා බිඳිති නිරෝගී පුද්ගලයකුගේ ශ්වසන පද්ධතිය හරහා ශරීරගත වීමෙන්.

මේ රෝගය බෝවීමේ ප්‍රවණතාව පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේදී ජනගහනයෙන් වැඩි දෙනෙකුට ලාදුරු රෝගයට එරෙහි ව ස්වභාවික ප්‍රතිශක්තියක් තිබෙනවා. මේ නිසා ප්‍රතිකාර ලබා නොගන්නා ලාදුරු රෝගියකුගෙන් නිරෝගී අයකුට රෝගය බෝවීමට ඉඩක් නැහැ.

ලාදුරු රෝගය විනිශ්චය කරගන්නා රෝග ලක්ෂණ ලෙස, සමෙහි සංවේදනය හා ලප කැළැල් හෝ ඊට වැඩි ප්‍රමාණයක් තිබීම හඳුනාගත හැකි යි. මෙහිදී ලා පැහැයක්, මද රතු පැහැයක් හෝ තඹ පැහැයක් ගැනීමට පුළුවන්. එහි මදක් උස් වූ හා පැතලි ලක්ෂණ ද තිබිය හැකි යි. එම ලප කැළැල් කැසීමක් ඇති නොවන අතර එහි උණුසුම, ස්පර්ශය, වේදනාව යන සංවේදනාවලට හානිවී තිබිය හැකි යි. සමෙහි ඕනෑම ස්ථානයක මේ ලප ඇති වන්න පුළුවන්. මුහුණ, කන් හා ශරීරයේ වෙනත් ස්ථානවල ඇතිවන මද රතු පැහැයෙන් හෝ දිලිසෙන සුළු, සන වූ සමෙහි තඩිස්සිවීම් සිදු වෙනවා. මේ ස්ථානවල සමේ සංවේදනයට හානි ඇති නොවීමට ඉඩ ඇතත් අත් හා පාදවල හිරි ගතියක් දිගට ම පවතින්න පුළුවන්.

'ලාදුරු' රෝගය පරීක්ෂා කිරීමේදී ස්වාභාවික ආලෝකයක් හෝ පැහැදිලි විදුලි ආලෝකයකින් යුක්ත වූ ස්ථානයක සම පරීක්ෂා කළ යුතු බව ලාදුරු මර්දන ව්‍යාපාරයේ අධ්‍යක්ෂ විශේෂඥ වෛද්‍ය වම්පා ජේ. අලුත්වීර ප්‍රකාශ කළා.

මෙහිදී පෞද්ගලිකත්වය රැකෙන පරිදි ශරීරය ම පරීක්ෂා කළ යුතු යි. සමෙහි ලප හෝ කැළැල් එකක් හෝ

'ලාදුරු' රෝගය ඉතා අපහ කාලයේ සිට ම අප අතර පවතින බෝවන රෝගයක්.
ක්‍රි.පූ. වර්ෂ 600 දී තරම් අපහ කාලයේදී ලාදුරු පිළිබඳ ලියැවුණු වාර්තා ඉන්දියාවෙන් හා චීනයෙන් ලැබී තිබෙනවා.
පවුකාරයන්ට හා වැරදි කරන පුද්ගලයන්ට සෑදෙන රෝගයක් ලෙස එකළ එය සැලකීම නිසා ලාදුරු රෝගීන් සමාජයේ අවමානයට ලක්වුණා.

කිහිපයක් තෝරාගත යුතු අතර පැහැදිලි ලෙස දැනීමක් ලප මත නොමැති නම් එය ලාදුරු රෝගය බවට නිශ්චය කළ හැකි වන බව වෛද්‍ය ජේ. අලුත්වීර සඳහන් කරනවා. මීට පෙර ලබාගත් ප්‍රතිකාර පිළිබඳව විමසීමක් මෙහිදී අවශ්‍ය යි. නවීන බහු ඖෂධ ප්‍රතිකාර ක්‍රමය සම්පූර්ණයෙන් ලබාගත් කෙනෙකුට නැවත ප්‍රතිකාර අවශ්‍ය වන්නේ කලාතුරකිනි.

ලාදුරු රෝගයේ උපද්‍රව අවස්ථාවන් ලෙස ඇතිවන විකෘතින් ඇස්වල, මුහුණේ හෝ දෙපාවල ඇත්දැයි පරීක්ෂා කිරීමත් වැදගත්. නූතන ඖෂධ මගින් ලාදුරු රෝගය නිරෝධයට ම සුව කළ හැකි යි. රජයේ රෝහල්වල පිහිටි වර්ම රෝග සායනවලින් ඖෂධ නොමිලේ ලබාගැනීමට හැකියාව තිබෙනවා.

මෙහිදී ලබාදෙන ඖෂධ විෂබීජ මර්දනය කොට රෝගය තවත් අය බෝවීම සහමුලින් ම නවත්වනවා. ජන සමාජය සමඟ සමීප ඇසුරක් ඇති ආයුර්වේද සහ දේශීය වෛද්‍යවරයාගේ අද දවසේ කාර්යය වන්නේ ලාදුරු රෝගය පිළිබඳව ජනතාව තුළ ඇති දුර්මත දුරුකොට, ශ්‍රී ලංකාවෙන් ලාදුරු තුරන් කිරීමේ සත්කාරයට දායකත්වය ලබාදීම යි.

◀ **මනෝජා සමරනායක**

මවං බර්ට් සුබ ගමන්

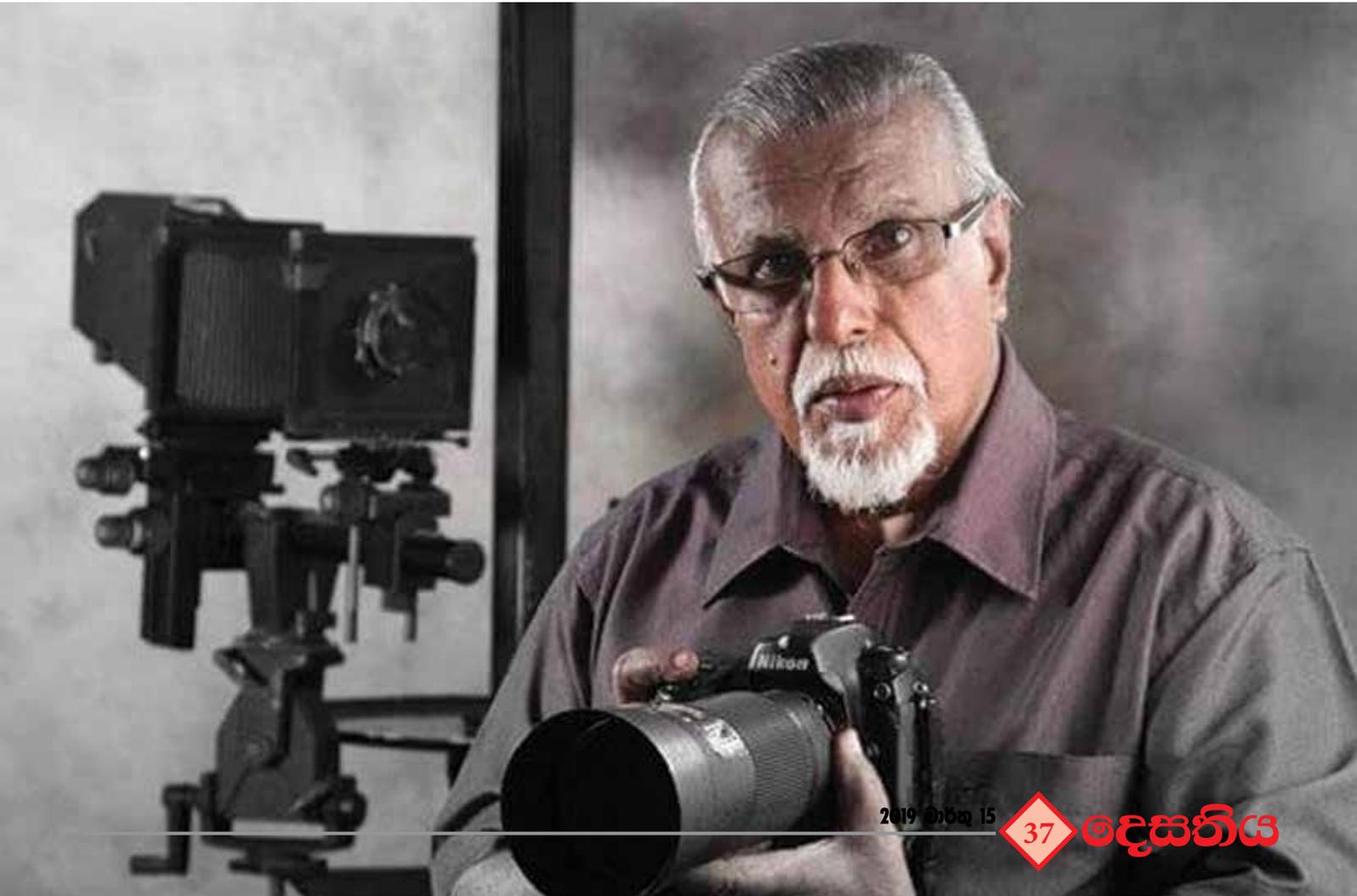
මෙරට ඡායාරූප කලාවේ පුරෝගාමියකු පසුගියද අප අතරින් සමුගන්නා. බර්ට් ගුණසේකර නම් වූ ඔහු කලාවේ විවිධ ශානර රැසක් ඔස්සේ දක්ෂතා ප්‍රකට කළ කෘතහස්තයෙක්. වෘත්තීය ඡායාරූප ශිල්පියකු ලෙස 30 වසරකට අධික කාලයක් නිරතව සිටි ඔහු කලා ලොවට පිවිසියේ 70 දශකයේ. ඒ, චිත්‍රපට නිරනාටක රචකයකු ලෙසින්.

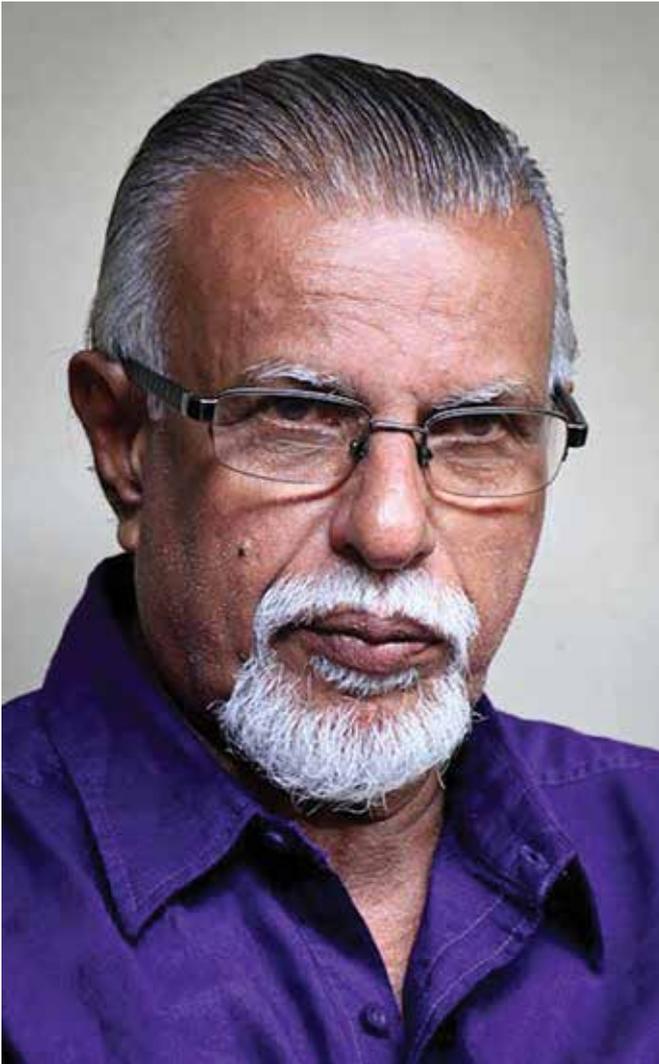
සිනමාවට සුවිශේෂී ඇල්මක් තිබූ බර්ට් ට ප්‍රථමයෙන්ම චිත්‍රපටයකට නිරනාටකයක් ලියන්න අවස්ථාව උදවුණේ රන්ජිත් පෙරේරාගේ 'රැයන් දවලන්' චිත්‍රපටය සඳහා යි. ඉන්

ලද පරිචය ඔස්සේ ඔහුට සුගතපාල සෙනරත් යාපාගේ 'හත්තානේ කතාව' චිත්‍රපටයේ සම නිරනාටක රචකයකු වන්නට අවස්ථාව සැලසුණා. හත්තානේ කතාව චිත්‍රපටයේ නිරනාටකයට සම්බන්ධ වූ අනෙක් දෙදෙනා ධර්මසේන පතිරාජ හා බර්ට් ජයසේකර. ඉන්පසු ඔහු අමරනාත් ජයතිලකගේ 'ප්‍රියංගා' හා ජෝ මයිකල්ගේ 'දහකින් එකෙක්' යන චිත්‍රපටවල සහය අධ්‍යක්ෂවරයකු ලෙස කටයුතු කළා. ඔහු ගුවන්විදුලියට සම්බන්ධ වූයේ සුගතපාලද සිල්වාගේ ඇරයුමින්. ගුවන්විදුලිය සඳහා නාට්‍ය හා කෙටිකතා රැසක් ඔහු අතින් නිර්මාණය වුණා. කලක් රජයේ

සේවයේ නිරත වූ බර්ට් දැඩි කලකිරීම මත ඉන් ඉවත් වුණා.

ඔහු වෘත්තීය ඡායාරූපකරණයට එක් වූයේ 1984 දී බන්දුල පද්ම කුමාරගේ සරසි පුවත්පතේ මුල් කවරය සඳහා ඡායාරූප ගනිමින්. එම ඡායාරූපවල තිබූ කලාත්මකභාවය මත පුවත්පතේ අලෙවියද ඉහළ ගියා. ඉන් පසු එම පුවත්පත් ආයතනයේ අනෙකුත් පුවත්පත් සඳහාත් ඔහුගේ දයකත්වය හිමි වුණා. ස්වාධීන රූපවාහිනී සේවය මගින් මේ දක්වා විකාශය වන ලොව දීර්ඝතම ටෙලි නාට්‍යයක් ලෙස සැලකෙන 'කෝපි කඩේ' ටෙලි නාට්‍යයේ පළමු කතාංගය ලිව්වෙන් බර්ට්.

විජය කුමාරතුංග 1984 වසරේදී මහජන පක්ෂය නිර්මාණය කළා. විජයගේ සමීප මිතුරකු වූ බර්ටි එම පක්ෂයට බැඳී එහි සංකඩගල ප්‍රධාන සංවිධායක වුණා. විජයගේ දේශපාලන ගමන් මගේ සමීප සගයකු වූ බර්ටි, විජය සමඟ බොහෝ ගමන් බිමන් සඳහා සම්බන්ධ වුණා. විජයගේ වැඩිම ඡායාරූප ගෙන ඇත්තේද බර්ටි. එල්.ටී.ටී.ඊ. සංවිධානය විසින් අත්අඩංගුවට ගන්නා ලද හමුදා සෙබළුන් සිව් දෙනකු නිදහස් කර ගැනීම සඳහා එල්.ටී.ටී.ඊ.ය සමඟ සාකච්ඡා කිරීමට විජය සමඟ යාපනයට ගිය සිව් දෙනාගෙන් එක් අයකු වූයේත් ඔහුයි. අනෙක් දෙදෙනා ඔසී අබේගුණසේකර සහ ෆීලික්ස් පෙරේරායි.

පසුව බර්ටි වෙළෙඳ ප්‍රචාරක ඡායාරූපකරණය වෙත නැඹුරු වුණා. ඔහුගේ ඡායාරූපවල කිසියම් සුවිශේෂත්වක් තිබුණා. එහෙයින් එවක මෙරට පැවැති ප්‍රමුඛතම වෙළෙඳ ප්‍රචාරණ ආයතන රැසක් තම දැන්වීම් ඡායාරූප හා දින දර්ශන නිර්මාණය කර ගැනීම සඳහා ඔහු සම්බන්ධ කර ගත්තා.

බර්ටි ගුණසේකර මා මුලින් ම හඳුනා ගත්තේ 1986 වැනි කාලයේ. එවක මෙරට ඡායාරූප මුද්‍රණ ආයතන තිබුණේ අතළොස්සක් පමණයි. අප අතර ප්‍රචලිත ස්ථානය වූයේ කොළඹ 5 ෆැබ්‍රිකා පාලේ තිබුණු ෆොටෝ කලර් ආයතනයයි. එතැනට එවක මාධ්‍ය ක්ෂේත්‍රයට හා දැන්වීම් ක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ සියලු ම ඡායාරූප ශිල්පීන් පැමිණියා. පටල පටය විකාශය කර අවශ්‍ය ඡායාරූප තෝරා ඒවා මුද්‍රණය කරගෙනම යන්නට අප එවක පුරුදු වී සිටියා. එම කාර්ය ඉටුවන තෙක් පොටෝ කලර් ආයතනයේ කොතැනක හෝ එකතු වී බොහෝ දේ කතා කිරීම අපේ පුරුද්දක් වුණා. බර්ටි ගුණසේකර ද නිතර එහි පැමිණි හෙයින් අප බොහෝ සුභද වුණා. අප ඔහු ඇමතුවේ බර්ටි අයියා නමින්. ඔහු අපට වඩා වැඩිමහලු වුවත් හැමෝටම කතා කළේ මවං කියලයි. ඉතා නිහතමානී, සෙමින් කතාබහ කළ බර්ටි අයියා සිටින තැනක ඉතා විනෝදකාමී පරිසරයක් මැවුණා. ඔහු හා කළ කතාබහේදී අපට බොහෝ අත්දැකීම් ලබාගත හැකි වුණා. විශේෂයෙන් ඩිජිටල් තාක්ෂණයක් පිළිබඳව හිතෙන්වත් අසා නොතිබුණු අපට ඡායාරූප ගැනීමේ ඇතැම් උපක්‍රම බර්ටි අයියා කියා දුන්නා. ඒ, ඔහු සතනාභ්‍යාසයෙන් හඳුනාගත් උපක්‍රම. පසුව ෆොටෝ කලර් ආයතනය ඉබ්බන්වලට ගෙන ගිය පසු තවත් අලුත් මිතුරන් රැසක් අපට එක් වුණා. ඔවුන්ගෙන් ඇතැම් අය අද අප හැර ගොසින්. දැන් බර්ටි අයියා ද සමුගෙන ගිහින්. ඔහු මට අවසන් වරට හමු වුණේ 2014 අගෝස්තු මාසයේ. එදින ඔහු මා සේවය කළ ඉරිදා ලංකාදීප කාර්යාලයට පැමිණ ඔහුගේ නිර්මාණ දයකත්වය අගයමින් එළි දැක්වුණු කෘතියක් මට දුන්නා. ‘අනන්ත වූ දෙරණ සරා’ නම් වූ එම කෘතිය තුළ ඔහුගේ ජීවිතයේ සමස්තයම කැටිව තිබුණා. බර්ටි අයියේ ඔබට සුබ ගමන්.

“ ඔහු අපට වඩා වැඩිමහලු වුවත් හැමෝටම කතා කළේ මවං කියලයි. ඉතා නිහතමානී, සෙමින් කතාබහ කළ බර්ටි අයියා සිටින තැනක ඉතා විනෝදකාමී පරිසරයක් මැවුණා. ඔහු හා කළ කතාබහේදී අපට බොහෝ අත්දැකීම් ලබාගත හැකි වුණා. විශේෂයෙන් ඩිජිටල් තාක්ෂණයක් පිළිබඳව හිතෙන්වත් අසා නොතිබුණු අපට ඡායාරූප ගැනීමේ ඇතැම් උපක්‍රම බර්ටි අයියා කියා දුන්නා. ඒ, ඔහු සතනාභ්‍යාසයෙන් හඳුනාගත් උපක්‍රම. පසුව ෆොටෝ කලර් ආයතනය ඉබ්බන්වලට ගෙන ගිය පසු තවත් අලුත් මිතුරන් රැසක් අපට එක් වුණා. ඔවුන්ගෙන් ඇතැම් අය අද අප හැර ගොසින්. ”

◀ ප්‍රියන්තන් සුරේෂ් ද සිල්වා

සුළඟේ අභියෝගය ඒෂාන්

ලබන අප්‍රේල් මාසයේ දෝහා කථාර්හිදී පැවැත්වීමට නියමිත ආසියානු මලල ක්‍රීඩා ශූරතාවලිය සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා මූලික සංවිනය තේරීම පසුගියදා පැවැත්වුණා.

කොළඹ සුගතදාස පිටියේ පැවැති එම ජාතික තේරීම් තරගයේදී නව ශ්‍රී ලංකා වාර්තාවක් සමඟින් දකුණු ආසියානු වාර්තාවක් අලුත් කිරීමට කෙටි දුර ධාවන ශූර හිමාෂ ඒෂාන් සමත් වුණා. මීටර් 100 ඉසව්වට එක් වූ ඔහු තත්පර 10.22ක කාලයකින් තරගය නිම කරමින් මේ වාර්තාව බිහි කළේ.

එහිදී බිඳ වැටුණේ ඉන්දියාවේ ගුවහානිහිදී 2016 වසරේ පැවැති දකුණු ආසියානු ක්‍රීඩා උළෙලේ වේගවත්ම ක්‍රීඩකයා ලෙස මීටර් 100 ඉසව්ව තත්පර 10.26කින් නිම කළ හිමාෂ ඒෂාන් විසින් ම පිහිට වූ ශ්‍රී ලංකා වාර්තාව සහ දකුණු ආසියානු වාර්තාව යි.

මේ තරගයේ පළමු දිනයේ මීටර් 100 ඉසව්වේ මූලික වටයට තත්පර 10.11 කින් ද, අවසන් පූර්ව තරගය තත්පර 10.12 කින් ද නිම කිරීමට හිමාෂ සමත් වුවත් එය සුළඟේ වේගයේ වාසිය මත පෙන් වූ දක්ෂතාවක් ලෙස සලකා වාර්තා පොතට එක් වූණේ නැහැ. කෙසේ වෙතත් එය එතෙක් මෙතෙක් මීටර් 100 තරගයකදී ශ්‍රී ලංකා ක්‍රීඩකයකු වාර්තා කළ ඉහළම දස්කම ද වෙනවා.

ජය මාවතට පිවිසි දකුණු අප්‍රිකානු සංචාරය

පිරාජයන් වැලක වෙළි සිටි ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායම නොබෝද නිමාව දුටු ශ්‍රී ලංකා - දකුණු අප්‍රිකානු ටෙස්ට් තරග මාලාව 2 - 0ක් වශයෙන් ජයගත්තේ ආසියානු රටක් එරට තුළ දී ලබාගත් ප්‍රථම පූර්ණ තරගාවලි ජයග්‍රහණය බවට වාර්තා පොතට එක්කරමින්. මීට පෙර එරට තුළදී පූර්ණ ටෙස්ට් තරගාවලි ජයග්‍රහණ වාර්තා කර ඇත්තේ ඕස්ට්‍රේලියාව හා එංගලන්තය පමණ යි. මේ නිසා මේ තරගාවලිය ශ්‍රී ලංකා ටෙස්ට් ක්‍රිකට් කණ්ඩායමට සුවිශේෂ ජයග්‍රහණයක් වෙනවා.

දකුණු අප්‍රිකානු තරගාවලිය ආරම්භ වන්නේ නව නායක දිමුත් කරුණාරත්නගෙන් යුත් නවක ක්‍රීඩකයන්ගෙන් සමන්විත කණ්ඩායමක් හැටියට යි. ඒ වගේ ම දකුණු අප්‍රිකානු කණ්ඩායම තම මව්බිමේදී දක්වන සුවිශේෂ දක්ෂතා ගැන විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතු නැහැ. එයට හේතුව වේග තණතිලි සහිත ක්‍රීඩාපිටි තුළදී ලොව ඉදිරියෙන්ම සිටින වේග පන්දු යැවීමේ බලඇණියක් ඔවුන් සතුවීමයි. විශේෂයෙන්ම වර්තන් ගිලැන්ඩර්, කගීසෝ රබාඩා, ඩුආන් ඔලිවියර්, වියාන් මුල්ඩර් වැනි ක්‍රීඩකයන් ඊට හොඳම උදාහරණයයි.

තරගාවලියේ ප්‍රධාන හැරවුම් ලක්ෂ්‍යය

තරගාවලියේ ප්‍රථම තරගයේදී ලබාගත් කඩුලු එකක අතිවිශිෂ්ට ජයග්‍රහණය මේ තරගාවලිය

සම්පූර්ණයෙන් ම වෙනස් වීමට ප්‍රධාන හේතුව වුණා. විශේෂයෙන්ම ශ්‍රී ලංකා නායක දිමුත් කරුණාරත්න කාසියේ වාසිය දිනා ගනිමින් ප්‍රථමයෙන් දකුණු අප්‍රිකානුවන්ට පන්දුවට පහරදීමට ආරාධනය කිරීමත් ඔවුන් ව පළමු ඉනිමේදී ලකුණු 235කට සීමා කිරීමත් ජයග්‍රාහී මාවතේ මූලික අඩිතාලම බවට පත් වුණා. එහෙත් ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායමට දකුණු අප්‍රිකානුවන්ගේ දැක්ම පන්දු යවන්නන් ඉදිරියේ පළමු ඉනිම වෙනුවෙන් ලබා ගැනීමට හැකි වුණේ ද ලකුණු 191ක් පමණ යි. දෙවැනි ඉනිම වෙනුවෙන් දකුණු අප්‍රිකානු කණ්ඩායම ලකුණු 259කට සීමා කිරීමට ශ්‍රී ලංකා පන්දු යවන්නන් හා පන්දු රකින්නන් වග බලා ගත්ත ද ඔවුන්ගේ පළමු ඉනිමේ ලකුණු 44ක අතිරික්තයක් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවැනි ඉනිමේ ජයග්‍රාහී ඉල්ලකය වුණේ ලකුණු 304ක්. එම ඉලක්කය හඹායාමට පිටියට පිවිසි ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායමේ ප්‍රධාන පිතිකරුවන් ක්‍රීඩාගාරයට යැවූ දකුණු අප්‍රිකානු පන්දු යවන්නන් ලකුණු 226ක් වන විට කඩුලු 9ක් බිඳ දමමින් ජයග්‍රහණය ආසන්නයට පැමිණ සිටියා. ඒ වන විට පිතිකරුවකු ලෙසට නම් දරූ කුසල් ජනිත් පෙරේරාට අවසාන පිතිකරු ලෙස සිටි විශ්ව ප්‍රනාන්දු අනගි සහයක් දෙමින් ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවේ ජයග්‍රහණය අවිනිශ්චිත එකක් බව නැවත ලොවට පසක් කලේ ලකුණු

78ක නොබිඳුණු සබඳතාවක් පවත්මින්. මේ වන විට කුසල් ජනිත් නොදුවී ලකුණු 153ක් රැස්කරගෙන සිටි අතර විශ්ව ප්‍රනාන්දු ඔහුට අනගි සහයක් ලබාදෙමින් ලබා සිටි ලකුණු සංඛ්‍යාව 06ක්. මෙය අවසාන කඩුල්ලේ වාර්තාගත

සම්බන්ධතාවක් ලෙස වාර්තා පොතට ද එක්වෙනවා.

පෝර්ට් එලිසබෙත් ක්‍රීඩාංගණයේ පැවැති දෙවැනි ටෙස්ට් තරගයේදී කාසියේ වාසිය දිනා පළමුව පන්දුවට පහරදුන් දකුණු අප්‍රිකානු කණ්ඩායම මුල් ඉනිම වෙනුවෙන් ලකුණු 222ක් රැස් කළ අතර ඊට පිලිතුරු වශයෙන් පළමු ඉනිම වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායම ලකුණු 154ක් රැස් කලා. ලකුණු 68ක අතිරික්තයක් ඇතිව දෙවැනි ඉනිම ආරම්භ කළ දකුණු අප්‍රිකානු කණ්ඩායම එහිදී සියලු දෙනා ම දුවී රැස් කලේ ලකුණු 128ක් පමණ යි. එහිදී ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායම

වෙනුවෙන් අනගි පන්දු යැවීමක නිරත වුණු සුරංග ලක්මාලේ ලකුණු 39කට කඩුලු 4ක් ද, ධනංජය සිල්වා ලකුණු 36කට කඩුලු 3ක් ද, කසුන් රාජිත ලකුණු 20කට කඩුලු 2ක් ද ලබා ගනිමින් පන්දුවෙන් දස්කම් දැක්වුවා. ඒ අනුව ජයග්‍රහණය සඳහා ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායමේ ඉලක්කය වුණේ ලකුණු 197ක්. එම ඉලක්කය හඹා ගිය ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායම කඩුලු 2ක් දැවී එම ඉලක්කය වෙත ළගාවීමට සමත්වුණා. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවට හිමි වූයේ කඩුලු 8ක විශිෂ්ට ජයක්. එහිදී ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායම වෙනුවෙන් කුසල් මෙන්ඩිස් නොදැවී ලකුණු 84ක් ද, ඕෂධ ප්‍රනාන්දු නොදැවී ලකුණු 75ක් ද ලබාගනිමින් ශ්‍රී ලංකා ජයග්‍රහණයේ නියමුවන් වුණා.

තරගාවලියෙන් පසු ව මාධ්‍ය වෙත අදහස් දැක් වූ කුසල් ජනිත් “දකුණු අප්‍රිකානු කණ්ඩායමට එරෙහිව තරගාවලිය ජයගැනීම ගැන ඉතාමත් සතුටු වෙනවා. පළමු තරගයේදී තමාට සහයෝගය දෙමින් ජයග්‍රහණය දක්වාම විශ්ව ප්‍රනාන්දු දැක් වූ දක්ෂතාව අභිගයින්ම අගය කරනවා. මීට අමතර ව මේ තරගාවලියේදී සියලුම ක්‍රීඩකයන්ට මෙහි ගෞරවය හිමිවිය යුතුයි.”

තරගාවලියෙන් පසු මාධ්‍ය වෙත අදහස් දැක් වූ ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායමේ නායක දිමුත් කරුණාරත්න “දකුණු අප්‍රිකාවේදී තරගාවලියක් ජයග්‍රහණය කරනවා කියන එක ලෙහෙසි කාර්යයක් නොවෙයි. ඒක විශිෂ්ට ජයග්‍රහණයක්. අපේ ක්‍රීඩකයන් හොඳින් ක්‍රීඩා කළා. ඔවුන්ගේ ක්‍රීඩා රටාව ගැන නිසැක වම සතුටු වුණා. තරුණ ක්‍රීඩකයන් දැක් වූ දක්ෂතා ඉතාම ඉහළ යි. අපේ පන්දු යැවීමේ බල ඇණියත් එසේ ම යි. මේ ජයග්‍රහණය ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රිකට් ලෝලීන් වෙනුවෙන් පුද කරනවා. ඔවුන් අපට දිගින් දිගටම සහයෝගය දුන්නා පමණක් නොවෙයි, අප

ජයග්‍රහණයෙන් පසු ශ්‍රී ලංකා කණ්ඩායමේ ක්‍රීඩාගාරය තුළ එය සමරනු ලැබූ ආකාරය හා එහිදී කළ ප්‍රකාශ පිළිබඳ අන්තර්ජාලය ඔස්සේ ප්‍රචාරය කිරීම ඉතාම කනගාටුවට කරුණක්. එවැනි දේ ඉදිරියට නොවීමට වගබලා ගත යුතු වෙනවා. ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රිකට් නැංවීමට මේ ජයග්‍රහණයේ සිට දක්ෂතා ඉදිරියටම ගෙනයාමට නව ක්‍රිකට්

පරාජය වන විටදී පවා අප සමඟ සිටියා. ඔවුන් වෙනුවෙන් යමක් කරන්න අපට ඕනෑකම තිබුණා.” කෙසේ වෙතත් පළමු තරගයේ

නායකයාට හා ඔහුගේ සගයන්ට හැකි වුණොත් ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රිකට් නැවත ජාත්‍යන්තරයේ බැබලෙනවා නොඅනුමාන යි.

◀ ආහන්ද ජයසිංහ

සිහිනයකි

හොඳම ගුරුවරිය

ලෝකයේ හොඳ ම ගුරුවරිය තේරීමේ තරගාවලියක් මාර්තු මස 10 වැනි දින ඩුබායිහිදී පැවැත්වීමට කටයුතු කර තිබෙන්නේ එක්සත් අරාබි එමීර් රාජ්‍යයේ අනුග්‍රහයෙනි. තේරී පත්වන හොඳ ම ගුරුවරියාට අමෙරිකානු ඩොලර් මිලියනක ත්‍යාගයක් පිරිනැමීමට යි නියමිත.

ද ග්ලෝබල් ටීචර් ප්‍රයිස් (The Global Teacher Prize) නමින් නම් කර ඇති මේ වැඩසටහනේ අවසන් 10 දෙනා අතරට ශ්‍රී ලාංකික තැනැත්තියක ඇතුළත් වීම සුවිශේෂීත්වයකි. 'ලෝකයේ හොඳ ම ගුරුවරියා සම්මානය' අබියසට පැමිණ සිටින ඇය යසෝදායි සෙල්වකුමරන් නමැති 32 හැවිරිදි තරුණ ගුරුවරියකි.

1987 දී ශ්‍රී ලංකාවේ උපන් ඇය එකී කාල වකවානුවේ තිබූ දේශපාලනික තත්ත්වය නිසා ඔස්ට්‍රේලියාවට සංක්‍රමණය වී තිබෙනවා. 1988 වසරේදී මව පියා සමඟින් ඔස්ට්‍රේලියාවට සංක්‍රමණය වන විට ඇයට අවුරුද්දකටත් වඩා අඩු බව යි සඳහන් වුණේ.

යසෝදායි සෙල්වකුමරන් ගුරුවරියක ලෙස සේවය ලබා දෙන්නේ ඔස්ට්‍රේලියාවේ සිඩ්නි නුවර පිහිටි රූට් හිල් හයි ස්කූල් (Rooty Hill High School) නමැති පාසලට යි. ඇය විදෙස් මාධ්‍යට පවසා තිබුණේ 2009 වසරේ විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යාවක ලෙස පුහුණුවක් ලබන්න එකී පාසලට ඇතුළත් වූ බවකි. කෙසේ වෙතත් ලෝකයේ හොඳ ම ගුරුවරිය වීමේ බලාපොරොත්තුව ඇතිව ඉන්නා ඇය දෙමාපියන්, මිතුරන් සහ ඉගැන්වූ ගුරුවරුන්ට ස්තූතිවන්ත වී තිබුණේ මෙතරම්දුරක් පැමිණීමට අත්වැලක් වූයේ ඔවුන් බව පවසමින්.

◀ කුමාර් වික්‍රමසිංහ

දෙසතියි
පුවත් සඟරාව

50/-

රජයේ ප්‍රවාහනි දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශනයකි

යසෝදායි සෙල්වකුමරන්